יודען געדענקט! דער קאמף געגען רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד — דויערט

10 זייטן (טאבעלע פון מלוכה־לאטעריע — 8. זייט)

פרייז 15 גראשען

NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

נייער פאלקסבלאט

№ 19 | Łódź, Środa, 22 stycznia 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 106. | לאדז, מיטוואך פ' וארא כ"ז טבת תרצ"ו

דער רושם אין דער וועלט

צוליב'ן טויט פון ענגלישן קעניג

קעניג עדווארד דער 8-ער האט איבערגענומען די מאכט

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)

די ענגלישע הויפט־שטאט געפינט זיך הײנט ...ער דעם דערדריקענדען איינדרוק צוליב'ן טויט ...ן ענגלישן קעניג.

...ן לאנדאן איז דאס האנדעלס־לעבען אינגאנצען אפגעשטארבען

די רעסטאראנען זענען פון באלד אינדערפריה ...פארמאכט. די געוועלבער זענען, אמת, אפען, ...יעדער קויפט אבער גארנישט.

כמעט גאנץ לאנדאן וואנדערט אין דער זייט, ...ו ס'געפינט זיך דער בוקינגהעמער פאלאץ, דאס ...אוין־ארט פון ענגלישן קעניג. די צייטונגען ווע־ ...ן צוכאפט. מ'פרעהט זיך נאך נישט צוליב'ן איבער־ ...ומען די מאכט דורך דעם נייעם קעניג, ווייל דער ...ויער נאכ'ן קעניג איז צו גרויס.

אין דעם אלגעמיינעם טרויער אינטערעסירען ...ן אלע מיט'ן פראגראם פון דער לייה. די אייג־ ...נלוויטען וועלען פעסטגעשטעלט ווערען דורכ'ן ...מיניסטארען־ראט.

...דער טויטער קערפער פון קעניג

...פינט זיך נאך אין שלאפצימער אין סענדריגס־ ...ם, א גרויסער זאל, וועלכער איז זעהר פשוט ...געארדענט. נאכמיטאג האט דער טויטער קער־ ...ער געזאלט איבערגעפיהרט ווערען אין דער קליי־ ...נער קירך פון דארף. ביי דער טרומנע שטעהט א וואך פון אפיצירען פון די גווארדיע־פולקען. מען ריכט זיך, אז נאך ביינאכט וועט דער קערפער אי־ בערגעפיהרט ווערען קיין לאנדאן, וואו ער וועט אויסגעשטעלט ווערען פאר'ן פובליקום.

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)

די ידיעה וועגן טויט פון קעניג דזשארזש איז בליץ־שנעל זיך פונאנדערגעאנגען איבער דער מעכ־ טיגער בריטישער אימפעריע. 15 מינוט נאכ'ן טויט פון קעניג, זענען

אין אלע וועלט־טיילען

אויף די אפיציעלע ענגלישע בנינים אויסגעהאנגען געווארען טרויער־פעהנער. גלייכצייטיג זענען די טרויער־פעהנער אויסגעהאנגען געווארען אויף אלע שיפען פון ענגלישן פלאט אין גיבראלטאר און סינגאפאר און קאפשטאט און אויסטראליען. די ידיעה איז געקומען דורך ראדיא.

10 א זייגער אין אווענד האבען די ענגלישע ראדיא־סטאציעס איבערגעריסען זייערע נארמאלע טראנסמיסיעס. ערשט 1 א זייגער ביינאכט האט דער ראדיא איבערגעגעבען א קורצע ידיעה, אז דער קעניג האט אויסגעהויכט זיין נשמה.

אין הסכם מיט דער טראדיציע וועט די טרוי־ עריגע ידיעה איבערגעגעבען ווערען דער בע־ פעלקערונג דורך דעם לאנדאנער לארד - מעיאר ס'וועט פארקומען די טראדיציאנעלע צערעמאניע אין וועלכער ס'וועלען אנטיילנעהמען די שטאטישע פערזענליכקייטען אין נאציאנאלע קאסטיומען און אין פערוקען. ס'וועלען אפגעגעבען ווערען אזוי־פיל

הארמאטען־שאסען

וויפיל יאהר דער קעניג האט געלעבט. ד.ה. 70.

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)

פון די ענגלישע קאלאניעס קומען אן ידיעות וועגען הארציגען אנטייל פון דער בעפעלקערונג אין טרויער, וועלכער ס'האט געטראפען דעם ענג־ לישן פאלק. אין דער הויפט־שטאט פון קאנאדע, אטאווא, האבען די צייטונגען ארויסגעגעבען עק־ סטרא־אויסגאבען.

אויסטראליע און אינדיע

האבען זיך דערוואוסט וועגען טויט פון קעניג פאר־ טאגס. פון אלע קאלאניעס קימען אן אויפ'ן אדרעס פון דער רעגירונג און דער קעניגליכער פאמיליע טויזענדער טעלעגראמען מיט קאנדאלענצען.

ס'זענען אויך אנגעקומען קאנדאלענץ־דעפעשן פון קעניגען און פרעזידענטען פון די אייראפעאישע מלוכות.

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)

די פונקציעס פונ'ם מלוכה־אפאראט וועלען נישט איבערגעריסען ווערען צוליב'ן טויט פון קעניג.

דער פרינץ פון אועלס איז, מיט'ן מאמענט פון קעניג'ס טויט, אויטאמאטיש געווארען זיין נאכ־ פאלגער און איבערגענומען די מאכט איבער דער מלוכה. ער האט אויפגעהערט צו זיין פרינץ פון אועלס און האט אנגעהויבען די הערשאפט אלס עדוואַרד דער 8־טער.

די פארמעלע פראקלאמאציע פון פרינץ אלס קעניג איז פארגעקומען אויף דער פייערליכער זיצונג פון דעם געהיימען קרוין־ראט אונטער'ן פארזיץ

(ווייטער זעה 3־טע זייט)

דער פערשטארבענער ענגלישער קעניג

אונזער ווארט

א בילד פון צער און פיין

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער בודזשעט־ קאמיסיע ביים סיים איז בעטראכט געווארען דער בודזשעט פון אינערן־מיניסטעריום. ביי דער געלע־ גענהייט האט דער אייציגער יוד איז דער קאמיסיע דעפ. מינצבערג נישט געהאלטען קיין רעדע, נאר האט ארויסגעשריגען א קלאג־ליד, וועלכעס האט, דוכט זיך, קיין גלייכען אין דער געשיכטע פון פוילישן פארלאמענטאריזם.

דעפ. מינצבערג האט אין זיין רעדע געשילדערט פאקטען, וועלכע קומען פאר ביי אונז טאג־טעגליך, פאקטען, וועגען וועלכע מ'קען נישט רעדען גלייכ־ גילטיג. ער האט פארגעשטעלט א בילד פון יאוש, פיין און צער, וועלכעס מיר לעבען איבער און זע־ נען הילפלאז אקעגען דעם אלעם, וואס עס קומט פאר ארום אונז און דער עיקר בנוגע אונז.

געוויס איז גוט געשעהען, ווען די געלעגענ־ הייט פון דער בודזשעט־קאמיסיע איז אויסגענוצט געווארען צו פערעפענטליכען דאס אלץ פאר דער רעגירונג, פאר דעם בעסערען טייל פון פוילישען פאלק און פאר די אלע, ביי וועמען ס'איז נאך נישט אויסגעלאשען געווארען דער פונק פון גע־ רעכטיגקייטס־געפיהל און פון יושר.

אבער באלד דערויף האבען זיך געפינען דע־ פוטאטען, וועלכע האבען געהאט מוט און דרייסט־ קייט אפצוענטפערען. מיר בעטאנען, נישט אפצולייי־ קענען די אלע פאקטען, נאר אפצוענטפערען אויף זיי. און די ענטפערען זענען געווען אזעלכע ווי אמאל אין אלטע צייטען, ווען מ'האט געזאגט, אז יודען מאכען פאגראמען אויף זיך אליין, ווען מ'האט געזאגט, אז יודען פראוואצירען, אז זיי פיהרען זיך נישט גוט אויף, אז זיי זענען אליין אין אלעם שולדיג...

מילא צו דעם זענען מיר געוואוינט. ווען עס וואלטען נישט געווען קיין אפענטפערערס, וואלט דאך בכלל נישט געקומען צו שטעלען די אלע פראגען. אונזער אפעל געהט אבער צו דער רעגירונג צו דעם אינערן־מיניסטעריום, וועלכע האט אין זיין האנד דעם שוץ און זיכערקייט פון דער גאנצער בעפעלקערונג. פון אינערן־מיניסטער ווערט ער־ ווארט דער אויטאריטאטיווער ענטפער.

ה.

דער טרויער צווישען יודען

צוליב'ן טויט פון קעניג דזשארזש

לאנדאן, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

פון אלע טיילען פון דער בריטישער אימפעריע קומען אן מעלדונגען פון טרויער צוליב'ן טויט פון ענגלישן קעניג.

נחום סאקאלאוו האט איבערגעגעבען דער יט"א זיין קאנדאלענץ: זיין מאיעסטעט איז געווען א מלך חסד. דאס יודישע פאלק דריקט אויס אייביגע דאנק־ באַרקייט.

פרעז. לאסקי האט איבערגעגעבען דער יט"א פאלגענדע קאנדאלענץ: איך שטעה אין טרויער געבויגען איבער'ן ארון פון זיין מאיעסטעט. זיין אנדענק וועט אייביג בלייבען איינגעבאקען אין אונ־ זער הארצען. אן'ענגלישע ערקלערונג האט צוגע־ שיקט מאנטעפיארע.

אין ארץ־ישראל

ירושלים, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

די ידיעה וועגען טויט פון קעניג, האט גע־ מאכט א שווערען איינדרוק אין גאנץ ארץ־ישראל. די בעפעלקערונג איז ביז שפעט ביינאכט געוועזן וואך און געשטאנען ביי די ראדיאס.

ווען ס'איז שפעט ביינאכט אנגעקומען די טרוי־ עריגע בשורה, האבען אלע צייטונגען ארויסגעגעבען עקסטרא אויסגאבעס. די גאנצע היינטיגע פרעסע איז ערשינען אין שווארצע ראהמען. אויף די בנינים פון אלע עפענטליכע אינסטיטוציעס און אמטען זע־ נען ארויסגעהאנגען געווארען טרויער־פעהנער.

ירושלים, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

אלע רעגירונגס־אינסטיטוציעס און אמטען זע־ נען צוליב'ן טרויער, געשלאסען. די קאנסולאטען פון די פרעמדע מלוכות האבען אויף זייערע בנינים אראפגעלאזען די פעהנער ביז אין דער העלפט, אלס צייכען פון טרויער.

מיטאג־שעה האט דער הויך־קאמיסאר אנגע־ נומען קאנדאלענצען. צו. אנד. פון דער יודישער אגענץ, יעד הלאומי, קרן קימה, קרן היסוד, אגודת ישראל און אנדערע.

ירושלים, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

די עקזעקוטיווע פון דער אגענץ און פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע האבען איבערגעשיקט פאלגענדע קאנדאלענץ־דעפעשע דער קעניגין - אלמנה:

„אין נאמען פון דער יודישער אגענץ און פון די ציוניסטען אויף דער גאנצער וועלט, דריקען מיר אויס אונזער אויפריכטיגסטען און עהרפורכטען מיט־ געפיהל צוליב'ן טויט פון זיין מאיעסטעט דעם קעניג, און צוזאמען מיט אלע פעלקער פון דער בריטישער אימפעריע, טיילען מיר זיך מיט דעם טרויער צוליב דער גרויסער אבידה.

זשענעווע, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

דער פארטרעטער פון דער יודישער אגענץ ביי דער פעלקער־ליגע ד"ר נחום גאלדמאן, האט אויף די הענד פון אויסערן־מיניסטער אידען איבער־ געגעבען זיין קאנדאלענץ צוליב'ן טויט פון קעניג.

ירושלים, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

פרעז. וויצמאן האט איבערגעשיקט צו דער קעניגין־אלמנה און צו דער פעריתומ'טער פאמיליע א קאנדאלענץ־דעפעשע. א צווייטע דעפעשע האט פרעזידענט וויצמאן איבערגעשיקט צום קאלאניען־ מיניסטער.

טאג - טעגליך

...ער וויזיט פון עסטרייכישען קאנצלער אין פראג

מיט דער וויזיט פון עסטרייכישען קאנצלער ...שושניג אין פראג, האט זיך פערנומען די גאנצע ...פרעסע. קודם־כל האבען זיך אין די צייטונגען ... „דריטען רייך" בעוויזען סענסאציאנעלע ידיעות ...וועגען די פאליטישע צילען, צוליב וועלכע קאנצ־ ...לער שושניג איז געפאהרען קיין פראג. לויט די ...דייטשע צייטונגען האט דער קאנצלער דארט געזאלט ...פיהרען די פראגע פון צוריקקעהר פון די האבס־ ...בורגער קיין וויען און זאל פערמיטלען צווישען דער ...טשעכאסלאוואקישער רעגירונג און דער אונגא־ ...רישער.

פערשטעהט זיך, אז פאר דעם נאצי־רעזשים ...האט דער ענין א גרויסע בעדייטונג. דער דאזי־ ...גער רעזשים האט נישט רעזיגנירט און וועט אזוי ...באלד נישט רעזיגנירען פון דער „אנשלוס"־אידעע. ...אבער זיי זענען אביסעל שטיל געווארען מיט דער ...פראפאגאנדע אין דער היינזיכט, האבען זיי אבער ...נישט אין זייער באהענטסטען פראגראם און אדורכ־ ...פיהרענדיג די גרויסע בעוואפנונגס־פלענער ווארט־ ...ען זיי אויף דער ערשטער געלעגענהייט צו שטע־ ...לען די גאנצע וועלט פאר „א געשעהענעם פאקט", ...אז עסטרייך איז אנגעשלאסען צו דייטשלאנד און ...עס וועט דארט איינגעפיהרט ווערען דער זעלבער ...רעזשים, וואס אין נאצי־לאנד. פאר די נאציס האט ...דער אנשלוס נישט נאר א פאליטישע בעדייטונג, נאר ...אויך א גרויסער ווירטשאפטליכער ענין זיך ...צו פאראייניגען מיט עסטרייך אין איין עקאנאמישען ...ארגאניזם.

די גאנצע טשעכאסלאוואקישע פרעסע און אויך ...דער קאנצלער אליין האט די דאזיגע ידיעות אפגע־ ...לייקענט, אבער ס'איז קלאהר, אז דער ענין איז ...נאך בעריהרט געווארען אין פראג, אויב נישט איז ...דעם זין פון צוריקקעהר פון דער האבסבורגער די־ ...נאסטיע איז דאך די פראגע וועגען די דייטשע בע־ ...וואפנונגען אלס רעזולטאט פון וועלכען עס קומט ...דער אנשלוס מיט עסטרייך. אין דעם ענין זענען ...נאך פעראינטערעסירט סיי די קליינע קאאליציע ...און סיי די צענטראלע אייראפעאישע מלוכות. עס ...קומט דעריבער אויס, אז די רייזע פון שושניג'ן ...קיין פראג איז געווען די ערשטע ווארנונג פאר ...דייטשלאנד ארויסצושלאגען זיך פון קאפ די אנ־ ...שלוס־געדאנקען.

י.

היינט ווערט ערווארט די דעמיסיע פון דער פראנצויזישער רעגירונג

פ א ר י ז, 21 (ספ. טעל.)
היינט איז לאוואל צוריקגעקומען פון גענף. ער האט צונויפגערופען דעם קאבינעט-ראט אויף מיטוואך 3 א זייגער נאכמיטאג. נאך דער דאזיגער זיצונג וועט זיך דער פראנצויזישער קאבינעט וואהר שיינליך זיך אפגעבען אין דעמיסיע.

פ א ר י ז. 21 (ספ, טעל.)
די פראנצויזישע צייטונגען טיילען מיט, אז אין פאל פון לאוואל'ס דעמיסיע וועט געשאפען ווערען א ציימווייליגע רעגירונג, וועמענס אויפגאבע ס'וועט זיין דורכצופיהרען נייע וואהלען. אין רעדזאלבער מיינונג איז דער ארגאן פון דעם נייעם פארזיצער פון דער ראדיקאלער פארטיי דעלאדיע.

סאוויעטיש-פוילישע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען אנטוויקלען זיך גוט

וו א ר ש א, 21 (טעלעפאניש) אין צוזאמענהאנג מיט דעם אנהויב פון די פויליש-סאוויעטישע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען, איז כדאי צו באטאנען, אז די אונטערהאנדלונגען אנטוויקלען זיך גינסטיג. די הויפט-געשפרעכען ווערען געפיהרט וועגען די סאוויעטישע מעטאלורגישע באשטעלונגען אויף 8 מיליאן זלאטעס.

פונאנדערגעלאזען דעם יאפא-נישען פארלאמענט

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.) פון טאקיא מעלדעט מען: דער קייזער האט פונאנדערגעלאזען דעם פארלאמענט. פאר דער פונאנדערלאזונג האבען דער פרעמיער ארקאדא און מיניסטער כיראטא געהאלטען גרויסע רעדעס.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28. טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אווענד.
זונטאג און חגאות פון 9—1

ווייטערדיגע אונרוהען אין לעמבערגער פאליטעכניקום
אויף דער לעקציע פון פראפ. בארטעל

וו א ר ש א, 21 (טעלעפאניש)
היינט האבען זיך ווידער איבערגעחזרט די אנטי-יודישע אונרוהען אין לעמבערגער פאליטעכניקום אויף דער לעקציע פון פראפ. בארטעל. דער פראפעסאר האט איבערגעריסען די לעקציע, א דעלעגאציע פון יודישע סטודענטען, האט דאן אינטערווענירט ביים פראפ. בארטעל, וועלכער האט ערקלערט, אז ער קען אין דעם ענין גארנישט טון.

דעפ. זאמערשטיין ביים אינערן-מיניסטער

וו א ר ש א, 21 (ספ. טעל.)
דעפ. זאמערשטיין איז היינט געווען ביים אינערן-מיניסטער ראטשקעוויטש און אינטערווענירט וועגען די אונרוהען אויפ'ן לעמבערגער פאליטעכניקום. דער מיניסטער האט געענטפערט, אז דער ענין געהערט נישט צו זיין רעסארט, אבער צוליב דער וויכטיגקייט פון דעם ענין, וועט ער זיך דערמיט שטארק פאראינטערעסירען.

די פליטים-פראגע אין דער פעלקער-ליגע
וועט מארגען בעטראכט ווערען דורכ'ן פלענום

ג ע נ ף, 21. (יט"א טעלעגראפיש)
מארגען וועט פאר'ן פלענום פון דער פעלקער-ליגע געבען א בעריכט א פארשטעהער פון דער סוב-קאמיסיע, וועלכער איז ווי בעוואוסט געוועהלט געווארען צו בעהאנדלען די פליטים-ענינים.
פאר'ן זעלבען פלענום, וועט דער פארשטעהער פון דער יוד. אגענץ ביי דער פעלקער-ליגע דר. נחום גאלדמאן, פארשטעלען די פאסטולאטען פאר די דייטשע פליטים.

אמעריקא בעשטעלט 114 באמבען-עראפלאנען

וו א ש י נ ג ט א ן, 21 (ספ. טעל.)
דער דעפארטאמענט פון דעם פלאט טיילט מיט, אז אין דער עראפלאנען-פאבריק אין סאנטא מאניקא אין קאליפארניען זענען בעשטעלט געווארען 114 באמבען-עראפלאנען.

> אנשטעקענדע קראנקהייטען בעקומט זיך אפט אין די הייזער דורך שמוציג פאפיר, אין וואס ס'ווערען פערפאקט דערנעהרונגס-ארטיקלען.
> אויב דו זארגסט וועגען געזונד פון דיין פאמיליע, פערלאנג אויס-דריקליך צו פערפאקען דיינע איינקויפען אין נישט געניצט, ריין פאפיר!

נייע מאביליזאציע אין אביסיניען
איטאליענער באמבארדירען אביסינישע שטעט

לאנדאן, 21. (ספ. טעל.) ריין מעלדעט פון אדיס-אבעבא: די אביסינישע רעגירונג איז מודה, אז אין דער פראווינץ גאדזשאם איז אויסגעבראכען אן אויפשטאנד. דער אויפשטאנד זאל דערשטיקט ווערען און די אנפיר ער וועלען דערשאסען ווערען. בראש פון אויפשטאנד איז געשטאנען דעדזשאס-מאטש געססא, וועלכער האט געהערט צו דער ארמעע פון ראס אימרו.

ק א י ר א, 21 (ספ. טעל.)
די עגיפטישע פרעסע טיילט מיט, אז דער שטענדיגער פילאט פון נעגוס איז דער רוס באבי-טשעוו, וועלכער איז אינגאנצען 20 יאהר אלט. די פראנצויזישע פליהער אין אביסיניען האלטען אז באביטשעוו איז א פענאמענאלער פליהער פיהרענדיג דעם נעגוס פון האראר קיין אדיס-אבעבא האט קאביטשעוו אויסגעמיטען 2 איטא-ליענישע עראפלאנען, וועלכע האבען איהם נאכ-געיאגט. לעצטענס האט אויך קאביטשעוו אפגעראטעוועט דאס לעבען פון קעניג, ווייל דאס אביסי-נישע מיליטער האט גענומען זיין עראפלאן אלס איטאליענישען.

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)
אין אביסיניען איז פערעפענטליכט געווארען א נייע מאביליזאציע, וועלכע דארף געבען 300.000 זעלנער.
די איטאליענישע עראפלאנען האבען באמ-באדירט דאנאבור און נאגולי. די אביסיניער האל-טען, אז זיי האבען ביז איצט אראפגעשאסען 13 איטאליענישע עראפלאנען.

לעצטע דעפעשען

ת ל - א ב י ב, 21 (יט"א טעלעגראפיש)
די מעלדונג אין דער פוילישער פרעסע, אז די פאליציי אין תל-אביב זאל האבען פערוועהרט צפצוהאלטען פערזאמלונגען, שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט.

ת ל - א ב י ב, 22 (יט"א טעלעגראפיש)
דער קאלאניען-מיניסטער האט אויפגענומען דעם פראפ. בראדעצקי. די קאנפערענץ האט גע-דויערט א שעה צייט.

ת ל - א ב י ב, 21 (יט"א טעלעגראפיש)
די גרינבוים-גרופע האט פערלאזען די קאנ-פערענץ פון די אלגעמיינע ציוניסטען, ערקלערנ-דיג, אז די קאנפערענץ איז נישט בעפולמעכטיגט צו וועהלען די לייטונג פון דער גרופע.

דאס לעבען אין ווארשא
(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט-שטאט)

געווארפען א שטינקענדע באמבע אין א געוועלב

אין געוועלב פון בערל האלבערג (טאווארא 64) האבען עטליכע פערשוינען נעכטען אין אוונט געווארפען א שטינקענדע באמבע, די אנפאלער זענען אנטלאפען.

א נייע נאציאנאל - סאציאליסטישע פארטיי

די אדמיניסטראטיווע מאכט האט בעקומען צו לעגאליזירען דעם סטאטוט פון א נייער פאליטישער פארטיי „נאציאנאל - סאציאליסטישע פארטיי פון שטאט און דארף". די דאזיגע ארגאניזאציע עפענט אפטיילונגען אין די אינדוסטרי - קרייזען. קודם-כל

(אין אויפערשלעזיען און דאמבראווע.)

אויטאבוס - קאטאסטראפע

עהערנעכטען 6 אוונט איז נעבען אזשאראוו, מיטן אויטאבוס, וועלכער איז געגאנגען פון ווארשא קיין לאדז געשעהען א קאטאסטראפע. מיטן אויטאר-בוס זענען געפאהרען 16 פאסאזשירען. ס'זענען פער-וואונדעט געווארען אברהם בעראכאוויטש פון סאר-כאטשעוו, דוד גלאזמאן פון ווארשא, שיע רופאק פון לאדז (שרודמיעסקא 22) און יוזעף מיצקא פון לאר-וויטש.

א [illegible] אויף יודען אין פלאצק

אויפן נייעם מארק אין פלאצק איז געקומען צו א געשלעג צווישען עטליכע פויערים און יודען. ביי איין יוד איז ארויסגעהאקט געווארען אן אויג. ס'-האט זיך אנגעהויבען פון א האנדעלס-סכסוך, וועל-כער וואלט זיכער פרידליך ערלעדיגט געווארען, ווען נישט עטליכע אגיטאטארען, וועלכע האבען אויפגע-העצט די פויערים געגען די יודען. די פאליציי פיהרט אין דעם ענין אן ענערגישע אויספארשונג.

ארבייטער און אקאדעמישע יוגענד געגען אנטיסעמיטיזם און פאשיזם

די פ. פ. ס.'ישע יוגענד-סעקציע „טור" און די בונדישע צוקונפט האט צונויפגערופען א פערזאמ-לונג פון פוילישע ארבייטער און אקאדעמישע יוגענד צו פראטעסטירען געגען פאשיזם און אנטיסעמיטיזם. דעם פארזיץ האט געפיהרט דער געוו. דעפ. דיבוא, וועלכער האט אין שארפע ווערטער כאראקטעריזירט די פאליטישע סיטואציע, און פראטעסטירט געגען דער אנטי-יודישער העצע, וועלכע ווערט געפיהרט געגען די יודישע ארבייטענדיגע מאסען. ס'האבען נאך גערעדט געוו. דעפ. ניעדזשאלקאווסקי, הרינקע-וויטש, מיצנער, פיעטזשיקאווסקי, זדאנאווסקי, בליט רושינקא (פויזען), גראבא (לעמבערג) און ד"ר דראבנער (קראקע).
ס'איז אנגענומען געווארען אן ענטשפרעכענדע רעזאלוציע.

Doktór
Henrykowski
ספעציעל - ארצט פאר מענער - שוועכע בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
טראוגוטא 9 טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אוענד.
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאג

Dr. med.
Aleksander FOKSZANSKI
כירורג
נעמט איצט אן: אין דער לעטשניצע „POMOC"
ליטאנאווסקי 1 (רוג באלוטער פלאץ) פון 11 - 1.
טעל. 101-29.
פריוואט-וואוינונג פעטריקאווער 101
פון 5—7 אוונט. טעל. 210-76
פאר ארבעטסלאזע — הנחה.

Dr.
B. Robinzon
אינערליכע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
אויף 10 פאמארסקא 10
פראנט, 2טער שטאק, טעל. 131-86.
נעהמט אן פון 6 ביז 8 אין אוונט.

פאר גאלד
ביזשוטעריע
און לאמבארד- קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אלידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr. med.
A. Banasz
כירורג - אוראלאג
Wólczańska 23, tel. 139-88
האט בעניוט די אויפנאהמען.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג

ביכער אויף דער מאש[illegible]
ווערען אנגענומען אויסצו[illegible]
ג. גארדמאן. שרודמיעסקא [illegible]

א דרוק-מאשין
(א צילינדער)
63 אויף 95
איז גוטען צושטאנד
פרייזווירדיג צו פערקויפען
אפערטען אין אדמיניסטר. פון דער
צייטונג אונטער „P. W."

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ- און סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אוו.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילינצער און
טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטן ווי אויך
פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
גערענקט פראנט II שטאק.

צו דער עפענטליכקייט!
דערמיט ערקלערען מיר, אז דער מיטגליד
גבריאל גוטערמאן, שענקיעוויטשא 39
פאר זיינע נישט פאסיגע אויסדריקען אויפ'ן אדרעס פון דער פערוואלטונג, ווערט אויסגעשלאסען אלס מיטגליד פון קירזשנער - צעך אין לאדז ביז צו דער אלגעמיינער פערזאמלונג.
דער פעראייניגטער קירזשנער-צעך
אין לאדז, זאווארזקא 4.

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען
און פארטיגע שייטלען
ביי קערש.
סקווערא 15

אויער, נאז און האלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטא-רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אוונט.

שאַרפע רעדע פון דעפּוטאַט מינצבערג

ביים בעטראַכטען דעם בודזשעט פון אינערן-מיניסטעריום

וואַרשאַ, 21 (טעלעפאָניש)

היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער בוד-זשעט-קאָמיסיע, אויף וועלכער ס'איז בעטראַכט געוואָרען דער בודזשעט פון אינערן-מיניסטעריום. דעם בודזשעט האָט רעפערירט דעפּ. זדזשיסלאַוו ...אַנסקי. דאַן האָט דער אינערן-מיניסטער ראַטש-...קיעוויטש מאָטיווירט די ציפערן פון בודזשעט, אָנווייזענדיג, אַז די אָפּשפּאָרונגען אין דעם רעסאָרט בנוגע ...יאָהרען בעטרעפען 5 מיליאָן זלאָטעס.

אין דער דיסקוסיע האָט גענומען אַ וואָרט ... מינצבערג, וועלכער האָט צוו. אַנד. געזאָגט:

אין מיין רעדע ביים בודזשעט פון מיניסטאָרען-...ראַט, האָב איך זיך ערלויבט בקיצור צו מאַכען אויפ-...מערקזאַם אויף דער סיטואַציע, וואָס האָט זיך גע-...שאַפען אין לאַנד אין פּרט פון זיכערהייט פון דער ...יודישער בעפעלקערונג אין לאַנד. איצט האַלט איך ... מיין חוב ביים אַרומרעדען דעם בודזשעט פון ...ערן-מיניסטעריום זיך נאָכאַמאָל אומצוקעהרען צו ... דאָזיגען ענין.

...שוין מתחילת וויל איך בעמערקען, אַז ווען איך ... האָבען דעם קלענסטען ספק בנוגע די כוונות ... דעם ווילען פון אינערן-מיניסטעריום, וואָלט ... דאָס נישט געטון. היות אָבער די כוונות פון ... רעגירונג זענען מיר בעקאַנט, וויל איך מיט עט-...ליכע ביישפּילען קלאָר מאַכען ווי-ווייט די דאָזיגע ...כוונות ווערען דורך געוויסע אַדמיניסטראַטיווע אָר-...גאַנען אָפט מאָל צונישט געמאַכט.

מ'הערט בסדר די תשובה: מ'קען דאָך נישט ביי ... יוד אוועקשטעלען אַ פּאָליציאַנט. ניין! נישט ... פערלאַנגען מיר. מיר פערלאַנגען, אַז דער פּאָ-...ליציאַנט, וואָס איז פעראַנטוואָרטליך פאַר אַלץ ...'ן שטח פון זיין וואַך-פּאָסטען, זאָל אויך זיין ...פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן לעבען און פערמעגען פון ... יודישע בירגער.

הויכע קאָמיסיע! איך האָב זיך ערלויבט אין ... לעצטער רעדע צו בעשולדיגען איינעם פון די ...אַסטעם, אַז געוויסע אַנטי-יודישע שריט אין ... שטאָט זענען געטון געוואָרען מיט זיין וויסען. ... וויצע-מיניסטער גזשיבאָווסקי האָט דערויף גע-...ענטפערט אַז אַזאַ פאַל וואָלט טאַקי געווען פטרויערנס... לײדער איז געוואָרען פעסטגעשטעלט און איך ... זיכער, אַז די דעמיסיע פון סטאַראָסטע אין ...זשוואַרדז וועט האָבען איהר ענטשפּרעכענדען ...אינפלוס.

...ראַד אַזוי, ווי כ'האָב געהאַט מוט פעסטצושטעלען ... דאָס, וואָס ס'איז געשעהן אין גרודזשאַנדז, האָב ... איצט מוט צו מאַכען אויפמערקזאַם דעם ה' מי-...ניסטער דערויף, אַז אין פיל פאַלען ווערען די בע-...ענטוערטע געשעהענישען דורך דער פּאָליציי ...שלו געלויבט. וואָרים ווי אַזוי זאָל מען אָנרופען ... בעציהונג פון דער פּאָליציי צו די געשעהענישען ... פשעטיק, וואָס איז אַזוי בולט געבראַכט געוואָ-...רען צום אויסדרוק דורך דער דעלעגאַציע פון יודי-שע ראַטמענער ביים ראַדאָמער סטאַראָסטע.

מיר האָבען איצט צו טון מיט ממש שווידערליכע פאַלען, קוים איז שוין דער-גאַנגען דערצו, אַז מ'רעדט וועגען אַנ-אַקציע פון אויסהונגערן די יודישע בע-פעלקערונג אין גאַנצע שטעטלעך. ערשט נישט לאַנג האָט זיך צו מיר געוואָנדען אַ דעלעגאַציע פון עטליכע שטעטלעך אין קעלצער געגענד און פאָר געשטעלט די טראַגישע סיטואַציע, אין וועלכער די דאָרטיגע יודישע בעפעלקערונג געפינט זיך. עטליכע צעהנדליג יודישע פאַמיליעס זענען פערמשפּט אין יעדען איינעם פון די דאָזיגע שטעטלעך צו הונגער-טויט. דער באָיקאָט ווערט געפיהרט אויף אַ טעראָ-ריסטישען אופן. **מ'זאָגט זיך אפילו אָפּ צו פערקויפען אַ טראָפען מילך פאַר יודי-שע קינדער, פערשידענע באָיוּבקעס פיקעטירען יודישע געוועלבער און שלע-פען אַוועק מיט כח די קריסטליכע קונים** און פּאָליציי קוקט זיך דערצו און טוט כמעט גאָרנישט. אין לעשנאָ וואַרפען זיך פערשוינען מיט שוועהרדלעך אין די לאַצען אויף יודישע מאַרק-שטעע-לען, צוראַבּירען די סחורות און שלאָגען די יודישע הענדלער און אין קאָשטשאַן, צי שמיגיעל, אין אָר-זשעוואָל, צי אין קוויף, אָדער זשאַרנאָוו טון דאָס זעלבע פערשוינען אָהן שוועהרדלעך אין די לאַצען.

כוליגאַנעס וואַרפען אַ פּעטאַרדע אויף אַ יודיש שפּייז-געוועלב און פער-וואונדען דערביי עטליכע פּערזאָן, אין אָטוואָצק וואַרפען זיי אַ פּעטאַרדע אויף אַ יודישען אַפּטייק-סקלאַד און מאַכען חרוב, רואינירען דאָס געוועלב, אַזעלכע פאַלען קומען אויך פאָר אין אַנ-דערע ערטער.

ווענדען די ווילדע שטיק פון געוויסע עלעמענ-טען, זאָגען עדות די פאַקטען, וואָס קומען לעצ-טענס פאָר. פאַרנאַכטצו, ווען ס'ווערט נאָר טונקעל, **בעגיסען זיי אין גאַס די פוטערס און מאַנטלען פון יודישע פרויען מיט שווע-בעל-זויערע.** ס'דערגעהט שוין דערצו, אַז — ווי ס'האָט מיר דערצעהלט אַן עד-ראיה — אין ראַדאָם אויפ'ן וואָקזאַל שפּאַצירען גרופּען שילערינס מיט ראַזיר-מעסערלעך אין די הענט און וואַרטען אַף יו-דישע פרויען אין קאַראַקולענע מאַנטלען, כדי זיי צוצושניידען. אין דער דאָזיגער אַרבייט העלפען זיי צי אויך זייערע קאָלעגען. די פערפאָלגונגען ווערען וואָס אַמאָל ראַפינירטער און אַלץ מעהר ספּעציאַ-ליזירט.

דאָס שלאָגען פערוואונדען, צעקלאַפען, צעקאַ-ליעטשען זענען שוין אַ טאָג-טעגליכע ערשיינונג, וואָרים האָט דאָך דעפּוטאַט ביעלעצקי נאָך אין פרי-העריגען סיים פון דער דאָזיגער טריבונע גע'-דרשנ'ט, אַז „דאָס שלאָגען יודען שטאַרקט און גיט צו כח דער פּוילישער יוגענד".

איך וואָלט זיך נאָך ספּעציעל געוואָלט אָפּשטע-לען אויף די פערהעלטנישען, וואָס הערשען אין אונ-זערע מערב-געגענדען, צי מיינען טאַקי געוויסע עלע-מענטען, אַז די רעגירונג האָט בדעה צו מאַכען דעם דאָזיגען טייל לאַנד פאַר אַ ריין-אַריש געביט? אויב ס'וואָלט אַזוי געווען — און כ'האָף, אַז אַזוי איז דאָס פאָרט נישט — וואָלט אפשר כדאי געווען אָנ-צוטון די דאָזיגע לייט דאָס פערגעניגען און אַרויס-געבען דערוועגען אַן עקסטרע דעקרעט... אָבער כל-זמן די קאָנסטיטוציע און דאָס רעכטס-געפיהל זע-נען די איינציגע און די וויכטיגסטע פּרינציפּען פון אונזער מלוכה-לעבען, **קענען יודישע סוחרים און הענדלער אויפ'ן שטח פון דער גאַנ-צער פּוילישער מלוכה נישט האָבען קיין פערשטעלטע וועג.** די גאַנצע קונסט פון האַנדעל בעשטעהט דאָך אין פלינקייט און ריה-רעוודיגקייט פון איבערוואַרפען סחורות פון איין אָרט אויפ'ן אַנדערן, כדי אַזוי אַרום צו דערהוי-בען דעם ווירטשאַפטליכען מצב אין לאַנד.

אויב איך האָב געזאָגט, וואָס איז אונז אַלעמען בעקאַנט, אַז אַלץ וואָס קומט פאָר איז בלויז אַ מי-טעל אין קאַמף מיט דער רעגירונג, זענען די דאָזיגע עלעמענטען באמת גערעכט, וואָס זיי האָבען אויס-געקליבען אַט אַזאַ מיטעל. קיין שום אַנדער מיטעל וועט נישט דערפיהרען דאָס לאַנד צו אַזאַ חורבן און אַזעלכע אויפטרייסלונגען, צו וועלכע געוויסע גע-זעלשאַפטליכע גרופּען שטרעבען, ווי גראָד דאָס דאָ-זיגע ראַפינירטע מיטעל. פערשטעהט זיך, אַז די דאָ-זיגע לייט זענען זיך מתקנא אין זייערע אידעען-גענאָסען פון דער שכנות'דיגער מלוכה, וואָס זענען אויפ'ן אַנטיסעמיטישען פעלד געקומען צו דער מאַכט, ווייל קיין שום אַנדערע זאַך קענען זיי דעם לאַנד נישט געבען און דערפיהרען די בעפעלקערונג צו ווירטשאַפטליכע רואין. **זיי ווילען אויפ'ן אַנ-טיסעמיטישען רייטוואָגען אַריינפאָהרען אין פּאַלאַץ פון מיניסטאָרען-ראַט.**

בעת כ'האָב ביים בודזשעט פון מיניסטאָ-רען-ראַט געמאַכט אויפמערקזאַם אויפ'ן שרעקליכען מבול און גיפטיגען איינפלוס פון פּלאַקאַטען, האָט דער וויצע-מיניסטער גזשיבאָווסקי אַרויסגעזאָגט די מיינונג, אַז עקסצעסען מיט פּלאַקאַטען זענען צוויי בעזונדערע זאַכען. איך וויל דעריבער אויפווייזען דעם ענגען צוזאַמענהאַנג צווישען זיי. פערשטעהט זיך, אַז עקסצעסען זענען אפשר נישט קיין מאָמענטאַ-לער פּועל יוצא פון פּלאַקאַטען, אָבער זיי זענען פאָרט אַ דירעקטער און דערוואַרטעטער פּועל-יוצא. וואָרים אויב מ'שפּייזט בסדר דעם המון מיט פערשידענע גיפטיגע פּראָדוקציעס, גיט דאָס אַרויס פערסמ'טע פרוכט.

איך בין אַליין געווען עדות, ווי מ'האָט פער-שפּרייט די צייטונג „וואַרטאַ" און די קאָלפּאָרטערען האָבען דערביי געשריגען „פּוילען פאַר פּאָלאַקען, פּאַלעסטינאַ פאַר יודען, קאַמף מיט יודען!". אמת, תיכף נאָכדעם ווי כ'האָב דערוועגען מודיע געווען דעם פּאָליציי-קאָמענדאַנט, האָט ער אַרויס-געגעבען אַ פעראָרדנונג און במשך 15 מינוט איז איין קאָלפּאָרטער אַרעסטירט געוואָרען. ווי מ'האָט מיר אָבער איבערגעגעבען, האָט זיך במשך עטליכע וואָכען כסדר ווידערהאָלט דאָס דאָזיגע אויסרופען און די אָנוועזענדע פּאָליציי האָט דערויף נישט רע-אַגירט.

הויכע קאָמיסיע! איך האָב פאַר זיך אייניגע מוסטערן פונם דאָזיגען סם פאַר דער נשמה פון דער געזעלשאַפט. אין לעשנאָ ערשיינט אַ צייטונג „גאַ-זעטאַ לעשטשינסקאַ" גיט זי אָן אַ'ק „משוגענע יודי-שע פּאָדערונגען", אַלס איבערדרוק פון אַ צווייטער אַנטיסעמיטישער צייטונג „טיגאָדניק האַנדלאָווי, קופּיעצקי אי זשעמיעשלניטשי" משונה'דיגע בבא-מעשיות, אַלס יודישע פערלאַנגען און כוונות. איך וועל זיך ערלויבען פאָרצולייענען די דאָזיגע פער-סמ'טע בלימלעך, וועלכע ווערען אָנגעגעבען אַלס יו-דישע פערלאַנגען:

„ס'זאָלען בעזייטיגט ווערען אַלע איבערשריפטען וועגען קריסטוס'ן אומעטום, וואו עס געפינען זיך אויך יודען; עס מוזען אָפּגעשאַפט ווערען די חגא-פייערונגען בעת די ווייהנאַכט-חגאות אין די עפענט-ליכע שולען, ס'זאָל אָפּגעשאַפט ווערען דאָס איינ-אָרדנען „באַאינקעס", דאָס זינגען „קאָלענדעס" און קריסטליכע הימנ'ען; עס זאָלען בעזייטיגט ווע-רען פון די אַמטען, אָדער צוגעצויגען ווערען צו גע-ריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט פּערזאָנען, וואָס האָבען מוט עפענטליך צו קריטיקירען יודען; איינ-צוריכטען אַ „בית-דין" אין די מלוכה'שע געריכטס בנינים; בעזייטיגען פון די שולען אַזאַ ליטעראַטור וואָס געפעלט נישט יודען; ס'זאָל פערבאָטען ווערען צו בענוצען דאָס וואָרט „קריסטליך" און אויסצו-דרוקען זיך „מלוכה, רעליגיע און נאַציאָנאַליטעט" אין אַלע דאָקומענטען און אין די עפענטליכע בע-קאַנטמאַכונגען".

דעפּ. מינצבערג ציטירט אַ גאַנצע רייה ווייטערע אַזעלכע אומגעלומפּערטע אָנפאַלען און רכילות'ן אויף דער יודישער בעפעלקערונג פון דער אַנטיסע-מיטישער פּרעסע דערונטער אויך וועגען דער שענד-ליכער פּראָוואָקאַציע אין „לודזקי גלאָס נאַראָדאָווי" מיט אַ בלומרשטען „בריף פון וואַרשאָווער יודען צום גלח ראָגאָזשינסקי", מכח וועלכען ס'איז שוין פאַר אייניגע טעג אין אונזער צייטונג אויספיהרליך געשריבען געוואָרען.

איך ווידערהאָל נאָכאַמאָל, וואָס כ'האָב שוין אַמאָל געזאָגט: דעם יודישען פּראָבלעם אין פּוילען וועט מען דורך פּרעבען סטראַנאַנעס און דורך צו-נישט מאַכען דעם ווירטשאַפטליכען כח פון דער יו-דישער בעפעלקערונג און דערפיהרען זי צו חורבן און פערצווייפלונג — נישט לעזען!

זאָל זיך דער פּאָליציאַנט טראַכטען וואָס ער טראַכט, אָבער כל זמן עס עקזיסטירט פעראַנטוואָרט-ליכקייט און רעכט-געפיהל אין פּוילען, מוז ער האָ-בען דעם בעוואוסטזיין, אַז ער שטעהט אויף דער וואַך פון אָרדנונג און דערמאָלט וועלכען אַזעלכע פאַקטען זיך מעהר נישט איבערחזר'ן. ס'איז נויטיג שנעלע און זאָרגפאַלטיגע אַקטיוויקייט!

מיר האָבען געשטרעבט און שטרעבען צו אוני-פיצירען און פעראייניטליכען די אַדמיניסטראַ-ציע אין גאַנצען לאַנד און דאָך זענען אין אַ טייל געגענדען פּאַראַהאַן סטאַראָסטע-געריכטען און אין אַנדערע, וואו זיי זענען נישט וועניגער נויטיג, זענען אַזעלכע נישטאָ.

וואָס-זשע זאָל דער יודישער בירגער טון, כדי זיין לעבען און פערמעגען זאָל נישט זיין בעדראָהט?

מיר מוזען זיך אָפּגעבען אַ חשבון, אַז דאָס, וואָס עס טוען די דאָזיגע לייט, וואָס האָבען שוין אַ סך אויפ'ן געוויסען, קען ווייטער נישט גערולדעט ווערען. אמת, מאַרשאַל פּילסודסקי לעבט נישט, אָבער זיין גייסט לעבט און מוז לעבען צווישען אונז. און אַלע, וואָס שטעהען בראש פון דער רעגירונג זענען דאָך און ווילען דאָך זיין דורכגעדרונגען מיט'ן דאָזיגען גייסט וואָס האָט געשטרעבט צו אַ פרידליך צוזאַמענלעבען פון אַלע בירגער.

די רוהע און זיכערקייט פון דער יודישער בע-פעלקערונג איז איינס פון די הויפּט-יסודות פון דער רוהע און זיכערקייט אינם לאַנד בכלל!

נאָך דעפּ. מינצבערג האָט גערעדט דער שלעזי-שער דעפּוטאַט קאָפּעטשי. צווישען אַנדערען האָט ער געענטפערט דעם יודישען דעפּוטאַט מיט אַ נישט קלוגער אַנטיסעמיטישער רעדע, אַז יודען זענען אַליין שולדיג, זיי זענען שמוגלערס, מאַכען אויף זיך אַליין עקסצעסען און דערנאָך שרייען זיי א. אַ. וו.

דעפּ. הוטען-טשאַפּסקי האָט אויך אַ גרויסען טייל פון זיין רעדע געווידמעט דעם ענטפער דעם יודישען דעפּוטאַט. ער האָט זיך פאָרגעשטעלט אַלס פריינד פון יודען, ער האָט געזאָגט, אַז ס'איז אמת, אַז לעצטענס זענען פאָרגעקומען בעדויערנסווערטע פאַלען געגען יודען, אָבער די אויפגאַבע פון דער מאַכט איז אַ זעהר שווערע, ווייל ס'געהט אין לאַנד אַן אַלגעמיינע כוואַליע פון אַנטיסעמיטיזם, ס'איז אָפּהענגיג, זאָגט דער רעדנער, פון יודען אַליין, אַז די פאַלען זאָלען רעדוצירט ווערען דורך דעם, וואָס יודען ווילען זיך אַנדערש אויפפיהרען.

...ער רושם איז דער וועלט צוליב'ן טויט פון ענגלישען קעניג

(ענדע פון דער 1-טער זייט)

...מאַקדאָנאַלד'ן. אין דער דאָזיגער פייערליכקייט ...ען אַנטיילגענומען איבער 100 מיטגלידער פון ...ין-ראַט בראָש מיט'ן לאָנדאָנער לאָרד-מעיר.

דער פּרעזידענט פון קרוין-ראַט

... מיטגעטיילט די מיטגלידער וועגען טויט פון ...ניג דזשאָרדזש און וועגען איבערנעהמען דעם ... דורך זיין נאָכפאָלגער. אין אַ דערביי איגען ...ער האָט געוואַרט דער נייער קעניג. באַלד דער-...ף זענען צו איהם אַריינגעקומען דער פּרעזידענט ... קרוין-ראַט מאַקדאָנאַלד, לאָרד-קאַנצלער העלש ... און ערץ-בישאָף קענטערבורי.

דער נייער קעניג איז צוזאַמען מיט זיי אַריין ...ראַט, וואו ער האָט געהאַלטען זיין דעקלאַ-...ציע אַלס נייער מאָנאַרך.

דער קרוין-ראַט האָט דאַן אָפּגעגעבען די טריי-...ס-שבועה פאַר דעם קעניג און דאַן איז אויס-...געאַרבייט געוואָרען די דעקלאַראַציע צום פאָלק. ...ר נייער קעניג הייסט עדוואַרד — אַלבערט — ...סטיאַן — זשאָרזש — אַנדרע — פּאַטריק — ...וויד.

נאָך דער זיצונג פון קרוין-ראַט האָט דער ...מיער באַלדווין מיט'ן גאַנצען קאַבינעט אָפּ-...עבען די טריי-הייטס-שבועה פאַר'ן קעניג.

6 אַ זייגער אין אָוונט האָט זיך אָנגעהויבען ... זיצונג פון ענגלישען פּאַרלאַמענט. אַלע דעפּו-...טען זענען געווען אָנגעטון אין שוואַרצען. אויף ... זיצונג האָבען די דעפּוטאַטען אָפּגעגעבען די ...טריי-הייטס-שבועה פאַר'ן נייעם קעניג עדוואַרד דעם ...ען. פּרעמיער באַלדווין האָט געהאַלטען אַ גרויסע ... וועגען פערשטאָרבענעם קעניג. די טריי-הייטס-...שבועה האָבען אויך אָפּגעגעבען די דעפּוטאַטען פון ... לייבאָר-פּאַרטיי.

לאָנדאָן, 21 (ספּ. טעל.)

דער נייער קעניג האָט אַרויסגעגעבען אַ מאַ-...ניפעסט צו דער אַרמעי, אין וועלכען ער האָט גע-דאַנקט פאַר דער טרייער דינסט צו זיין פאָטער און אויסגעדריקט די האָפנונג, אַז ער וועט זיך קענען פערלאָזען אויף דער אַרמעע, בעת זיין רעגירען.

די לויה פון פערשטאָרבענעם קעניג וועט פאָר-קומען אין 8 אָדער 10 טעג אַרום אויפ'ן בית-עולם אין ווינדסאָר.

די היינטיגע זיצונג פון דער פעלקער-ליגע איז אָפּגערופען געוואָרען.

לאָנדאָן, 21 (ספּ. טעל.)

צוליב דער ידיעה וועגען טויט פון קעניג זשאָרזש, איז די היינטיגע זיצונג פון דער פעלקער-ליגע אָפּגערופען געוואָרען. אין אָוונט איז פאָר-געקומען אַ קורצע טרויער-זיצונג, אויף וועלכער ס'האָט אויך גערעדט מיניסטער בעק.

אין אויסלאַנד.

רוים, 21 (ספּ. טעל.)

דער פּויבסט האָט איבערגעשיקט דער פאַמיליע פון פערשטאָרבענעם קעניג אַ מיטגעפיהל-דעפּעשע.

צווישען פערשידענע קאָנדאָלענץ-דעפּעשען איז אויך פעראַן אַ דעפּעשע פון קאַלינינ'ען.

אין דער ענגלישער אַמבאַסאַדע אין וואַרשאַ.

וואַרשאַ, 21 (טעלעפאָניש)

אין דער ענגלישער אַמבאַסאַדע אין וואַרשאַ האָט מען זיך שוין פון היינט פריה אָן אָנגעהויבען איינצושרייבען אין קאָנדאָלענץ-בוך. דורך דער אַמ-באַסאַדע זענען אַדורכגעגאַנגען הויכע פּערזענליכ-קייטען פון דער רעגירונג, דיפּלאָמאַטיע און פּאָלי-טישע קרייזען.

וואַרשאַ, 21 (טעלעפאָניש)

פון וואַרשאַ זענען אַרויסגעשיקט געוואָרען קאָנ-דאָלענץ-דעפּעשען פון מלוכה-פּרעזידענט, רעגירונג גענעראַל רידז-שמיגלי און אַנדערע. די מאַרשאַלקעס פון סיים און סענאַט האָבען אָפּגעגעבען קאָנדאָלענץ-וויזיטען אין דער ענגלישער אַמבאַסאַדע.

ביאָגראַפיע

דער פערשטאָרבענער קעניג דזשאָרדזש איז געבוירען געוואָרען דעם 3 יוני 1865. אַלס זוהן פון דעמאָלסדיגען פּרינץ פון וועלס און שפּעטער-דיגען קעניג עדוואַרד דער 7-טער. זיין מוטער איז אַ דענישע פּרינצעסין אַלעקסאַנדראַ. די קינדער-יאָהרען האָט דער פערשטאָרבענער פערבראַכט אין סאַנדרינגהאַם, וואו ער איז איצט געשטאָרבען. אַלס יונגעל האָט דער פּרינץ זשאָרזש מיטגעמאַכט גרויסע רייזעס, און אין יאָהר 1883 איז ער אַריינגע-טרעטען אין בריטישען קריגס-פלאָט. אין יאָהר 1893 האָט דער פּרינץ חתונה געהאַט מיט דער קעניגין מאַריאַ, מיט וועלכער ער האָט געהאַט 4 קינדער: עדוואַרד פּרינץ פון וועלס, פּרינצעסין מאַריאַ, פּרינץ פון יאָרק, זשאָרזש פּרינץ פון קענט, פּרינץ פון גלאָוטשעסטער און פּרינץ זשאָן, וועלכער איז געשטאָרבען אין יאָהר 1919.

אויפ'ן וואונש פון קעניג עדוואַרד דעם 7-טען האָט דער קרוינפּרינץ מיט זיין פרוי אין יאָהר 1904 אַדורכגעמאַכט אַ גרויסע רייזע אין 17 בריטישע קאָ-לאָניעס. אין 1905 האָבען זיי געמאַכט אַן אָפיציעלע רייזע קיין אינדיען.

נאָכ'ן טויט פון קעניג עדוואַרד דעם 7-טען איז פּרינץ זשאָרזש אַרויף אויפ'ן טראָן. דעם 6 מאַי 1910. די פייערליכע קאָראָנאַציע איז פאָרגעקומען אין יוני 1911. די קאָראָנאַציע אין אינדיען איז פאָרגעקומען מיט אַ האַלב יאָהר שפּעטער.

אַ דאַנק די בעמיהונגען פון קעניג זשאָרזש האָט ענגלאַנד אויסגעמיטען אַ שאַרפען קאָנפליקט מיט אירלאַנד.

אין יאָהר 1914 פאַר'ן קריגס-אויסברוך האָט דער קעניג זיך געווענדעט מיט אַ פּערזענליכען אַפּעל צום רוסישען קייזער, אַז ער זאָל נישט אַדורכפיהרען די מאָביליזאַציע. דער קעניג איז געזעסען אויפ'ן טראָן 25 יאָהר.

דער נייער קעניג עדוואַרד דער 8-טער איז אַלט 41 יאָהר און איז זעהר פּאָפּולער אין ענגלאַנד. ער איז נאָך אַ בחור. די קעניגין מאַריאַ וועט בע-קומען אַ יעהרליכע רענטע פון 70 טויזענד פונט.

טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי"
ציגעל-גאַס 27
דיר. דוד צעלמייסטער.
בילעטען פון 11 פריה ביי דער קאַסע.

נאָר נאָך היינט, מיטוואָך און מאָרגן, דאָנערשטאָג, 9 אָוונט-צום 48-טן און 49-טן מאָל
יצחק נאַזשיק'ס פריילעכע סאַטירע
תל-אביב
פון 49 גר. ביז 2 זל.
ערשטע רייהע.

פרייטאָג, דעם 24-טען —
פּרעמיערע
סערטיפיקאַטן

די בריטישע אימפּעריע אין טרויער

צוליב'ן טויט פֿון קעניג געאָרג דעם 5־טען

די גאַנצע בריטישע אימפּעריע איז אין איצטי־
גען מאָמענט געהילט אין א טיפֿען טרויער צוליב'ן
טויט פֿון קעניג דזשאָרדזש דער 5. דער דאָזיגער
טרויער איז גאַנץ זיכער א אויפֿריכטיגער און א אַל־
געמיינער, ווייל זעלטען האָט א געקרוינטער הערשער
געהאַט אזא געוואַלדיגע סימפּאַטיע צווישען אַלע
שיכטען פֿון דער ענגלישער בעפֿעלקערונג ווי דער
איצט פֿערשטאָרבענער קעניג, ערשט אין פֿאָרגאַנגע־
נעם יאהר זענען פֿאָרגעקומען גראַנדיעזע יובל־
פֿייערונגען אין שייכות מיט זיין 25 יעהריגען טראָהן־
בעשטייגונג און דאַן האָט די גאַנצע ענגלישע אימ־
פּעריע געהאַט די געלעגענהייט אַרויסצוּווייזען די
טיפֿע סימפּאַטיע און גרויסע ליבע צום קעניג געאָרג,
פֿון אַלע עקען וועלט, פֿון אַלע ענגלישע דאָמיניומס,
קאָלאָניעס און מאַנדאַט־לענדער זענען אָנגעקומען
די האַרציגסטע אויסדרוקען פֿון ערגעבענהייט און
טרייקייט דעם ענגלישען טראָהן. דערביי דאַרף נאָך
גענומען ווערען אין אַכט, אַז אין ענגלאַנד איז די
סימפּאַטיע צום הערשענדען הויז א אויפֿריכטיגע און
נישט געפֿעלשטע. עס נעהמט זיך אפֿשר דערפֿון וואָס
דער קעניג האָט דאָרט א קליינע השפּעה אויפֿ'ן
גאַנג פֿון די פּאָליטישע געשעהענישען.

פֿאַר'ן ענגלישען פֿאָלק וועט דער טויט פֿון זיין בעליבטען קעניג זיין א גרויסער פֿערלוסט. און צוזאַמען מיט ענגלאַנד וועט אויף זיין טויט טרויערען א גרויסער טייל פֿון אונזער ערד קויל, ווייל צוזאַמען מיט איהר דאָמיניומס און קאָלאָניעס איז דאָס פֿעראייניגטע קעניגרייך פֿון גרויס בריטאַניען די גרעסטע און מעכטיגסטע מלוכה פֿון אונזער צייט, כמעט אַ האַלבער מיליאַרד מענשען פֿון אַלע ראַסען, אַלע רעליגיעס און אַלע עקזיסטירענדע קולטורען, וואָס געפֿינען זיך אויף אַ שטח פֿון איבער 50 מיליאָן קוואַדראַט קילאָמעטער, אויף אַלע קאָנטינענטען פֿון אונזער ערד, דאָס זענען די אויסמעסטונגען פֿון דער דאָזיגער מלוכה, וועלכע שטעלט מיט זיך פֿאָר א וואונדער, וואָס די געשיכטע האָט עס ביז איצט נישט געקענט.

און דער הויפּט פֿאָרשטעהער, וואָס איז דורך דער טראַדיציע פֿערהייליגט געוואָרען פֿון דער ריזיגער מלוכה איז דער קעניג און זיין דינאַסטיע.

דער ענגלישער קעניג הערשט, ער רעגירט אָבער נישט, ער האָט אַפֿילו דאָס רעכט פֿון „וועטאָ" לגבי אַלע בעשלוסען פֿון פּאַרלאַמענט און יעדען רעגירונגס־אַקט, אָבער שוין זייט 200 יאהר האָט קיין שום ענגלישער קעניג זיך נישט בענוצט מיט דעם דאָזיגען רעכט. די דאָזיגע אַבסאָלוטע צוריקגעהאַלטענקייט, איז געוואָרען כמעט א נישט געשריבען געזעץ זייט דער הערשאַפֿט פֿון דער איצטיגער דינאַסטיע, וועלכע איז שוין רעכענענדיג פֿון ווילהעלם דער עראָבערער די 7־טע וואָס פֿערנעהמט דעם ענגלישען טראָהן און וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען אין יאָהר 1714 דורך געאָרג דעם ערשטען — דעם האַנאָווערישען קורפֿירשט,

מיט דעם נאָמען פֿון דער באָבען פֿון דעם איצט פֿערשטאָרבענעם קעניג — דער קעניגין וויקטאָריא, וועלכע האָט געהערשט 66 יאהר איז פֿערבונדען די פּרעכטיגסטע ענטוויקלונג פֿון דער בריטישער אימפּעריע. דער פֿאָטער פֿון פֿערשטאָרבענעם וועלכער האָט 60 יאהר געוואַרט אויפֿ'ן טראָהן — דער קעניג עדוואַרד דער 7־טער האָט אין משך פֿון זיין קורצער רעגירונג אַרויפֿגעפֿיהרט ענגלאַנד אויף דעם וועג פֿון דער וועלט פּאָליטיק, אויף וועלכע זי איז דערגאַנגען צום נצחון אין דער גרויסער וועלט מלחמה און אויף וועלכען זי געהט ווייטער.

דער איצט פֿערשטאָרבענער קעניג געאָרג דער פֿינפֿטער איז געבוירען געוואָרען אין 1863, ער איז געווען דער צווייטער זוהן פֿון קעניג עדוואַרד און ער האָט זיך נישט געגרייט איבערצונעהמען די מאַכט, וועלכע האָט געדאַרפֿט איבערגעהען צו זיין עלטערען ברודער אַלבערט וויקטאָר. אָבער אין יאהר 1893 איז דער קרוינפּרינץ וויקטאָר געשטאָרבען און דער טיטול איז איבערגעגאַנגען אויף געאָרגען, צוליב די דאָזיגע אונערוואַרטעטע ענדערונג אין דער דינאַסטישער הערארכיע, האָט דער פֿירשט געאָרג חתונה געהאַט מיט דער כלה פֿון זיין פֿערשטאָרבענעם ברודער, זיין קרובה דער פֿירשטין מאַריע טעק. ער האָט געהאַט 6 קינדער פֿון וועלכע דאָס יונגסטע איז געשטאָרבען.

נאָכ'ן טויט פֿון זיין פֿאָטער קעניג עדוואַרד 7־טער, איז קעניג געאָרג אין יאהר 1910 בעשטיגען דעם טראָהן, פֿאַר ענגלאַנד איז די צייט דעמאָלט געווען א שווערע, סיי אינערליך, סיי אויסערליך. אין דער אינערליכער פּאָליטיק האָט זיך אָפּגעשפּילט א בלוטלאָזע רעוואָלוציע צווישען לאָרדען־הויז און אונטער־הויז, אויסערליך זענען רייף געוואָרען יענע פּראָצעסען, וואָס האָבען אין 4 יאהר שפּעטער דערפֿיהרט צו דער ענטשיידונג וועלכען ענגלאַנד האָט אונטערגענומען מיט דעם יונגען דייטשען אימפּעריאַליזם פֿאַר דער פֿרייהייט פֿון דער וועלט און איהרע פֿעלקער.

ווען אין יאהר 1924 נאָכ'ן ערשטען וואַהל־נצחון פֿון דער יונגער ענגלישער אַרבייטער פּאַרטיי, איז ענטשטאַנען די פֿראַגע וועגען איבערגעבען די מאַכט דעם פֿיהרער פֿון דער דאָזיגער פּאַרטיי מאַקדאָנאַלד, וועלכע איז נאָך דאַן בעטראַכט געוואָרען אַלס א אַנטי פּאַטריאָט און געפֿעהרליכער סאָציאַלער ראַדיקאַל, האָבען זיך צום קעניג געאָרג געווענדעט א רייהע מעכטיגע עצה געבער און האָבען געוואָלט איבערצייגען, אַז עס איז ענטשטאַנען די צייט ווען עס דאַרף אָנגעווענדעט ווערען דאָס געזעץ פֿון קעניגליכען „וועטאָ" האָט קעניג געאָרג זיי בעענטפֿערט, אַז ער האָט נישט בדעה צו פֿערברענגען די לעצטע פּאָר יאהר פֿון זיין לעבען אַלס עמיגראַנט אין דער שווייץ און ער האָט תיכף געלאָזט רופֿען צו זיך מאַקדאָנאַלדען מיט'ן ציל איבערצוגעבען איהם דעם אַמט און כבוד פֿון שעף פֿון דער רעגירונג פֿון גרויס־בריטאַניען.

א פֿערטעל יאהר־הונדערט האָט קעניג געאָרג דער 5־טער געהערשט איבער ענגלאַנד. אין משך פֿון די דאָזיגע 25 יאהר זענען אין דער געשיכטע פֿון דער מענשהייט פֿאָרגעקומען געוואַלדיגע געשעהענישען, וואָס האָבען איינגאַנצען געענדערט דאָס אויסזעהען פֿון אונזער וועלט. מעכטיגע טראָהנען זענען אָפּגעשוועקט געוואָרען פֿון ש'ער אויבערפֿלאַך פֿון דער ערד. אַ סך שטורמס זענען אַריבער איבער פֿערשידענע לענדער. די וועלט מלחמה די גרויסע רוסישע רעוואָלוציע, די פֿאַשיסטישע איבערקעהרענישען א. אַז. וו. אָבער אין ענגלאַנד איז אונטער דער הערשאַפֿט פֿון געאָרג דעם 5־טען די דינאַסטיע אַרויס געשטאַרקט און געקרעפֿטיגט, און דאָס איז אָהן שום ספֿק געשעהען נאָר א דאַנק דעם פּאָליטישען טאַקט און זין פֿאַר ווירקליכקייט פֿון פֿערשטאָרבענעם קעניג.

אויך פֿאַר אונז יודען איז די הערשאַפֿט פֿון קעניג געאָרג דער 5־טער פֿערבינדען מיט א געשעהעניש וואָס האָט געמאַכט א טיפֿגרייפֿענדע רעוו לוציע אין אונזער נאַציאָנאַלען לעבען. א רעגירונג פֿון געאָרג דעם 5־טען האָט ענגלאַנד פֿ עפֿענטליכט די באַלפֿור דעקלאַראַציע. דעם דאָזי גרויסען פּאָליטישען אַקט, וואָס האָט צוגעגעבע אונזערע היסטאָרישע רעכט אויף ארץ־ישראל א א טערנאַציאָנאַלען פּאָליטישען כאַראַקטער, און דע בער וועט דער טויט פֿון קעניג געאָרג אויך דעם יודישען פֿאָלק אויף דער גאַנצער וועלט אַרו רופֿען א אויפֿריכטיגען טרויער.

מלחמה אָדער שלום?

שטימען פֿון דריי ענגלישע מלוכה־מענער

מלחמה אָדער שלום ? דאָס איז דאָס פּראָבלעם, וואָס אינטערעסירט איצט אַממייסטען די מענשען. פֿערשידענע וואָהרזאָגערינס האָבען שוין אַרויסגעזאָגט זייער מיינונג וועגען דעם ווי אַזוי עס וועט אָפּלויפֿען דאָס יאהר 1936. איצט קומט די רייהע אויף די פּאָליטיקער. מיר ברענגען דא די מיינונג פֿון ענגלישע מלוכה מענער, וועלכע האָבען אין פּרעסע אינטערוויאוען ערקלערט, אַז דאָס לויפֿענדע יאהר וועט זיין א יאהר פֿון וויכטיגע געשעהענישען אויף דער פּאָליטישער אַרענע.

דער געוועזענער קאָלאָניען מיניסטער עמערי שטעלט פֿעסט אַז דער וועלט פּאַרלאַמענט אין זשענעווע געפֿינט זיך אויפֿ'ן שייד־וועג. גורם געווען דערצו האָט דאָס פֿערגאַנגענע יאהר, וואָס וועט אַזוי שנעל נישט פֿערגעסען ווערען, להיפּוך די געשיכטע וועט עס אָפּשאַצען אַלס א יאהר וואָס איז געווען אַממייכסטען אין געשעהענישען אויפֿ'ן שטח פֿון גאַנצען יאהר הונדערט. די פּאָליטיקער זענען איצט אַממייסטען בעשעפֿטיגט מיט דעם פּראָבלעם פֿון דער איטאַליעניש־אַביסינישער מלחמה, און עס איז נאָך נישט בעוואוסט, וואָס פֿאַר א שטעלונג עס וועלען לגבי דעם פּראָבלעם אָננעהמען די גרויסע מלוכות. צום ערשטען מאָל זייט א רייהע יאהרען האָט די פֿעלקער־ליגע געאַרבייט אונטער די אויספּיציען פֿון ענגלאַנד, ווען ענגלאַנד פֿערקלענערט אָבער איהר צוזאַמענאַרבייט מיט דער פֿעלקער־ליגע, וועט זיך אַרויס, אַז די דאָזיגע אינסטיטוציע פֿערלירט אויף דער קראַפֿט פֿון איהר טעטיגקייט. די פֿעלקער־ליגע מוז פֿיהרען א רעאַלע פּאָליטיק און קען נישט האַנדלען לויט די בעשלוסען פֿון פּאַפּירענע פּאַראַגראַפֿען. א „רעאַלע פּאָליטיק" בעדייטעט היינט א שלום פּאָליטיק. יעדער נייער אייראָפּעאישער קאָנפֿליקט וואָלט געווען א ריקשטויס אויף צוריק, וואָלט געווען א צוריקקעהר צום כאָאָס און א צושטערונג פֿון דער סאָציאַלער אָרדנונג. דעריבער האָפֿען מיר, אַז אין זשענעווע וועט זיגען דער געזונדער אינסטינקט און די פֿערשטענדיגונג, אַז יעדער מאַנעווער וואָס קען אַרויסרופֿען א מלחמה מוז אַלזייטיג און גענויסענהאַפֿט אויסגעפֿאָרשט ווערען. דאָס דאַרף געטון ווערען קודם כל אין די אינטערעסען פֿון די קליינע מלוכות, אין די אינטערעסען פֿון דער פֿעלקער־ליגע אַליין, בכדי אָפּצוהיטען די דאָזיגע אינסטיטוציע פֿון אונטערגאַנג, וואָס וואָלט אָהן שום ספֿק געשעהען, ווען זי זאָל אַנשטאָט דעם וואָרט „שלום" זאָגען דאָס וואָרט „[illegible]".

דער עהרליכער אַדמיראַל מאַרק קער האָט ערקלערט: דער סוף פֿון פֿערגאַנגענעם יאהר איז געשטאַנען אין שאָטען פֿון דורכפֿאַל פֿון דער ים קאָנפֿערענץ. דאָס גיט גאָר קיין גרונד צו אָפּטימיזם. עס וואָלט געווען נאַטירליך, אַ סך אַנגענעהמער ווען די דעבאַטען זאָלען ווייטער פֿאָרקומען און אַז זיי זאָלען ברענגען עפּעס א רעזולטאַט איז דער פֿאָרם פֿון אָפּשטעלען די ים בעוואָפֿנונגען. צום בעדויערען איז אָבער אין איצטיגען סטאַדיום געקומען דערצו, אַז עס איז אויסגעשלאָסען צו קענען קומען צו א פֿערשטענדיגונג. דער דאָזיגער נעגאַטיווער רעזולטאַט פֿון דער קאָנפֿערענץ האָט זיין בעדייטונג, בעת ביז איצט האָט מען געהאָפֿט, אַז די אַנגעהויבענע אונטערהאַנדלונגען וועלען זיך פֿערוואַנדלען אין פּאָזיטיוו — איז שוין איצט יעדער געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז עס איז געבליבען נאָר דער איינציגער וועג פֿון אינדיווידועלען שטרעבען צום געוועלטען ציל. זייט 1918 איז די לאָזונג פֿון די פֿריינד פֿון שלום: „שלום" אויף די ימים — [illegible] יעדעס נייעס יאהר הערען זיי דאָס איבער. אָבער ביז איצט איז מען נישט ווייט געקומען מיט דער רעאַליזירונג און פֿערפֿעסטיגונג פֿון דער דאָזיגער לאָזונג. עס ווערען כסדר געבוירען נייע מלחמה אַלאַרמען און די לאַגע ענדערט זיך איבער נאַכט. און דאָך האָף איך, אַז אין 1936 וועט קומען צו א הסכם אויפֿ'ן געביט פֿון ים־בעוואָפֿנונגען און דערמיט צו דער רעגולירונג פֿון דער פֿראַגע פֿון שלום אויף די ווייטע אָקעאַנען און ימים. די איינציגע „טרייסט" אין דאָזיגען טרויעריגען ענין איז וואָס די מלוכות האָבען נישט קיין געלד און ווענדען זיך אַלס עפּעטער צו דער ליידיגער קאַסע. ווען די מלוכות זאָלען זיך דערצידירען אויף בעוואָפֿנונגען אין גרויסען סטיל וואָלט דאָס פֿאַר זיי געווען קאַטאַסטראָפֿאַל פּונקט ווי א מלחמה. דאָס יאהר 1936 איז פֿאַר אייראָפּע ענטשיידענד. איהר גורל איז אין קאָן, ווייל אין דעם יאהר פֿאַלט אויס די לעזונג פֿון וויכטיגע פּראָבלעמען. וואָס ווערען אַלס מעהר ברענענד, וויכטיג און פֿאָדערען א ערלעדיגונג. און טאַקע די דאָזיגע פּראָבלעמען וועלען ענטשיידען די פֿראַגע: מלחמה אָדער שלום ? עס איז גלייכגילטיג צי עס וועט זיך האַנדלען וועגען ים בעוואָפֿנונגען, מלחמה אין אַביסיניען, וואָלטע פֿערשטענדיגונג צווישען ענגלאַנד אין אַמעריקע, אָרגאַניזאַציע פֿון הילף פֿאַר פֿליכטלינגע פֿון דייטשלאַנד, שוץ פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, אָדער די פֿראַנצויזיש־דייטשע בעציהונגען יעדע פֿון די דאָזיגע פּראָבלעמען בעזונדער ענטהאַלט אין זיך א צינד שטאָף און קען ענטשיידען וועגען מלחמה אָדער שלום, יעדעס פֿון די דאָזיגע פּראָבלעמען פֿאָדערט ווי אַמשנעלסטע ערלעדיגונג.

דער גענעראַל בריגאַדע לואיס ספּירס, א בעדייטענדער ענגלישער סטראַטעג, האָט ערקלערט: די געשעהענישען פֿון די לעצטע וואָכען האָבען ענגלאַנד געשטעלט פֿאַר א רייהע וויכטיגע פּראָבלעמען אויפֿ'ן געביט פֿון דער אויסלענדישער פּאָליטיק. דער דורכפֿאַל פֿון פּלאַן האָאַר־לאַוואַל האָט אויפֿ'ן ערשטען פּלאַן אַרויסגערוקט די פֿראַגע, וואָס פֿאַר א שטעלונג וועט פֿערנעהמען די פֿראַנצויזישע רעגירונג צי וועט זי ווייטער צוזאַמענאַרבייטען מיט ענגלאַנד בכדי אויפֿצוהאַלטען די פֿעלקער־ליגע, אָדער זי וועט בעסער אויסוועהלען די אינדיווידועלע פּאָליטיק פֿון מאַנעווירען וואָס וואָלט געמוזט אָפּשוואַכען די זשענעווער אינסטיטוציע.

אויב פֿראַנקרייך וועט נישט אָנווענדען אַלע איהרע כוחות בכדי צו שיצען דעם אויטאָריטעט פֿון דער פֿעלקער־ליגע, אויב זי וועט אָפּוואַרפֿען די צוזאַמענאַרבייט מיט ענגלאַנד וועלען מיר שטעהען פֿאַר א ענטשיידונג וואָס ריהרט אָן סיי אייראָפּע, ווי אויך די בריטישע אינזלען. ווען עס זאָל זיך אַרויסווייזען, אַז פֿראַנקרייך פֿערפֿאָלגט נישט קאָנסעקווענט איהר זשענעווער פּאָליטיק, ווען פֿראַנקרייך זאָל אַרויסווייזען א געוויסע וואַקעלדיגקייט וואָלט ענגלאַנד געווען געצוואונגען פֿולשטענדיג צו ענדערען איהר אויסלענדישע פּאָליטיק. עס איז אָבער צווייפֿעלהאַפֿט, צי אין אַזאַ פֿאַל וואָלט אונזער קינפֿטיגע פּאָליטיק געשטאַנען אונטער'ן צייכען פֿון א „פֿריינדליכער קאָאַליציע".

דאָס בריטישע אימפּעריום וועט אָנשטרענגען אַלע כוחות, בכדי צו בעזייטיגען דעם געגענזייטיגען אונצוטרוי צווישען די פֿעלקער, בכדי צו געפֿינען א וועג צו א אַלגעמיינער פֿערשטענדיגונג. אין פֿאַל פֿון א דורכפֿאַל פֿון די דאָזיגע פּלענער — וואָלט אייראָפּע זיך ווידער געקענט געפֿינען ערב א מלחמה.

דייטשלאַנד שוין איצט גרייט צום קריג

אין אויסלאַנד הערשט איצט די מיינונג, אַז ביז צו דער אָלימפּיאַדע וועט דאָס דריטע רייך זיך אויפֿפֿיהרען א ביסעל אייראָפּעאישער און זיך אָפּהאַלטען פֿון געוויסע געוואַלד־אַקטען אין דער אינערליכער און אויסערליכער פּאָליטיק. די באַזעלער נאַציאָנאַל־צייטונג בעציהט זיך סקעפּטיש צו דער דאָזיגער מיינונג. די צייטונג שרייבט צווישען אַנדערעס:

די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען וואָלטען געווען קלוג און קאָנסעקווענט ווען זיי וואָלטען זייער פֿאָלק און די איבריגע וועלט געלאָזט ביז סעפּטעמבער אַביסעל צו רוה. אין זומער ווערט ערוואַרט אַז 50 טויזענט אויסלענדער וועלען בעזוכען די הויפּט שטאָט פֿון דריטען רייך אין שייכות מיט דער אָלימפּיאַדע. די 50 טויזענט מוזען ווידער פֿערלאָזען דייטשלאַנד מיט דעם זיכערען איינדרוק, אַז אַלע שלעכטע בעריכטען אין אויסלאַנד זענען שקר וכזב. להיפּוך דאָס דייטשע פֿאָלק און דאָס דריטע רייך זענען איין האַרץ און איין נשמה און די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען ברענגען גליק. די גאַנצע וועלט דאַרף דעריבער די דייטשען מקנא זיין, צי וועט עס אָבער מעגליך זיין אַדורכצופֿיהרען, אַזאַ פּויזע אין דער אינערליכער און אויסערליכער פּאָליטיק ? די שוועריגקייטען און שפּאַנונגען זעהען ווידער אויס צו זיין אַזוי ערנסט, אַז עס איז זעהר מעגליך אויסלאַדונגען און וואָהרשיינליך וועלען מוזען ווידער געעפֿענט ווערען ווענטילאַטאָרס. דאָנערשטאָג האָט זיך די „פֿראַנקפֿורטער צייטונג" געלאָזט מעלדען אויס לאָנדאָן, אַז די ענגלישע רעגירונג שטעהט אונטער'ן דרוק פֿון א ערנסטער מורא פֿאַר געשעהענישען אויף דעם קאָנטינענט. וואָס פֿאַר א געשעהענישען און אין וועלכען לאַנד ? די פֿראַנקפֿורטער צייטונג רופֿט נישט אָן קיין נאָמען. אָבער די ענגלישע מיניסטאָרען קענען נאָר מיינען דייטשלאַנד, אַ פֿאַקט איז די דראָהונגס רעדע, די שאַרפֿסטע זייט פֿון דער רעדע וואָס איז געהאַלטען געוואָרען אין די וואָכען ערב דעם בלוטיגען 30. יוני 1934, די דראָהונגס רעדע פֿון פֿיהרער געגען די אַלץ ווייטער עקזיסטירענדע הידרע פֿון די אינערליכע שונאים, וואָס איז מיטוואָך געהאַלטען געוואָרען אין דעטמאָלד. א פֿאַקט איז די שפּאַלטונג פֿון דעם פֿיהרער שיכט און פֿריינד פֿון ווירטשאַפֿטליכען דיקטאַטאָר שאַכט און אין נאָך מעהר פֿערביסענע שאַכט שונאים, אַ פֿאַקט איז די קוועלענדע זאָרג נישט צו קענען מעהר אין אויפֿ־פֿריהלינג צו פֿינאַנסירען מיט מלוכה־געלדער די אינדוסטריע און בעזונדערס די בעוואָפֿנונגס־אינדוסטריע און די מורא פֿאַר א נייער מוראדיגער אַרבייטסלאָזיגקייט. אין בערלינער ענגלישע קרייזען האַלט מען אַפֿילו 1938 אַלס די צייט אין וועלכער די דייטשע בעוואָפֿנונג וועט דערגרייכען איהר העכסטען פונקט און דאָס יאהר וועט בעטראַכט אַלס דאָס גרעסטע יאהר פֿון סכנה פֿאַר אייראָפּע. אין איין יאהר וועלען די לופֿט בעוואָפֿנונגען און אין צוויי יאָהר די יבשה־בעוואָפֿנונגען האָבען דערגרייכט זייער מאַקסימום... אָבער אין דער „פּראַגער פּרעסע" פֿון 15. יאַנואַר זענען פֿערעפֿענטליכט געוואָרען פֿאָלגענדע בעטראַכטונגען: „אַ סוף מיט אַלע דייטשע מלחמה־חלומות! ווייל: די גאַנצע פּראָדוקציע פֿון דער בעוואָפֿנונגס אינדוסטריע וועט באַלד אינגיכען נישט זיין מעהר ווי אַלט אייזען. א בעוואָפֿנונג וואָס ווערט געטריבען אין אַ שנעלען טעמפּאָ קען געדויערען איינציגע חדשים, אָבער זי מוז אַמאָל אויפֿהערען ווייל מען מוז פּראָדוצירען א סך בראָק, וואָס עס האָבען שוין פֿעסטגעשטעלט איינציגע מלוכות, וואָס קויפֿען אין דייטשלאַנד, און ווייל עס בעדייט אויך געלד פֿערשווענדונג, דען די זאַפּאַסען הויבען אָן צו ראָסטען. עס זעהט אויס, אַז די דייטשע בעוואָפֿענונגען וועלען זיי באַלד מוזען אָפּשטעלען.

דאָס לאַנד מוז צוריקקעהרען צום נאָרמאַלען לעבען דאָס דאָזיגע נאָרמאַלע לעבען בעדייט אָבער קאַמף מיט דעם אינערליכען ווירטשאַפֿטליכען קריזיס און מיט דער אַרבייטסלאָזיגקייט". א נאָרמאַל לעבען אין דעם דריטען רייך, א שעהנער אָפּטימיזם ! איבריגענס קענען אַפֿילו די ערפֿינדערישע נאַציס קיין אַנדערן וועג צו בעשאַפֿען אַרבייט פֿאַר מיליאָנען מענשען ווי נאָר דער וועג פֿון ריזיגע מלוכה בעשטעלונגען צי קען מען אַמאָל נישט בעווייזען די דראָהענדע סכנה פֿון א קריג דווקא דורך פֿאָלגענדע בעטראַכטונגען : אַז די מיליטערישע קליקע וואָלט געוואָלט פּרובירט די בעוואָפֿנונגען נאָך איידער זיי וועלען פֿערעלטערט ווערען ? די דייטשע בעוואָפֿנונגען זענען מאָדערנסטע פֿון דער וועלט. לויט שאַצונגען וואָס זיי ביז איצט האָבען געקאָסט מינדעסטענס 10 מיליאַרד. און דאָס דאָזיגע געלד זאָל אָהן נוצען שטויבט ווערען, און די דאָזיגע וואָהרשיינליך די פֿולקאָמענסטע קריגס מאַשין זאָל, אָהן איין צו געבען, רוהמלאָז פֿעראַלטעט ווערען ? וואָס ווידער שייך דער ענגלישער מיינונג וועגען העכסטען פּונקט פֿון 1938, געהען זיי אַרויס דער מיינונג, אַז עס קען נישט געשאַפֿען ווערען גוטע אַרמעע אָהן א געהעריגער אויסבילדונג מינימום 4 ביז 5 יאהר. אָבער די ענגלענדער האָבען אין דער מלחמה צייט בע[illegible] מען אויפֿשטעלען א גוטע רעזערווע־אַרמעע אין נישט גאַנץ יאהר".

נאַצי־פּרעסע איז מלא חמה

אויפֿ'ן הויך־קאָמיסאַר אין דאַנציג

בערלין (יט"א) די נאַצי־פּרעסע איז אַרויסגעטרעטען מיט זעהר שאַרפֿע אָנגריפֿען געגען הויך־קאָמיסאַר פֿון פֿעלקער־בונד אין דאַנציג, דעם אירלענדער לעסטער. צוליב זיין בעריכט פֿאַר'ן פֿעלקער־בונד־ראַט וועגען דער לאַגע אין דאַנציג, די נאַצי־פּרעסע בעצייכענט לעסטער'ס בעריכט אַלס „אינטערווענץ אין די אינערליכע אַנגעלעגענהייטן דאַנציג" און איז בעזונדערס אויפֿגעבראַכט לעסטער'ן דערפֿאַר, וואָס ער רעדט וועגען דער נויטווענדיגקייט פֿון אַן אינטערנאַציאָנאַלע שוץ פֿון דער דאַנציגער בעפֿעלקערונג געגען די מאַסמיטלען פֿון נאַצישען סענאַט.

צווישען דייטשע יודען

(טיפען און בילדער אין ארץ-ישראל)

איבסענס העלדין אין דער דייטשער קאלאניע

זי איז די באלעבאסטע פון דעם קליינעם רעסטאראן אין „רמת השבים״, די דייטשע קאלאניע נעבן תל־אביב, די קאלאניע רופט מען דא „קוקורעקו״ — ווייל ס'איז געווארען איינע פון די גרעסטע און פראפאלגרייכסטע הינער־זידלונגען אין ארץ־ישראל. און בערימט איז די קאלאניע, ווייל איהרע מיטגלידער זענען אלע פראפעסיאנעלע מענטשן: צווישען די 35 פאמיליעס געפינען זיך 13 דאקטוירים, 12 אדוואקאטען און די אנדערע וויסענשאפטסלייט און א פאר געשעפטסלייט, און אין די צוויי יאהר צייט האבען זיי זיך שוין איינגעהאנדעלט דעם גרעסטען „אינקובאטאר״ אין לאנד, און גיבען ארויס 2000 אייער א טאג.

אבער נאך מעהר אינטערעסאנט פון די דאק־טוירים און די הינער, איז די באלעבאסטע פון דעם קליינעם רעסטאראנען, זי איז די געוועזענע הויפט־שוישפילערין פון דעם שטאטס־טעאטער אין פראנק־פורט־אם־מאין.

איז זי א פרוי אין די פערציגער, מיטעל־וואקסיגע און דיקליך — און אין איהר פשוט'ער קאטונענער קליידעל, מיט די סאנדאלען, זעהט זי אויס טאקע ווי די באלעבאסטע פון אנ'אכסניה.

אבער באלד ביים אריינגאנג, ווען זי בעגריסט אייך דורך דעם פענסטערל, וואס טיילט אפ די קיך פון דעם עס־צימער, שפירט איהר, אז איהר זייט אין דער געגענווארט פון א טעאטער־מענש. איהר שטימע איז ווייך און מעלאדיש. איהר שפראך (דייטש) דייטליך און ליריש און איהר אויסדרוק און אויסשפראך פול מיט אידעלע נואנסען און דראמאטישען שוואונג. און ווען זי איז ארויסגעקומען אונז בעגריסען, האט מען געזעהן פאר זיך די אק־טריסע. די אויגען גרויס און אויסדרוקספול, דער גוף בעוועגליך און סענסיטיוו, יעדער ריהר, יעדע בעוועגונג פרעציז און גראציעז.

זי שטעלט אונז טיי צום טיש. זי בעדויערט, וואס עס איז אויסגעגאנגען די „עגות״. זי וויל ליידען געלט, פרעגט זי, צי מען וויל עפעס עסען.

פערגעסט מען אן די טיי. עס ווילט זיך נישט עסען. עס ווילט זיך קוקען אויף איהר. א מאגנעטיזם ציהט זיך פון איהר, און עס ציהט צו איהר. מען דארף נאר א פינסטערען צימער און א בעלויכטענע ביהנע, און איהר דערלאנגען טיי וואלט געווארען דראמע. אזוי האט זי געגרייט צום טיש אלס „נאר־רא״, איידער זי האט א קלאפ געטון מיט דער טיר און אוועק פון מאן; אזוי האט זי „געמאכט״ איהר איינטריט און אויסגאנג אלס די מוטער און „גייס־טער״; אזוי האט זי גערעדט די האלב־מיסטישע, האלב־רעאליסטישע ווערטער אין די „פרוי פונם ים״; אזוי האט זי זיך געהאלטען אין „העדא־גאבלער״.

איך גיי צו צום פענסטערל פון דער קיך, און איך קוק זיך צו ווי זי צוואשט די גלעזער, און שטעלט זיי אויף די ערטער.

„איז דא אייך גוט אין ארץ־ישראל?״ פרעג איך איהר.

„דאך — זעהר גוט. מיר איז געווען נישט שלעכט אין דייטשלאנד. אין שטאטס־טעאטער אין פראנק־פורט־אם־מאין, האט מען מיך געאכטעט, אבער די קינדער... ווען מען איז יודע, און מען קינדער האבט דויטשע... אויב מען איז א יוד און מען האט קינדער, איז היינט קיין אנדער וועג נישטא ווי ארץ־ישראל״. האט זי ארויסגערעדט ווי א ליד.

אין חעם האט זיך די טיר פון גאס געעפענט, און עס האט זיך בעוויזען א קליין, תמימות'דיג איינזעלע אין דער טיר, אויף דעם איינזעלע איז געזעסען א קליין לאכעדיג יונגעל.

„שלום — מאמא״.

„אך פעטער, נעה דאך פון דער קיך״.

זי האט מיר דערציילט, אז איהר מאן איז א געשעפטסמאן און איז אנגעשטעלט אין דער הינער־קאלאניע; אבער זי מוז ארויסהעלפען מיט פרנסה. די צוויי קינדער זענען געזונט, און מוטער און האבען שטארק ליב די קאלאניע.

איך פרעג איהר, צי זי בענקט נאך דער שטאט; צי זי פאהרט אפט קיין תל־אביב:

„ניין — קיין צייט נישטא״. ענטפערט זי, „און שבת איז ביי אונז גאר א גרויסער טאג, ווייל אלע לאנדסלייט פון פראנקפורט־אם־מאין מאכן א „טיול״ (שפאציר) צו אונז פון תל־אביב און אפילו פון ירו־שלים. שבת און יום־טוב איז דא א קליין פראנק־פורט״.

עס פעהלט איהר נאר די אלטע מוטער, וועלכע איז נאך געבליבן אין דייטשלאנד, אבער זיי וועט אויך קומען אין גיכען.

אזוי פיהרט אן איבסענס העלדין דעם קליינעם רעסטאראן אין חער הינער קאלאניע „רמת השבים״ (דאס בערגעל פון די צוריקגעקומענע), א שאד, וואס איבסען האט פאר איהר נישט אנגעשריבען נאך א ראליע „די באלעבאסטע פון „רמת השבים״. זי וואלט איהם זיכער נישט פערשעהמט.

דער בעזים ביינאכט; די פעדער בייטאג

ווען איהר געהט דורך די גאסען פון תל־אביב פון 11 ביינאכט ביז 4 אינדערפריה וועט איהר זעהן ווי צעהנדליגע יודישע יונגעלייט, מיט גרויסע בעזימער אין די הענט, חאפען אויף די שטאט פון דעם פערגאנגענעם טאג אויף מארגען.

איהר וועט זעהן צווישען זיי איין יונגערמאן פון זעקס־זיבען און צוואנציג יאהר, מיט זאמד־בלאנדע האר און א פייכען געזיכט שטופענדיג דעם בעזים, מיט דעם קאפ איבערגעבויגען, און דער דאר־רער קערפער אין א האלבען צירקעל.

דער יונגערמאן ארבייט פלייסיג. ער האט, ווי עס ווייזט אויס, ליב די שטילקייט, וואס הילט איין דערחוישיגער, טומעלדיגער שטאט פון פריה ביז שפעט ביי דער נאכט. איהם געפעלט די מילדקייט פון דער קיהלער נאכט; די העלע, בלאסקענדיגע בלויקייט פון די הימלען און די נאהענטקייט פון די שטערען, וואס רוקען זיך אראפ מעהר און מעהר, ווען די מענשהייט שלאפט.

דער יונגערמאן טרוימט ביי זיין „ארבייט״; בייטאג ארבייט ער אויף א טרוים. ער שרייבט איצט א וויכטיג פילאזאפיש ווערק. ער פערפאסט אויך קאמפאזיציעס.

אזוי וויל ער, דער יונגערמאן. ער שרעקט זיך, אז עס וועט קומען דער בייזער טאג און צונעהמען פון איהם זיין פאסטען. און ער וועט מוזען „לע־בען״ בייטאג; ארבייטען מיט מענגעס מענשען אין דער גרויס־שטאט; און ער איז מלא פחד, אז דאס גליק פון דער נאכט־ארבייט וועט לאנג נישט אנ־האלטען; עס איז איהם אזוי גוט אין ארץ־ישראל; אזא ראמאנטישער פאסטען — ביינאכט נעבען דעם מיטעללענדישען ים — אויפראמען די גאסען.

דער יונגערמאן איז פראפעסאר שטיינשניידער, אנ'אייניקעל פון דעם בערימטען געלערנטען היס־טאריקער און ביבליאגראף, פראפעסאר מאקס שטיינ־שניידער פון בערלין, דער פיהרער פון דער דייטשער אסימילאטארישער בעוועגונג.

און דער יונגער שטיינשניידער האט געענדיגט פילאזאפיע און אויך א מוזיקאלישען פאקולטעט. דייטשלאנד האט איהם נישט נעדארפט און נישט גע־וואלט. און ער איז געקומען קיין ארץ־ישראל. און ער ארבייט אויף זיין ווערק, און ער ראמט די גאסען אויף לעבענסמיטעל.

און מענשען ווילען איהם „מסר'ן״, אז ער איז א קינסטלער, אנ'איידעלער יונגערמאן, וואס איז נישט קרעפטיג גענוג אויף אזא שווערער ארבייט.

ציטערט איהם דאס הארץ. עס איז איהם גוט אזוי מיט דעם בעזים אין האנט ביינאכט. און די פעדער אין האנט — בייטאג. זאל דער חסד נאר פון איהם נישט אוועקגערויבט ווערען.

ח. יאפע

יודען, קאטאליקען און מאסאנען

ווערען אין אויסלאנד שפיאנירט דורך די קארעספאנדענטען פון „פעלקישען בעאבאכטער״

בערלין (יט"א) אין א ספעציעלער אויסגאבע, וואס דער „פעלקישער בעאבאכטער״ האט די טעג ארויסגעגעבען און וואס איז געווידמעט דער גע־שיכטע פון דער צייטונג, ווערען אין א בעזונדערן ארטיקעל בעהאנדעלט די אויפגאבען פון יעדען אויס־לענדישען קארעספאנדענט פון דעם דאזיגען לייב־ארגאן פון דער נאציאנאל־סאציאליסטישער פאר־טיי. פון דעם ארטיקעל דערוויסט מען זיך, אז איינע פון די אויפגאבען פון אנ'אויסלענדישען קארעס־פאנדענט פון „בעאבאכטער״ איז נאכצופאלגען די טעטיגקייט פון „יודען, קאטאליקען און מאסאנען״ אין אויסלאנד.

בערימענדיג זיך, אז דער „בעאבאכטער״ איז דאס „ערשטע און גרעסטע דייטשע טאגבלאט, וואס בעוואכט זארגפעלטיג די טעטיגקייט פון די דאזיגע אינטערנאציאנאלע קרעפטען״. דערציילט די צייטונג צוו. אנד., דאס זי האט געהאט איהרע ספעציע־לע שליחים אויף אלע ציוניסטישע קאנגרעסען.

אין לייט־ארטיקעל צום ספעציעלען נומער פון „בעאבאכטער״, אונטערגעשריבען דורך אלפרעד ראָ־זענבערג, ווערען די מיליטערישע פערשטארקונגען אין רוסלאנד אינטערפרעטירט אין דעם זין, אז „די וועלט־רעוואלוציע איז אלע לענדער ווערט פינאנ־סירט און געלייטעט דורך יודען״.

דער שעף פון אויסערן פאליטישען אמט פון דער נאצי־פארטיי ארנא שיקעדאנץ, בעגריסט דעם „פעל־קישען בעאבאכטער״ צוליב זיין „פיאנערען־ארבייט און אונערמידליכע טעטיגקייט און פראפאגאנדע ווע־גען דער חשיבות פון דער יודען־פראגע״.

„געסטאפא״ לאזט נישט דייטשע יו־דען ארויספאהרען קיין אויסלאנד.

בערלין (יט"א) פיל יודען אין מינכען, ביי וועלכע מען האט געהאט סוף פאריגע וואך צוגענו־מען די פאספארטען, האבען זיי איצט צוריקבעקומען פון דער „געסטאפא״ מיט בעגלייט־בריף, אין וועל־כען עס ווערט געזאגט: „איהר וועט בעמערקען, אז עס איז אנולירט געווארען אויף זייט 11 די אנאטאציע, וואס האט אייך געגעבען דאס רעכט ארויס־צופאהרען קיין אויסלאנד״.

גלייכצייטיג ווערט די יודישע פאספארטען־בע־זיצער מיטגעטיילט, דאס אויב זיי האבען בדעה אר־רויסצופאהרען קיין אויסלאנד, דארפען זיי איינלעגען א דעפאזיט אין דער הויך פון עמיגראנטען־שטייער דער דאזיגער שטייער בעטרעפט העכער 25 פראצ. פון אייגענטום, וואס דער עמיגראנט פערמאגט. אויב דער ארויספאהרענדער יוד קומט נישט צוריק קיין דייטשלאנד אין דער בעשטימטער צייט, נעהט דער דעפאזיט פערלוירען.

אין אנדערע בויערישע שטעט ווי צב"ש אין ווירצבורג, האט די „געסטאפא״ ביז איצט נישט אומ־געקעהרט די יודען די ביי זיי צוגענומענע פאספאר־טען.

„אלימפישע״ צביעות און „אלימפי־שער״ ציניזם אין דריטען רייך

בערלין (יט"א) פון מינכען ווערט מיטגעטיילט, אז די מאכט אין גארמיש־פארטענקירכען, וואו עס וועלען דעם 6־טען פעברואר זיך עפענען די אלימ־פישע ווינטער־שפילען, האט פעראָרדענט צו בעזיי־טיגען אויף דער צייט פון די שפילען אלע אנטי־יודישע אויפשריפטען און די שילדען „יודען זענען דא נישט געוואונשען״.

אין א לאנגען ארטיקעל א. ט. „נצחון אין דער אלימפיאדע״ דערצעהלט דער „פעלקישער בעאבאכ־טער״ מיט טריומף וועגען דעם, ווי אזוי יודען זענען בעזייטיגט געווארען פון אלע צווייגען פון דייטשען ספארט, כדי מעהר צו איהם נישט צוצולאזען צו ווערען.

דער בלינדער

(דערצעהלונג)

פון ש. טענענבוים

זיין בעטעל איז געשטאנען נעבען מיינעם; איך האב איהם דעריבער דריי חדשים צייט בעאָ־באכטעט, זיך צוגעקוקט צו זיין טרויעריגען לעבען און צום סוף איהם ליב געקראגען. זיינע ליידען האָבען געבויט מען זאל איהם ליבען...

יעדען אינדערפריה פלעגט ער אויפ־שטעהן און זיך אליין פינקטליך אנטון. אפילו דעם זיידענעם שניפס. ער איז דאן ארויס געגאנגען. און אזוי האב איך איהם נישט געזעהן דעם גאנצען טאג. ביינאכט איז ער צוריקגעקומען צו־אומעטיגער, זיך אויסגעטון און געלייגט זיך שטילערהייט אין זיין ווייסען בעטעל. ער האט קיינ־מאל צו קיינעם נישט גערעדט, קיינעם נישט פער־טשעפעט, און געווען דער רוהיגסטער צווישען אלע.

איך האב זיך שטענדיג געוואונדערט, וואוהין ער געהט אוועק אויף גאנצע טעג. אזוי ווי איך בין געווען קראנק און נישט געטארט ארונטערגעהן פון בעט האב איך גארנישט געקענט געוואויר ווערען וועגען זיינע טעגליכע עקסקורסיעס. שפע־טער אבער האב איך אליין שוין געמאכט שפאצירען אין זאל און אין קארידאר פון שפיטאל.

איינמאל האט מיך א פאציענט־פריינד ארויס־געפיהרט אין א קליינעם גארטען. איך בין געווען דערשטוינט. נאך קיינמאל האב איך אזוי טיף נישט איבערגעלעבט דעם הימעל, די טיפע, פעטע בלוי־קייט, די אימאזשיניסטישע וואלקענס, ווי אנגע־הארפענע דורך א נאכלעסיגען מאלער'ס פענזעל. אין די ווינקלען פון גארטען האבען געשפראצט מאסעס רויטע בלומען, בלויע און געלע. איך בין געווען ענטציקט; שוין לאנג ווי איך האב נישט געזעהן קיין בלומען, קיין טיף גרינע גראז, קיין קרומע בוימער מיט זינגענדיגע פייגעל אין די צווייגען... איך האב מיט מיין הארץ־הויט בעריהרט דעם הימעל...

איך האב זיך געזעצט אויף א באנק ביים ציגלענעם פלויט, און ערשט איצטער האב איך גע־זעהן, אז דער בלינדער מאן זיצט אין גארטען נעבען מיר. די אויגען זיינע אפען, פונקט ווי זיי האלטען די צארטע שעהנקייטען נעהמען און טרינקען...

אבער זיינע אויגען זענען געווען בלינד, פול מיט טרויער... צייטענווייז האט ער זיי אויפגעהויבען צום הימעל, ווי ער וואלט בעטראכט די פרעכטיגע וואלקען־פייזאשען אין דער הויך, די כמארעס־אלפען און מיר האט זיך געדאכט, אז ער זעהט, ער זעהט... ער האט פיליכט אלץ געזעהן, אפשר באך טיפער און שענער געזעהן ווי איך... אבער בלויז מיט די בלוי־שעהנע אויגען פון זיין אידעלער נשמה...

און ווען דער אווענד איז צוגעפאלען, איז געווארען נאך פינסטערער אין זיינע אויגען. די זון, וואס איז שוין געווען אונטער דעם האריזאנט, האט נאך מיט א לעצטען רויטען בליאסק געשיינט אין די דאזיגע מעלאנכאלישע אויגען... עס האט זיך מיר ווידער געדאכט, אז זיין פליושענע, רויטע נשמה קוקט ארויס פון זיי...

דאן איז ער אריינגעגאנגען אין זאל, און צו־געגאנגען צו זיין בעטעל. אין קארידאר פלעגט איהם אימיצער פיהרען, אויס מיטלייד. אין זאל איז זיין בעטעל געשטאנען דאס לעצטע פון דער אנדערער זייט פון דער וואנט. זיין מעטאדע איז דעריבער גע־ווען א לייכטע אהין צוצוגעהן; ער האט מיט זיין שטעקען אנגעקלאפט אן יעדען בעטעל, געציילט, און ווען ער איז געקומען צום דרייסיגסטען, איז ער געבליבען שטעהן, זיך אויסגעטון, און זיך גע־לייגט אויפ'ן רוקען, אזוי ביז 4 א זייגער אינדער־פריה, נישט איבערצודרעהען זיך...

טיילמאל פלעגען געמיינע פאציענטען איהם מכלומרשט צוהעלפען ביים צעהלען די בעטלעך און איבערהיפען איין בעטעל; דער בלינדער פלעגט זיך דאן לייגען אין דעם 29־טען בעטעל, א.ז.וו., צו אלעמענס ווילדען געלעכטער, זיך מזוען איבער־טראגען אין זיין געלעגער...

דאס איז געווען ברוטאל און גרויזאם צו א ליידענדען מענשען, וועלכער האט קיינעם נישט גע־קריוודעט און אליין שוין גענוג געשטראפט געווארען מיט ליידען... אבער אויך צווישען די קראנקע, לייד־דענדע מענשען זענען דא שלעכטע און געמיינע.. און אפילו אין די ביטערסטע ליידען שפארט ארויס דער מענשליכער דראנג נאך א ביסעל שפאס, צו דער אויפלייזונג פון דער טראגישער פערגליווערונג...

איינמאל בין איך מיט'ן בלינדען געזעסען אין גארטען און מיר האבען, ווי שטענדיג, ביידע געשוויגען. די זון איז רויט אונטערגעגאנגען, די צארטע רויזען און טולפאנען האבען זיך געוויקעלט אין זייערע אייגענע בלעטער־העמדער פון בלויען און רויטען זייד... פלוצלונג רופט זיך צו מיר אפ דער בלינדער:

— ס'איז אזוי שעהן, הא?...

איך בין געבליבען דערשטוינט. איך האב גע־מיינט, אז ער זעהט קיינמאל גארנישט.... און אט גאר — ער זעהט אלץ...

— א ס'איז זעהר שעהן, זעהר שעהן! — האב איך זיך אפגערופען צו איהם, ווי צו א זע־הענדיגען מענשען....

ער האט געשמייכעלט. ער האט אפילו „געזעהן״ מיין דערשטוינונג... און איך בין געווען זיכער, אז א געהיימע קראפט מאכט איהם זעהן. אז זיין הארץ האט רויטע, זיידענע אויגען.... אז ער איז איין גרויס, געניאל אויג, וואס זעהט טיפער ווי מיט מענשליכע אויגען....

יעדען זונטאג האט איהם בעזוכט א מיידעל מיט רויטע האר. זי איז געווען יונג און שעהן, מיט בלויע, טיף־צארטע אויגען. איז זי געווען זיין טאכטער, אדער זיין אייניקעל? איז זי געווען זיין פריינדין?...

זי האט דעם בלינדען מאן געבראכט עטליכע פעקלעך ציגארעטען און א בוקעט בלומען. ווען זי איז געשטאנען נעבען זיין בעט, האט זיין פנים גע־שטראהלט. בעהאלטענערהייט, ווען די ארומיגע האָ־בען נישט געזעהן, האט ער מיט א דארער האנד געגלעט די געקרויזעלטע לאקען פון זיין פריינדין... זי איז געווען געריהרט אין די מאמענטען, טרעה־רען פלעגען זיך בעוויזען אין איהרע אויגען, און רינען איבער איהרע באקען. און דאן פלעגט זי נעמען זיין האנד אין איהרער, און צערטלען זיין עלענדע האנד...

ווען זי פלעגט אוועקגעהן פון איהם, נאכ'ן דריטען קלונג, וואס רופט צום לעצטען מאל די בעזוכערס צו פערלאזען דעם שפיטאל, פלעגט ער אויסדרעהען זיין געזיכט צו דער זייט וואו זי האט זיך דערווייטערט און איז פערשוואונדען. ער האט איהר „נאכגעקוקט״, געפיהלט, געשמעקט און עמ־פונדען איהר צארטען וועזען.

זי איז געווארען אומבעמערקטערהייט די בעליב־טע פון אלע פאציענטען אין דעם זאל, אלע האבען זי געליבט...

איין זונטאג האט זי זיך נישט געוויזען. די גאנצע וואך איז דער בלינדער געווען טרויעריג, און מיר אלע האבען אנטייל גענומען אין זיין טרויער... און ווען די איז געקומען דעם צווייטען זונטאג, האבען מיר זיך נישט פערגונען צו קוקען אויף איהר... זי איז געווען אזוי שעהן און האט מיט קלארע, בלויע, ברייט־אפענע און צארטע אויגען אריינגעקוקט אין די טויטע אויגען פונ'ם בלינדען, פונקט ווי זי וואלט וועלען איבערגעבען די קראפט פון איהרע אויגען אין זיינע...

איינמאל בין איך ווידער געזעסען לעבען איהם אין גארטען און געזעהן ווי דער בלינדער איז אומ־בעוועגליך. איך האב געמיינט, אז ער איז פערזונקען אין מחשבות; אבער מיר איז אויפגעפאלען געווארען זיין אומבעוועגליכקייט.

איך האב איהם א ריהר געגעבען אין זייט. ער האט געשוויגען, דאן האב איך איהם א שטופ געגעבען. ער איז אומגעפאלען... ער איז געווען טויט — געשטארבען זיצענדיג לעבען מיר, און איך האב נישט געהערט און נישט געזעהן...

דורך די שויבען פון די זאל־פענסטער האבען מיר געזעהן דאס מיידעל, דעם בלינדענ'ס „פריינ־דין״, געהען אין דער שמאלער אלעע. זי איז געווען געקליידט אין שווארצען. אין קרעפע... איהרע רויטע לאקען האבען זיך געבויגען און גע־וויינט...

מיר האבען נישט אזוי שטארק בעדויערט דעם ארימען בלינדען, ווי די אוממעגליכקייט ווייטער צו זעהן די „פריינדין״ פון אונז אלעמען... זי וועט מעהר נישט שטעהן ביים בעט און גלעטען זיין האנט, ברענגען ציגארען וועלכע ער האט שפעטער צעטיילט צווישען די קראנקע, און בלומען בוקעטען, וועלכע זענען געשטאנען אין א גלעזעל מיט וואַ־סער אויפ'ן קליינעם טישעלע, לעבען זיין בעטעל...

און איך — איך האב געטראכט, אז אפשר איז ער איצט גליקליכער... אפשר זעהט ער איצט נאך מעהר ווי פריהער...

געזעץ־פּראָיעקט אין אמעריקאַנער קאָנגרעס אָפּצושטעלען די אימיגראַציע קיין אמעריקאַ

און אַרויסצוטרייבען דריי מיליאָן „אונגעוואונשענע אויסלענדער''

וואַשינגטאָן (יט''א) דער קאָנגרעסמאַן דיעז פון טעקסאַס האָט מיטגעטיילט דער פּרעסע, דאָס ער שטעלט פאַר דעם קאָנגרעס פון די פעראייניגטע שטאַטען אַ געזעץ־פּראָיעקט (ביל), וואָס זעהט פאַר, אַז די אימיגראַציע קיין אַמעריקע זאָל פולשטענדיג אָפּגעשטעלט ווערען און חוץ לזה זאָלען אין משך פון אַ יאָהר צייט דעפּאָרטירט ווערען פון די פעראייניגטע שטאַטען פון צוויי ביז דריי מיליאָן „אונגעוואונשענע אויסלענדער''.

קאָנגרעסמאַן דיעז בעהויפּטעט, אַז אַנדערע לענדער האָבען אָנגענומען נאָך שטרענגערע געזעצען „צו בעשיצען זייערע בירגער''.

דער אימיגראַנטען ־ פרעסערוישער קאָנגרעסמאַן ערקלערט, דאָס ער האָט שוין פאַר זיין פּראָיעקט די אונטערשטיצונג פון אַנ'ערך 100 קאָנגרעסלייט און פון 155 „פּאַטריאָטישע אָרגאַניזאַציעס'', וועלכע צעהלען — ווי ער בעהויפּטעט — נישט ווייניגער ווי 7 מיליאָן מיטגלידער.

זאָל, אין וועלכען דער פיהרער פון קאַמף געגען יידען, שטרייכער האָט גערעדט''.

לעצטענס, ווען אַבערלינדען האָט זיך דערוואוסט אַז אַזעלכע בעמערקונגען ווערען אין אויסלאַנד נישט אויפגענומען מיט גרויס התפעלות, האָט ער פערעפענטליכט אין דער פרעסע אַ בריף, אין וועלכען ער ריהמט די „גרויסמוטיגקייט'' פון די נאַציס, וועלכע ערלויבען די יודען אויסצוהאַלטען אין די... סינאַגאָגען טאָוולען מיט די נעמען פון די יודישע קריגס געפאַלענע. דעם דאָזיגען בריף האָט אַבערלינדען פערעפענטליכט אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס די נעמען פון די יודישע קריגס־געפאַלענע זענען געשטראָכען געוואָרען פון די דייטשע העלדען־טאָוולען. נאַטירליך, האָט אַבערלינדען נישט דערמאָהנט וועגען די הונדערטער יודישע קריגס־געליטענע. וואָס די נאַצי־מאַכט האָט זיי בעזייטיגט פון אַלע אַמטען און האָט צוגענומען יעדע לעבענס־מעגליכקייט אויך ביי די יודישע קריגס־אינוואַלידען, וואָס זענען געווען בעשעפטיגט אין פרייע בערופען.

לאָנאַרד מאָנטעפיאָרע האָט זיך נאָך אָפּגעשטעלט אויף איינציגע אידיאָטישע שקרים, וואָס ווערען פערשפרייט וועגען יודען אין דער נאַצי־פרעסע. אַזוי האָט צב''ש דער „שטירמער'' לעצטענס דערציילט זיינע לעזער, אַז די לאָנדאָנער פּאָליציי האָט פעסטגעשטעלט, אַז אין לאָנדאָן זענען פערשוואונדען געוואָרען.... 50 טויזענד מיידלעך און, אַז „די שולד פאַלט אויף יודען''.

געוויל לאַסקי האָט אויף דער זיצונג פון ועד־הקהלות געוווירדיגט דעם אָנדענק פון פערשטאָרבענעם לאָרד רעדינג.

אַ ביסעלע קיבּיץ

(הומאָר פון טאָג)

ווען איך וואָלט געווען אַ גרויסער עושר,
וואָלט איך געווען אַ פילאַנטראָפּ אַ גרויסער...
איך וואָלט געשטיצט אָרימע פּלות
און געטיילט צו אָרימעלייט גאַנצע חלות —
און אויב איך וואָלט געווען אַ גרויסער פאַבריקאַנט
וואָלטען מיינע בעלי־מלאכות געגעסען לאַטקעס
מיט שמאַנט.
אַליין וואָלט איך געלעבט זעהר בעשיידען:
כ'וואָלט געגעסען אייגמאָל אַ טאָג הערינג מיט ברויט
איך וואָלט נישט געהאַלטען קיין דינסט־מיידען
און וואָלט געגאַנגען אָרים געקליידט.
אַזוי ווי איך לעב איצט, שטיל און צופרידען,
ווי אַלע אָרימע יודען —
ווי איהר זעהט, איז די צווייטע העלפט פון מיין פּלאַן
שוין פערהאַן...
פעהלט מיר בלויז די ערשטע העלפט —
דעם ביוטעל מיט געלט....
איז אויב ס'איז ערגעץ דאָ אַ יאַלד
מיט אַ מיליאָן אין גאָלד,
וועל איך איהם צונעהמען אַלס שותף צום פּלאַן....
אונטער דער פירמע: „באַלוואַן און גרינשפּאַן''.

ענגלישער אַריסטאָקראַט און געלעהרטער קומט קיין אַמעריקאַ אויף פּראָפּאַגאַנדע־אַקציע געגען נאַצי־רדיפות אין דייטשלאַנד.

וואַשינגטאָן (יט''א) די נעכסטע טעג ווערט אין אַמעריקאַ ערוואַרט דער בעקאַנטער ענגלישער פּאָליטיקער און שריפטשטעלער, לאָרד ליסטאָוועל (ווילליאַם פרנסים העיר), בעקאַנט פון זיינע צאָהלרייכע אַרויסטרעטונגען געגען דיקטאַטור און דעספּאָטיזם. לאָרד ליסטאָוועל וועט אין די פעראייניגטע שטאַטען אַרויסטרעטען מיט אַ ציקל פאָרטראָגען, אין וועלכע ער וועט רופען צום קאַמף מיט די נאַצישע רדיפות אין דייטשלאַנד. אין דער מעלדונג וועגען זיין אָנקום קיין אַמעריקאַ ווערט ערקלערט, אַז לאָרד ליסטאָוועל האָט בדעה אויפצורודערן די אַמעריקאַנער עפענטליכקייט איבער די נאַצי־רדיפות פון מינדערהייטען — יודען, קאַטאָליקען און סאָציאַ־ליסטען — אין דריטען רייך. אין וואַשינגטאָן האָט זיך געבילדעט אַנ'אויפנאַהמס־קאָמיטעט פאַר לאָרד ליסטאָוועל. בראש פון קאָמיטעט שטעהט פּראָף. עדגערטאָן פּאַרמאַנס און עס בעטייליגען זיך אין איהם אַ רייה פיהרענדע אַמעריקאַנער בערזענליכקייטען, פּאָליטיקער און שריפטשטעלער.

נאַצישע „גרויסמוטיגקייט'' און אַ מעשה מיט 50 טויזענד מיידלעך, וואָס זענען „פערשוואונדען'' פון לאָנדאָן

לאָנדאָן (יט'א') אויף דער לעצטער זיצונג פון ועד־הקהלות האָט לעאָנאַרד מאָנטעפיאָרע, פאַרשטע־לענדיג דעם בעריכט פון „דזשאָינט פאָרעין קאָמי־טע'', זיך אָפּגעשטעלט אויף דעם אָטגעקינדיגטען בע־זוך פון די דייטשע קריגס ־ קאָמבאַטאַנטען אין לאָנדאָן.

מאָנטעפיאָרע בעמערקט, אַז איינער פון די שע־פער פון דער דייטשער קאָמבאַטאַנטען דעלעגאַציע, אַבערלינדען, איז אַ פערביסענער נאַציאָנאַל ־ סאָ־ציאַליסט נאָך פון פאַרן היטלער־רעזשים. דעם 15. נאָוועמבער פ. י. האָט אַבערלינדען געהאַלטען אַנ'־אַנטיסעמיטישע רעדע אין נירענבערג און זיך ער־קלערט „גליקליך'', דאָס ער רעדט אין דעם זעלבען

דאָס לעבען אין וואַרשע

(טעלעפאָנישע ידיעות פון דער הויפּט־שטאָט)

געשמוגעלט 280 טויזענד ליטער עטער

די קאָמענדע פון דער גרעניץ ־ וואַך האָט סו־מירט דעם ענטדעקטען שמוגעל פון עטער. פון מאַי ביז נאָוועמבער, דורך דער דאָזיגער צייט איז גע־שמוגעלט געוואָרען 280 טויזענד ליטער עטער.

דער עטער איז צוגעשטעלט געוואָרען דער דאָר־פישער בעפעלקערונג צו נאַרקאָמאַניטע צוועקען. ס־זענען פערהאַלטען געוואָרען 168 שמוגלער.

אַרעסטירט אַ חתונה ־ שווינדלער

צוליב אַנ'אָנקלאַגע, וועלכע איז אַריינגעטראָגען געוואָרען אין דער פּראָקוראַטור, איז אַרעסטירט גע־וואָרען שמחה צוקער, וועלכער האָט זיך אויפגעגע־בען אַלס פאַבריקאַנט פון חיפה און געזוכט אַ ווייב אין וואַרשע. באַלד דערויף האָט ער זיך בעקענט מיט אַ געוויסער עטקע גרושקאַ, תנאים געשריבען מיט איהר און צוגעזאָגט, אַז באַלד נאָך דער חתונה וועט ער מיט איהר פאָהרען קיין פּאַלעסטינאַ. כדי צו ער־לעדיגען די פאָרמאַליטעטען, האָט ער הערויסל אויס־גענאַרט 5000 זל. און נעלם געוואָרען פון וואַרשע.

שפּעטער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז צוקער איז אָוועקגעפאָהרען קיין קיעלץ און דאָרט תנאים גע־שריבען מיט אַ געוויסער טענענוואורצעל און אויך צוגעזאָגט צו פאָהרען מיט איהר קיין ארץ־ישראל. דאָסמאָל האָט זיך די אַפערע נישט איינגעטעבען און צוקער איז אַרעסטירט געוואָרען.

שרפה אין „צירוליק וואַרשאַווסקי''

עהערנעכטען אין אָוונד איז אויסגעבראָכען אַ שרפה אין לאָקאַל פון טעאַטער „צירוליק וואַרשאַווסקי''. אויפן אָרט זענען אָנגעקומען די פייערלעשער, וועלכע האָבען אין פערלויף פון 15 מינוט די שרפה איינגעלאָשען. ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט איז דאָס פייער ענטשטאַנען אין דער דאַמען־גאַרדעראָב פון אַ צו־שטאַרק איינגעהייצטען אויווען. ס'זענען פערברענט געוואָרען די קאָסטיומען פון מירא זשימינסקאַ.

איינהייטליכען טעקסט פון די געזעצען

אין צוזאַמענהאַנג מיט די נאָוועלען צו די געזעצען, וועלכע זענען פערעפענטליכט געוואָרען ביז דעם 15. יאַנואַר, דערוויסען מיר זיך, אַז ס'ווערען געמאַכט הכנות צו פערעפענטליכען די איינהייטליכע טעקסטען פון די נאָוועליזירטע פאָרשריפטען. דאָס איז בעזונדערס נוגע די פינאַנץ־ און שטייער־געזע־צען. די איינהייטליכע טעקסטען וועלען זיך אין דער נאָהענטסטער צייט בעוויזען אין „דזשענניק אוס־טאַווו''.

וואוינונגס ־ עקסמיסיעס פון דאַך ־ טוירים

די געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס זענען אַלאַר־מירט געוואָרען צוליב אַ גאַנצע רייה עקסמיסיעס, וועלכע ס'האָט מעדיצין ־ דאָקטוירים. הויפּטזעכ־ליך די, וועלכע זענען לעצטענס רעדוצירט געוואָרען דורך דער קראַנקען־קאַסע.

געבעקס וועט טייערער ווערען

דער קוראַטאָר פון בעקער־צעך וויעראָוויטש האָט געכטען ערקלערט, אַז געבעקס וועט טייערער ווערען. ה' וויעראָוויטש שטעלט פעסט, אַז דער פּרייז פון מעהל האָט זיך לעצטענס געהויבען און צוליב דעם ענטשטעהט די נויטווענדיגקייט צו פערטייערען דעם פּרייז פון געבעקס. די הויך פון דער שטייגערונג וועט פעסטגעשטעלט ווערען נאָכדעם ווי ס'וועט קומען צו אַ הסכם אין דער פראַגע מיט די רעגירונגס ־ פאַקטאָרען.

וועגען די האַנדעלס ־ שעה'ן

ווי מיר דערוויסען זיך אַרבייט דאָס אינערן־מי־ניסטעריום איצט אויס די ענטגילטיגע רעדאַקציע פון אַנ'אויספיהר ־ פעראָרדנונג צום נייעם געזעץ וועגען האַנדעלס ־ שעה'ן. וואָס שייך דער בעשעפ־טיגונג פון האַנדעלס ־ אָנגעשטעלטע, צוליב דעם פער־לענגערען די האַנדעלס ־ שעה'ן שבת און פאַר חגאות טעג ביז 9 אין אָוונט. דערוויסען מיר זיך, אַז די פעראָרדנונג וועט פערפליכטען די אונטערנעהמער אין פערשטענדיגונג מיטן פערסאָנאַל אויסצואַרבייטען אַנ'אַרבייטס ־ פּלאַן אויף דעם אופן, אַז די סומע פון שעה'ן זאָל נישט איבערשרייטען 46 שעה אַ וואָך.

די בעשווערונג פון ענגלישען קאָנסול אין וואַרשע פאַר ארץ ישראל טוריס־טען ווערט אָפּגעשאַפט.

דער צענטראַל קאָמיטעט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען האָט ווי מיר האָבען שוין מודיע געווען בעקומען אַ ידיעה פון דער עליה־אָפּ־טיילונג פון דער יודישער אגענץ, אַז די בעשווערונג פאַר ארץ־ישראל טוריסטען, פון וועלכע דער ענגלי־שער קאָנסול אין וואַרשע האָט לעצטענס געפאָדערט אַ פערפליכטונג נישט צו בעמיהען זיך אין א''י וועגען פערלענגערען די וויזע אָדער פערבלייבען אין לאַנד, ווערט אָפּגעשאַפט.

ווי בעקאַנט, האָט דער ציונ. צ. ק. אויפמערקזאַם געמאַכט אין זיין ווענדונג צו דער יודישער אגענץ, אַז די פאָדערונג פון ענגלישען קאָנסול אין וואַרשע, שטעהט אין סתירה צו די פערפליכטענדע פאַרשריפ־טען וועגען דער א''י טוריסטען. לויט דער ערהאַל־טענער מיטטיילונג פון דער אגענץ, האָט דער דירעק־טאָר פון דער עמיגראַציאָנס ־ אָפּטיילונג ביי דער א''י רעגירונג, ה' עדווין סעמועל, ערקלערט, אַז די אונגעזעצליכע חומרא ווערט אָפּגעשאַפט.

די אָפּטיילונג פאַר א''י טוריסטען ביים ציוניס־טישען צ. ק. פערנעהמט זיך יעצט אינטענסיוו מיטן אָרגאַניזירען די טוריסטען בעוועגונג צו די נאָהענטסטע ימים־טובים און מזרח־יריד אין ארץ־ישראל.

וואָס גיט ארץ ־ ישראל פאַרן „קרן ־ היסוד''.

דאָס צענטראַל ־ ביוראָ פון קרן־היסוד אין פּוי־לען טיילט מיט: יאָהרען־לאַנג זענען מיר געוואוינט געווען צו בעטראַכטען ארץ־ישראל אַלס לאַנד, וואָס בעקומט און געניסט בלויז פון די קרנות. גאַנץ ווע־ניגע אָבער ווייסען, אַז א''י גיט די קרנות, און דווקא אין אזא מאָס, אַז מאַנכע לענדער מיט גרויסע יודי־שע ישובים מעגען זיך נעהמען אַ מוסטער.

במשך פון די ערשטע צוויי חדשים פון דער הייזעהריגער אַקציע זענען געזאַמעלט געוואָרען אין ארץ־ישראל 13.106 דעקלאַראַציעס אויף אַ סכום פון 17.965 פונט נעגענאיבער 7.815 דעקלאַראַציעס אויף 11.759 פונט. אַלזאָ במשך פון צוויי חדשים אַ שטייגערונג אויף 72 פּראָצענט. די דאָזיגע ציפערען ווייזען נישט בלויז אויף דער גרויסער פער־טיליגונג פון פערהעלטנישמעסיג קלייגעם א''י'די־נען ישוב אין אויפבוי פון לאַנד, נאָר אויך אויף זייער בסדר'דיגע הויזיגע אָנשטרענגונגען צו פערטעי־דיגען איינעם פון די ערשטע ערטער פון קרן־היסוד צווישען אַלע לענדער.

אינטערעסאַנט איז די פערטיילונג פון די דע־קלאַראַציעס און סכומים לויט פערשידענע שיכטען. 58.7 פּראָצ. פון די אַלגעמיינע צאָהל דעקלאַראַציעס האָט געצייכענט די אַרבייטערשאַפט, 37.1 פּראָצ. דער בירגערליכער טייל פון ישוב, 4.2 פּראָצ. די דייטשע עולים. לויט די סכומים האָבען זיך בעטייליגט: דער בירגערליכער טייל פון ישוב מיט 44.7 פּראָצ. די אַרבייטערשאַפט מיט 38.6 פּראָצ. און די דייטשע עולים מיט 16.7 פּראָצ. די דאָזיגע ציפערען ווייזען בולט, אַז דער קרן־היסוד, וועלכע איז איינגעוואָרצעלט אין די ברייטעסטע שיכטען פון דער ארץ־ישראל'דיגער בעפעלקערונג, איז געוואָרען אַ פאָלקס זאַך פון ישוב.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20

פינת וואַסיליס

(סאָוויעטישער פעליעטאָן)

פון י. בּוֹשׁיעוו

אַמאָל איז געווען אַ בחור, וואָס האָט געהייסען וואַסילי. און וואַסילי געווען אַנ'אַרבייטער — דער בעסטער שלאָסער אינ'ם זאַוואָד, וואו ער האָט גע־אַרבייט. און אין דעם זעלבען זאַוואָד איז אַ פּאָר זיצער, וואָס האָט אויך געהייסען וואַסילי, און וועלכער איז ביים פאַך אַמאָל געווען אַ טאָקער.

איז איינמאָל אַוועק דער ווינטער און ס'איז גע־קומען דער זומער, און דער זומער איז אַריין אינ'ם חודש אויגוסט, און ביים דירעקטאָר פון זאַ־וואָד, וועלכער האָט אויך געהייסען וואַסילי, האָט ס'ווייב געבוירען אַ קינד פאַר דער צייט, און דאָס האָט איהם איינגעמצען צורודערט, ווייל אין אַזאַ צייט ווען דאָס ווייב האָט זיך ביי איהם אָוועקגעלעגט אין קימפעט, האָט ער זיך נישט געקענט בענוצען מיט דער ערלויבעניש צו פאָהרען אויף זיין וואַ־קאַציע.

פערפאַלען, הייסט עס, אַנ'ערלויבעניש אויף אַ וואַקאַציע!

זיצט וואַסילי דער פאָרזיצער ביי זיין טייערען שרייבטיש און גיסט מיט טרעהרען.

איז מילא, גיסט ער מיט טרעהרען, וואַסילי דער פאָרזיצער, און פונקט דאַן קומט אַריין איינער, וואָס הייסט אויך וואַסילי, און איז אַ מאַדעלשטשיק ביים פאַך. ער, וואַסילי דער מאָדעלשטשיק, איז אַמאָל אויך געווען אַ פאָרזיצער, אָבער מ'האָט איהם אַרונטערגעזעצט. ער איז געווען אַ ביוראָקראַט.

פרעגט וואַסילי דער מאָדעלשטשיק ביי וואַסילי דעם פאָרזיצער:

— וואַסיא, וואָס וויינסטו?

און וואַסילי דער צווייטער האָט פאַר וואַסילי דעם פאָרטען דערצעהלט די צרות וואָס ער האָט איבער וואַסילי דעם דריטען, וועלכער קען איצטער נישט פאָהרען אויף זיין וואַקאַציע.

דאָ האָט וואַסילי דער פערטער אויסגעשאָסען אַ געלעכטער. און ווענדענדיג זיך צו וואַסילי דעם צווייטען, האָט ער געזאָגט:

— עך, וואַסיא, ביזטו אַ פערשטאָפּטער קאָפּ. אויב דו ווילסט, וועל איך אויסדרעהען אַזוי, אַז די ערלויבעניש אויף אַ וואַקאַציע זאָל נישט געהן פערלוירען. איינס און צוויי וועל איך דאָס מאַכען.

און טאַקע באַלד האָט וואַסילי דער פערטער געבראַכט פאַר וואַסילי דעם צווייטען זיינעם אַ בע־קאַנטען דאָקטאָר, וועלכער הייסט אויך וואַסילי, און ער, דער דאָקטאָר, וועלכער איז שוין לויט דער צאָהל געווען וואַסילי דער פינפטער, האָט איינגע־שטימט זיך צו בענוצען מיט דער ערלויבעניש אויף אַ וואַקאַציע 2

נעמט דער דאָקטאָר, וואַסילי דער פינפטער, הייסט עס, און קומט צופאָהרען אויף אַ זומער־פלאַץ.

און דאָרטען נעמט דער דירעקטאָר פונ'ם זו־מער־פלאַץ ביי איהם די געשריבענע ערלויבעניש, לייענט זי איבער און צווויינט זיך מיט ביטערע טרעהרען.

— וואָס וויינסטו, חבר דירעקטאָר?

— פרעגט איהם דער דאָקטאָר.

ענטפערט איהם דער דירעקטאָר מיט אַ מענש־ליכן קול:

— ווי אַזוי זאָל איך נישט וויינען און ווי אַזוי זאָל איך נישט קלאָגען, חבר דאָקטאָר, אַז אייך איז גאָר נישט איינגעפאַלען אַ קוק צו טון וואָס דאָ אין פּאַפּירעל שטעהט געשריבען?!

נעמט דער דאָקטאָר און גיט אַ קוק אויפ'ן פּאַפּירעל און ס'ווערט איהם גלייך ווייסט און פינס־טער אין די אויגען, און ער פאַלט אום אויף דער ערד און הויבט אויך אָן וויינען מיט ביטערע טרעה־רען.

עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז אויף דער ערלויבעניש צו פאָהרען אויף וואַקאַציע איז בפירוש געשטאַנען שוואַרץ אויף ווייס: „בלויז פאַר אַר־בייטער''.

נישט האָבענדיג קיין אַנדערע ברירה, האָט דער דאָקטאָר גענבען, געמוזט פאָהרען צוריק אויף זיינע אייגענע הוצאות. און ווען ער איז געקומען צוריק, איז ער אַוועק אין זאַוואָד, און דאָרט האָט ער, דעם פאָרזיצער, וואַסילי דעם צווייטען, הייסט עס, אָפּגעגעבען די געשריבענע ערלויבעניש, און אַליין איז ער אַוועקגעפאָהרען אויף אַ דאַטשע צו זיין ווייב און קינדער.

איז אַוועק אַ טאָג, צוויי טעג, דריי טעג. גאַנצע צעהן טעג זענען אַוועק, און פון דער ערלויבעניש צו פאָהרען אויף וואַקאַציע האָט אַלץ קיינער קיין נוצען נישט געהאַט. און דאָס איז געווען אַ שאָד, ווייל דער זאַוואָד האָט דאָך פאַר דער ערלויבעניש בעצאָהלט.

זיצט וואַסילי דער צווייטער ווידער ביי זיין טייערען שרייבטיש און גיסט מיט טרעהרען און קען זיך קיין עצה נישט געבען.

און פונקט דאַן קומט אַריין וואַסילי דער ער־שטער, דער אַרבייטער, וועלכער איז דער בעסטער שלאָסער אין זאַוואָד, און דער פאָרזיצער רופט איהם צו:

— וואַסילי, — מאַכט ער אַזוי צו איהם, — נאַ דיר אַ געשריבענע ערלויבעניש און פאָהר שוין טאַקע גלייך, אַוועק קיין יאַלטע אויף וואַקאַציע.

קיין גאָר גרויסען חשק צו פאָהרען איצט קיין יאַלטע האָט דער אַרבייטער, וואַסילי דער ער־שטער, הייסט עס, דיקא נישט געהאַט. ער האָט גאָר געפּלאַנעוועט צו פאָהרען אויף וואַקאַציע שפּעטער ערשט אינ'ם חודש סעפּטעמבער, צוזאַמען מיט דעם ווייב. אָבער אָפּזאָגען דעם דירעקטאָר האָט ער דאָך נישט געקענט, ווייל יענער האָט דאָס גע־דאַרפט צוליב דעם, אַז דער חשבון אין די ביכער זאָל שטימען און ס'זאָל נישט זיין קיין פערדרע־סעניש.

איז וואַסילי דער ערשטער אוועקגעפאָהרען קיין יאַלטע, און דאָרטען, אינ'ם סאַנאַטאָריום, האָט אַ דאָקטאָר איהם בעקוקט און איהם פערשריבען צו אַזוי ער זאָל זיך קורירען. נאָכדעם איז ער, דער אַרבייטער, וואַסילי דער ערשטער, הייסט עס, אַוועק צום ים און האָט זיך דאָרטען גוט אויסגעבאָדן. און ווען ער איז פאַרטיג געוואָרען מיט'ן באָדן האָט ער זיך געקויפט אַ פונט ווייַנטרויבען, און פונקט דאַן ווען ער האָט אויפגעגעסען די וויינ־טרויבען, האָט זיך געענדיגט דער טערמין פון די וואַקאַציע. האָט ער שוין קיין אַנדער ברירה נישט געהאַט, און געזעגענדיג זיך מיט'ן דאָקטאָר, וואָס האָט איהם ערשט בעקוקט און אויך מיט די באַר־הערציגע שוועסטער פונ'ם סאַנאַטאָריום, איז ער אַוועקגעפאָהרען צוריק אַהיים און איז געקומען אויפ'ן זאַוואָד אַרבייטען.

אָט אַזוי [illegible]ער אין אַ זאַוואָד מיט איין ערלויבעניש צו פאָהרען אויף וואַקאַציע פאַר־זאָרגט נישט נאָר איינעם, נאָר גאַנצע דריי וואַ־סיליעס.

פון רוסיש: מ. אַ.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

געקומען צו א הסכם וועגען נייעם טראמוואי=טאריף

געמאכט הנחות, וועלכע האבען נישט קיין שום בעדייטונג

נעכטען איז פארגעקומען א וויטערדיגע קאנפע־רענץ צווישען פרעזידענט גלאזעק און דעם דירעק־טאר פון דער טראמוואי - געזעלשאפט רינג. די פארשלעפטע אונטערהאנדלונגען האבען נעכטען ענד־ליך דערפיהרט צו א הסכם וועגען דעם נייעם טאריף, וועלכער דארף איינגעפיהרט ווערען דעם 1. פעברו־אר. לויט דעם דאזיגען הסכם וועט דער נייער טא־ריף אויסזעהען אויף פאלגענדען אופן: א נארמא־לער טראמוואי־בילעט וועט ווייטער קאסטען 25 גראשען. ביים אויסקויפען 2 בילעטען וועלען זיי קאסטען 45 גראשען. דער צווייטער בילעט איז גילטיג אויף אנ'אונבעגרעניצטען טערמין, א בילעט פאר מיליטער־לייט — 15 גר. א שילער בילעט מיטן רעכט איבערצוזעצען זיך — 15 גר. 12 שילער־בילעטען מיט אנ'אונבעגרעניצטען טערמין — 1 זל. מיט 40 גר., 3 הנחה - בילעטען — 45 גראשען בתנאי, אז דער ערשטער בילעט מוז אויסגענוצט ווערען ביז האלב 9 אינדערפריה. (ביז איצט האט מען איהם געקענט אויסנוצען ביז דריי־פירטעל 9). 6 אזעלכע בילעטען — 90 גר. א קאמבינירטער בי־לעט 30 גר. הנחה - בילעטען פאר סעזאן־ארבייטער 12½ גר. א חודש בילעט — 30 זל. (ביז איצט 22 זל. 50 גר.) א קווארטאל־בילעט — 90 זל. א הנחה־חודש בילעט 17 זל. 50 גר. א הנחה־קווארטאל בילעט 50 זלאטעס.

דרייסטער רויב-אנפאל אויף דער וואוינונג פון אדוו. גאלדבערג, גדאנסקא 26

אין דער וואוינונג פון אדוו. יוליוש גאלדבערג אויף גדאנסקא 26 איז נעכטען אויסגעפיהרט גע־ווארען א זעהר דרייסטער רויב־אנפאל.

אדוו. גאלדבערג איז נעכטען אינדערפריה ווי געוועהנליך געגאנגען אין געריכט אריין. מיט א שעה שפעטער איז אויך די פרוי גאלדבערג ארויס אין גאס, כדי צו ערלעדיגען פערשידענע ענינים. אין שטוב איז געבליבען נאר דאס 37־יעהריגע דינסט מיידעל מארטא מאלאשטשאק.

3 א זייגער מיטאג איז אדוו. גאלדבערג געקומען צוריק אהיים. באלד ביים אריינקומען האט ער בע־מערקט אנ'אונארדענונג אין קארידאר און אין די איבעריגע צימערן. ווען ער איז אריינגעקומען אין קיך, האט ער בעמערקט, אז אויפן בעט ליגט דאס דינסטמיידעל געבונדען די הענד און פיס מיט שטריק און אין איהר מויל שטעקט א טיכעל, וועלכעס איז געווען איינגעטונקען אין עפעס א נארקאטישע פליסיגקייט.

אדוו. גאלדבערג האט געמאכט אנ'אלארם, ס'־איז ארויסגערופען געווארען די פאליציי און די פא־גאטאווע, וועלכע האט אפגעראטעוועט דאס דינסט־מיידעל.

אויפן ארט פון דעם רויב־אנפאל זענען אנגעקו־מען העכערע אפיצירען פון דער אויספארשונגס - מאכט און פאליציי, וועלכע האט אנגעהויבען אנ'־ענערגישע אויספארשונג, ווי ס'האט זיך ארויסגע־שטעלט ביי דער ערשטער אויספארשונג האבען די רויבער בעוויזען צוצורויבען פון אדוו. גאלדבערגס וואוינונג פוטערס, ציהרונג און מלבושים אויף א סומע פון 10 טויזענד זלאטים.

די אויספארשונג איז אין גאנג.

אויף אייביגע טורמע

איז פערמשפט געווארען א שרעקליכער רויב-מערדער

(א) דעם 30. אפריל 1935 האט מען אויף דער באהן־ליניע לעם לאסק געפונען א דערמארדעטע א געזיסע יונגע פרוי. לכתחילה האט מען געמיינט, אז זי איז געווען א קרבן פון א באהן־פארפאל, אבער נאך א לאנגער חקירה ודרישה — ערשט מיט 3 חדשים שפעטער — האט זיך ארויסגעוויזען אזא שרעקליכע מעשה:

אין חודש אפריל פ. י. האט זיך דער 31־יאהריגער וויקטאר קוויאטקאווסקי (פון פעטריקא־ווער 225) א בעקאנטער כוליגאן און הויטוואורף, בעקענט מיט דעם דינסטמיידעל יוראניקא מראַ־זאזסקא (פון ראדוואנסקא 17). אזוי־ווי ער האט זיך דערוואוסט, אז דאס מיידעל פערמאגט עטליכע הונדערט גילדען, האט ער איהר צוגעזאגט, אז ער וועט מיט איהר חתונה - האבען, און זיי וועלען זיך אריבערציהען קיין זדונסקא־וואליא.

וכך הוה — סוף אפריל פ. י. איז ער מיט איהר, אויף אנ'אויטאבוס ארויסגעפאהרען אין דער ריכטונג פון זדונסקא־וואליע, אבער אין לאסק זע־נען זיי פון אויטאבוס ארונטער, ווייל קוויאטקאווסקי האט ווייטער נישט געוואלט פאהרען...

ער האט דאס לייכטגלויביגע דינסטמיידעל פער־נארט אין א דערבייאיגען וועלדעל, און דארט איר מיט א שטיין צושמעטערט דעם שארבען...

דאן האט ער ביי איהר צוגערויבט די 450 זלאטעס, וואס זי האט ביי זיך געהאט איינגע־שפארט געלט,, און איהר קערפער האט ער צוגע־שלעפט צו די באהן־שינעס, בכדי עס זאל אויס־זעהן, אז עס האט מיט איהר פאסירט א באהן־אומגליק.

דעם שרעקליכן פערברעכער וואלט די מעשה זיכער אפגעגאנגען גלאט, ווען נישט די שוועסטער זיינע, רעגינא פיאטראוסקא וואלט זיך נישט גע־מאלדען אין דער פאליציי, און ארויפגעפיהרט זי אויף דעם ריכטיגען שפור.

קוויאטקאווסקי איז נעכטען, דורכ'ן היגען קרייז־געריכט פערמשפט געווארען אויף אייביגע טורמע און פערלירען אלע רעכט.

אינטערווענץ פון די פראפעסיא־נעלע פעריינען אין מיניסטעריום

(א) נעכטען האט זיך צוריקגעקעהרט פון ווארשא די דעלעגאציע פון ארבייטער - טעקסטיל־פעראיין, וועלכע האט אינטערוועגירט אינם מיניס־טעריום פאר געזעלשאפטליכער שוץ מכוח'ן שלי־סען אנ'איינהייטליכען קאלעקטיוון אפמאך פאר דער גאנצער ליינען־ און יוטע־אינדוסטריע פון פוילען.

די דעלעגאציע איז בעשטאנען פון געוו. דעפ. שמשערקאווסקי, פארזיצער פון פראפ. פעראיין, דעם לייטער וואלטשאק און ה' דאמבראווסקי.

די דעלעגאציע האט בעקומען א תשובה, אז נאכן בעטראכטען די פארגעשטעלטע פאסטולאטען — נאך אין אנהויב פעברואר — וועט צוזאמענגע־רופען ווערען א קאנפערענץ מיט דער בעטייליגונג פון ביידע צדדים, בכדי אדורכצופיהרען די געשפרע־כען וועגען שליסען דעם קאלעקטיוון אפמאך.

פאר הונגער

(א) אין פאניאטאווסקי-פארק איז אוועקגע־פאלען פאר הונגער די היימלאזע וולאדיסלאווא קאטעצקום (34 יאהר אלט).

פאגאטאווע האט זי אפגעפיהרט אינ'ם שטא־טישען זאמעלפונקט.

וועמענס איז עס?

(א) אינ'ם אויספארשונגס-אמט אויף קילינ־סקיעגא 152 (צימער 3) איז געגען אנגענעבענע סימנים, אפצונעהמען א דאקטארש ע וואג צו וועגען זויג-קינדער און א בייטעל מיט געלד.

PIERWSZE PRYWATNE

Pogotowie Lekarskie

Telefon 12-333

Legjonów 6 (Zielona)

טעטיג אהן איבעררייס א גאנצען מעת - לעת גיכע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציעל־ארצט פאר מענער - שוועכע-בע־האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוועגד.

זונטאג פון 9—1 פארמיטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

א מיליאן זלאטיס האט לאדז געליטען

פון דעם באנקראט פון דער ווארשעווער הויז־פירמע בורשטי'

קיין לאדז איז אנגעקומען א ידיעה פון ווארשע, אז דארט האט באנקראטירט איינע פון די גרעסטע ווארשעווער שטרייכגארן-פירמעס בור־שטין און שותפים אויף גענשא גאס.

די דאזיגע ידיעה האט אין לאדז ארויסגע־רופען א גרויסע סענסאציע, ווייל די פירמע האט געגאסטען פון פולסטען צוטרוי פון אלע לאדזער פראדוצענטען, וועלכע האבען איהר געגעבען גרויסע קרעדיטען. די שאדענס פון די לאדזער פאבריקאנטען, לויט די ביז איצטיגע אויסרעכנונגען, בעטרעפען א מיליאן זלאטיס, אבער מ'רעכענט, אז די שאדענס וועלען זיין נאך גרעסער.

בעריכט פון קליינהענדלער-צוזאמענפאהר אין ווארשא

אין צענטראלען קליינהענדלער פעראיין, פא־מארסקא 15 איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון די פארשטעהער פון אלע סעקציעס, עקספאזיטורען און אפטיילונגען, וועלכע זענען אנגעשלאסען אין דער צענטראלע. די דעלעגאטען האבען אפגעגעבען א בעריכט פון קליינהענדלער - קאנגרעס אין ווארשע.

גרויס פעראינטערעסירונג האט ארויסגערופען דער פונקט, וואס צום ערשטען מאל זענען פון לאדז געקומען איבער 20 דעלעגאטען. אלע קליינהענדלער־פעראיינען, האבען געשיקט זייערע פארשטעהער, צי איז דאס געשעהען צוליב דער שטארקע פעראינטע־רעסירונג? צי צוליב דעם, וואס דער קליינהענדלער־געפינט זיך אין א זעהר שלעכטען מצב און האט ער־ווארט הילף און אויסלייזונג פון קליינהענדלער - קאנגרעס?

דער צענטראלער קליינהענדלער פעראיין, פא־מארסקא 15 האט בעקומען א פארשטעהער אין פרע־זידיום פון צוזאמענפאהר אין דעם וויצע־פרעזעס ה' סעגאל, אויך אין צ. ק. איז אויסגעוועהלט געווארען ראטמ. כארי.

ה' פרייס זאגט, דאס די קליינהענדלער פארשטע־העה זענען אזוי צאהלריך געפאהרען קיין ווארשא „רייסען קברים", אדער ווי ענטוישט זענען זיי גע־ווארען, ווען דער פארזיצער האט בעגרעניצט דאס רעדען, געדרוקט און לאווירט די ליסטע פון רעדנער, אזוי אז א טייל פארשטעהער האבען צוליב אויפרע־גונג רעזיגנירט פון רעדען, אדער זיי האבען נישט געזאגט דאס, וואס זיי האבען געוואלט זאגען. ה' פרייס האט אויך טענות למאי דעלעגאט מינצבערג האט נישט געווידמעט קיין א [illegible] דעם קליינהענדלער - צוזאמענפאהר.

מורא'דיגער טאט פון א משוגענעם

(א) אין דארף ווזשאנצא, קאלישער קרייז האט דער גייסטיג-קראנקער פויער סטאניסלאוו שולצא, בעת קיינער איז נישט געווען אין שטוב, מיט א קוך־מעסער אראפגעשניטען דעם קאפ פון זיין 3־יאהריגער שוועסטערן־טאכטער מאריאנא פיעס־זשיקאווסקא...

דעם משוגענעם מערדער האט מען אפגע־פיהרט אין דעם משוגעים־הויז אין ווארטא.

פערבלאנדזשעט א מיידעלע

א מיידעלע פון 10 יאהר, נישט גאנץ ענט־וויקעלט איז נעכטען ארויסגעגאנגען פון שול אויף זאקאנטנא 21 און איז ביז איצט נישט צוריקגעקו־מען. אנגעטון איז זי געווען אין א ברוינעם פאלטא מיט א בארנקאווע קראגען א פילצען גרויע היטעל. ווער עס ווייסט עפעס וועגען דעם ווערט גע־בעטען מיטצוטיילען אויף קילינסקיעגא 40 מייע־ראוויטש.

ZMIANY PODATKU PRZEMYSŁOWEGO I OPŁAT STEMPLOWYCH

Dekret z dnia 14 stycznia 1936 r.

(Dz.U.R.P. Nr. 3, poz. 15 z dn. 15 stycznia 1936 r.

Zmiana rozporządzenia o wykonaniu Ordynacji Podatkowej

Wydawnictwo Księgarni Łódzkiej

„CZYTAJ" ul. Prez. Narutowicza 2.

CENA 50 GR.

מיטוואך, 22

כ"ז

[...]נת תרצו

יאנואר

זון-אויפגאנג	7.11
זון-אונטערגאנג	4.04

[...]ראפלאזען די פעהגער

[...]אין שייכות מיט'ן טויט פונ'ם ענגלישען קעניג

[...]די שטאטישע סטאראסטווע האט ארויסגעגעבען [...]ארדנונג, אין שייכות מיט'ן טויט פונם ענגלי־[...]שען קעניג דזשארדזש דעם פינפטען, אראפצולאזען [...] העלפט די מלוכה־פאהנען, וואס הענגען אויף [...]מלוכה'שע און זעלבסטפערוואלטונגס־בנינים.

[...]צוגאב=פאבאר=קאמיסיע

[...] רעם 28 ד. ח. 8 א זייגער אינדערפריה [...] אן צו אמטירען אין לאקאל פון שטאטישען [...]ערביורא, פעטריקאווער 165 די צוגאב פא־[...]קאמיסיע פאר פ. ק. או. אויף לאדז 2. [...] זיך מעלדען די פאבאראווע פון יאהר־[...] 1914 און עלטערע, וועלכע האבען זיך ביז [...]נישט געשטעלט צו די פאבאר־קאמיסיעס, הא־[...] רעגולירט זייער פערהעלטניש צום מילי־[...]טער און וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 12, 13 און 14 פאליציי־קאמיסאריאטען.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

[...] היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפ־[...]: מ. קאצפערקעוויטש זגערזשער (54), י. זוכ־[...]וויטש (פעטריקאווער 25), ס. באיארסקי און [...] (פושעיאזד 19), מ. ליפשיץ (פעטריקאווער [...]) א. ריכטער און ב. לאבאדא (11 ליסטאפאדא

[...]ספערטיזע פון די געביטען

[...] וועלכע ס'וועלען געבויט ווערען סאנאטאריעס

[...] אויפ'ן פארשלאג פון דער געזונדהייטס=אפ־[...] האט דער שטאט-פרעזידענט אינזש. גלאזעק [...]לאסען איבערצוגעבען דעם דאצענט דר. א. [...]לאווסקי פון לעמבערג אדורכצופיהרען אנ'־[...]ספערטיזע פון די געביטען, וועלכע זענען בע־[...] אויף צו בויען סאנאטאריעס פאר שווינד־[...] קינדער אין לאגאווניק און רשעות.

[...] די פארשונגען וועלען זיך אנהויבען די נא־[...] טעג.

אונטערגעווארפען

(א) אין דער אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכע [...] ביי דער שטאט-פערוואלטונג (זאוואדזקא 11) [...] אנ'אומבעקאנטע פרוי איבערגעלאזט א מיידעל [...] אנ'ערך 3 חדשים אלט. מ'האט דאס קינד [...] געשיקט אין דערציהונגס=הויז.

אזא צוהעלפער

(א) אויף נאוואמיעסקא גאס האט עפיס אנ'־[...] באקאנטער פערשוין צוגעהאלפען דעם כוחר [...] וואלפ'ן (פון קאליש) לאדען פעקלעך סחורה [...] א וואגען.

[...] בינו לבינו האט זיך דער פערשוין אזוי א [...]נעטון", אז ער האט א כאפ צו געטון איין [...] מיט וואלענע סחורות אין דעם ווערט פון [...] זלאטעס און איז נעלם געווארען.

קלאנג=קינא=טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאלג. טעג!

נאך נישט געוועזענער פראגראם.

I

„אלע מענשען זענען שונאים"

שעהנע ליבעס-דראמע אין די הויפטראלען

Helen Twelwetreest, H. William

II

„FRASQUITA"

וונער מעלאדישע אפערעטקע פון פראנץ לעהאר מיט די ארטיסטען פון דער ווינער אפערע, אין די הויפט-ראלען

Jarmiia Nowotna און Hans Hejnz

אויך די בעריהמטע קאמיקער

Buchman און Moxer.

אנהויב 4 נאכם. שבת און זונטאג 12 בייטאג.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

הכנסה שטייער.

אויב אַנ׳אָנגעשטעלטער ווערט געקינדיגט און ער אַרבייט נישט אָפּ די געקינדיגטע צייט נאָר בעקומט אויסגעצאָהלט ענטשעדיגונג פאַר דער געקינדיגטער צייט, ווערט פון דער אויסגעצאָהלטער סומע אָראָפּגערעכענט הכנסה שטייער פאַר דער גאַנצער צייט.

ליציטאַציע.

די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר נישט דערלאָזען צו אַ ליציטאַציע איז נישט אָפּהענגיג פון אומשטאַנד צי דער שטערער איז געווען מאַטעריעל פעראינטערעסירט אין דער נישט צושטאַנד - געקומענקייט פון דער ליציטאַציע.

שטראָף פאַר פערוואונדען.

לויטן האַרבען אַרטיקעל 241 פון שטראָף קאָדעקס ווערט מען בעשטראָפט נישט פאַר פערוואונדען נאָר פאַר בענוצען זיך מיט אַ רעוואָלווער, מעסער אָדער אַנדער שאַרף געווער.

שטעמפּעל אָפּצאָהל.

פון אַ בקשה וועגען בעלייגען אַ פערמעגענס־שבועה, וואָס אַ מאָהנער פאָדערט פון אַ בעל־חוב, ווערט גענומען אַ שטעמפּעל־אָפּצאָהל אין דער הויך פון 5 גילדען.

קעגען דער פאָדערונג צו בעלייגען אַ שבועה קען מען אַריינטראָגען אַ אָנקלאַגע, וועלכע האַלט דערוויל אָפּ די פליכט צו בעלייגען די שבועה.

פליכטען פון רעגיסטרירטע סוחרים.

דאָס האַנדעלס מיניסטעריום וויזט אָן, אַז די אַזוי גערופענע רעגיסטרירטע סוחרים זענען מחויב פאַר־צושטעלען דעם האַנדעלס געריכט אונטערצושרייבען דעם אינווענטאַר און בילאַנס צוזאַמענגעשטעלטע אין סוף פון אומזאַץ יאָהר, אַ חוץ דעם זענען די רעגיסטרירטע סוחרים דעסגלייכען אויך מחויב צו בעלעגען אַנ׳אָפּשריפט פון בילאַנס, דער אָפּשריפט בלייבט אין געריכט, די אויסגערעכענטע דאָקומענטען מוזען ווערען אונטערגעשריבען דורך דעם סוחר און אויך דורכן בוכהאַלטער.

די פליכט פאַרצושטעלען אינווענטאַרען און בילאַנסען איז שוין געווען נוגע דעם געשעפטס־בעשטאַנד אין 31 דעצעמבער 1934, פאַרגעשטעלט מוזען ווערען די אינווענטאַרען און בילאַנסען אין משך פון 3 חדשים נאָכן אומזאַץ יאָהר אַלזאָ ביזן 31טען מערץ 1935 אָדער פאַרן אָפּגעפלאָסענעם 1935 יאָהר — ביזן 31 מערץ 1936 יאָהר.

וואָס שייך יורידישע פערזאָנען: שותפות׳ן מיט בעגרענעצטער האַפטונג אַקציעס־געזעלשאַפטען און קאָמאַנדיט - שותפות׳ן זענען זיי מחויב פאָרצושטעלען די אָנגעוויזענע דאָקומענטען אין משך פון 2 וואָכען נאָכן בעשטעטיגען דעם יעהרליכען בילאַנס דורך די בערופענע אויפזיכטס אָרגאַנען.

ווייבאַלד אַנ׳אונטערנעהמונג איז פערפליכטעט אויפן סמך פון בעזונדערע פאָרשריפטען פאַרצושטעלען דעם יעהרליכען בילאַנס, אויך דער אַדמיניסטראַטיווער מאַכט, דאַרף אויך גלייכצייטיג אַנ׳אינווענטאַר בילאַנס פאַרגעשטעלט ווערען דעם האַנדעלס געריכט.

פאַר איבערטרעטען די פאָרשריפטען דראָהט אַ געלד שטראָף ביז 5 הונדערט גילדען.

אויך איז 14-טען ציהונגס-טאָג איז דאָס געווינס
30.000 זל.
אויף נומער 182.808 נעכטען געפאַלען
ביי WOLANOW
געדענקט! וואָלאַנאָוו מאַכט רייך!

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע

4-טע קלאַס — 13-טער טאָג

1,000,000 zł. — 44794.
50,000 zł. — 49428, 194122.
30,000 zł. — 182808.
20,000 zł. — 40837.
10,000 zł. — 12856, 89464, 102843, 189917.
5,000 zł. — 194290.
2,000 zł. — 87417, 117697, 120422 125773, 137094, 165203, 169522.
1,000 zł. — 3063, 4074, 7218, 9808, 11961, 26905, 28691, 28750, 34569, 38808, 40074, 40772, 41326, 43189, 43184, 49741, 51247, 51272, 57199, 58291, 62943, 65987, 70009, 73930, 78918, 79506, 85199, 87099, 88745, 95371, 97827, 98888, 98020, 101373 103544, 104095, 111271, 119590, 122983, 123770, 125879, 126467, 134048, 137513, 138274, 140051, 143026, 151641, 154481, 165711, 166540, 171055, 171159, 174617, 180931, 184571, 185753, 189930, 190904, 93214.

Po 200 zł.

282 376 446 68 644 889 969 1201 34 317 34 52 732 817 907 90 2159 82 296 304 48 516 710 91 810 16 78 953 80 90 3027 126 62 65 66 322 458 798 4347 449 63 518 600 53 733 79 94 825 43 66 72 921 5025 117 46 200 349 457 97 578 770 865 940 48 72 6043 174 248 78 315 27 91 595 639 65 774 901 51 67 7031 53 152 272 307 602 787 88 806 953 8097 117 24 36 91 297 368 427 44 84 536 59 64 81 609 81 83 728 823 65 936 63 9039 62 104 12 210 304 490 665 814 910 56.

10047 187 219 85 517 59 70 686 740 83 969 11043 71 105 10 58 212 409 22 25 538 623 25 63 765 821 26 45 63 12047 52 84 116 50 337 417 98 561 92 94 614 75 702 95 830 64 955 13077 188 248 318 85 584 647 758 96 805 995 14072 359 77 403 538 67 622 23 749 810 58 86 936 15068 171 73 86 99 430 551 85 674 739 65 882 979 16160 95 422 79 760 907 46 17129 394 96 460 504 45 644 85 837 70 75 919 18112 119 29 61 96 270 412 507 72 86 698 737 39 54 93 801 965 19042 112 36 63 76 292 401 59 512 64 613 92 807 76 916.

20052 239 341 55 648 754 860 924 27 21172 300 9 34 411 528 758 959 22080 303 64 560 618 69 23033 334 468 566 666 92 780 65 93 920 24001 600 892 950 83 25020 87 161 401 720 871 26043 108 222 76 345 652 746 67 865 27143 44 68 277 447 591 748 64 927 28217 84 363 90 570 627 84 985 29085 118 347 412 31 79 648 731 60.

30128 256 92 342 53 431 85 512 20 37 750 98 812 924 31033 56 96 240 84 358 434 37 653 82 930 62 66 32025 72 38 128 290 330 418 839 835 60 78 80 85 932 52 33298 468 666 766 884 980 34301 23 25 96 464 764 854 35009 19 46 93 175 205 330 589 706 27 41 802 926 80 36004 39 54 129 69 80 56 339 441 52 522 678 844 932 41 82 37031 59 68 448 87 91 574 85 616 48 74 803 7 61 953 90 38046 118 553 603 37 88 918 66 70 76 39001 113 82 383 458 502 704 18 33 866 90 914 26

40011 114 37 255 96 320 37 52 481 720 26 808 921 41023 74 112 383 508 708 899 42145 76 245 344 417 551 52 645 713 920 43172 203 21 432 38 42 522 728 813 72 917 44106 70 392 527 73 646 711 901 45312 506 90 685 99 833 78 948 65 46030 127 276 411 831 944 75 93 47132 44 265 72 436 47 85 628 860 966 48030 163 385 447 510 31 39 44 678 707 84 906 49029 497 578 612 773 815 19 917 79

50098 404 58 560 750 55 850 967 51076 111 25 263 314 463 516 703 92 860 998 52018 46 89 137 42 276 328 502 625 740 69 96 925 96 53014 83 123 39 204 470 83 535 613 84 863 901 31 54018 20 136 87 209 20 41 381 417 562 77 708 55052 198 221 31 65 313 503 66 601 41 17 718 56104 203 32 361 435 552 90 641 57 87 798 874 83 57042 60 188 205 35 63 439 46 748 820 42 946 58041 172 78 85 49 715 800 8 982 59259 86 9 362 815 920 75.

60020 60 216 70 336 85 6 91 502 601 760 97 818 61068 86 105 68 332 49 529 64 35 93 871 6 950 79 62128 98 407 50 531 612 711 12 66 896 63003 207 96 588 758 64028 73 158 256 409 24 99 521 659 740 826 914 68 65078 90 136 413 17 47 507 641 61 754 862 66163 396 667 756 914 78 67065 139 218 52 305 813 31 68137 234 73 96 319 464 521 76 84 682 766 93 992 69054 353 417 82 738 839 961.

70132 91 269 354 417 88 546 91 680 717 82 8 952 59 71041 157 82 202 426 509 89 642 738 850 998 72029 46 64 97 115 474 528 87 689 91 93 766 900 79 73110 43 235 316 518 710 935 74146 440 513 646 735 834 962 85 75019 338 488 571 86 603 757 807 87 938 76147 214 37 612 954 77102 616 751 60 844 99 996 78068 177 86 356 402 544 707 821 9064 314 421 564 797 850.

80104 24 32 220 342 401 22 514 55 89 605 21 734 810 976 81060 154 348 63 449 533 4 59 635 760 842 973 82029 189 98 366 97 456 589 606 9 795 847 907 83033 88 110 12 203 404 592 634 769 920 43 89 84136 267 711 867 935 50 89 85039 251 6 97 474 583 938 703 800 998 86405 619 742 87055 138 95 376 97 448 535 51 622 770 898 88418 69 48 629 821 50 931 89065 199 495 612 775 827 901 38 86

90209 27 78 89 91 305 647 978 91031 60 374 454 88 878 917 22 87 92054 251 9 368 70 81 9 422 558 671 88 838 971 93159 242 71 505 747 800 11 947 49 94240 339 67 84 471 602 734 70 862 971 95093 235 331 476 516 32 75 80 747 929 96194 292 358 588 619 48 80 750 87 814 32 947 97119 296 319 407 644 93 703 961 98068 103 33 8 240 455 620 836 54 935 99147 95 586 643 717 52 68 100080 251 301 97 617 912 97.

101011 63 87 191 356 404 503 819 88 918 47 60 102058 83 122 273 312 45 465 977 84 103163 97 317 35 65 8 501 634 81 794 965 104125 59 236 324 625 62 789 105013 166 90 246 314 424 72 519 606 851 98 928 106059 130 218 311 417 34 77 93 9 594 634 720 62 841 107041 69 321 483 555 686 787 841 103032 6 158 317 414 500 86 616 794 959 109249 424 59 602 6 95 700 54 878 955.

110119 354 431 688 767 93 835 77 906 111031 134 51 208 628 916 28 112075 94 105 225 91 307 73 82 509 613 799 113063 97 99 100 61 369 78 577 822 33 67 73 985 114085 132 310 82 79 85 527 630 742 80 115000 08 73 81 106 8 65 55 210 88 97 324 88 403 27 85 503 634 47 826 974 116017 99 114 87 232 363 536 69 607 40 747 70 94 813 943 82 88 99 117160 359 570 643 71 118121 285 94 450 606 713 30 935 119077 126 85 270 321 75 407 13 524 26 74 600 93.

120020 141 395 455 93 549 121090 106 74 394 415 79 553 624 778 854 66 71 91 122072 357 467 76 515 717 868 967 123004 05 140 46 56 60 92 244 304 7 486 99 551 82 655 85 896 940 75 92 124123 45 98 442 519 708 981 125197 239 41 340 50 839 92 908 64 126158 253 94 300 89 710 81 89 896 127114 72 255 74 538 47 610 20 735 868 954 57 128012 89 200 459 513 617 29 718 93 99 833 87 966 81 129152 54 71 249 356 459 618 705 873.

130024 26 110 242 388 469 639 61 714 803 15 34 985 131045 91 93 156 62 220 352 631 782 963 132121 67 228 301 10 424 503 695 702 133034 141 233 306 78 568 89 641 79 134055 152 81 222 94 315 637 75 871 135125 285 468 737 49 901 53 136072 78 93 199 243 358 614 95 786 820 49 992 137001 45 105 21 27 210 305 408 96 596 643 811 977 138039 162 214 86 435 68 550 654 829 41 64 83 94 907 139109 16 54 87 285 337 39 48 407 27 74 91 558 574 56 894.

140158 101 62 71 208 580 81 794 819 141013 58 175 78 258 384 498 574 675 820 921 85 142062 129 72 293 384 570 86 854 928 51 96 143000 41 153 69 265 66 369 426 54 571 83 714 39 815 38 78 946 144074 168 220 39 99 446 553 998 145040 63 262 64 339 413 34 518 615 724 808 10 902 45 146000 24 40 225 324 439 529 638 714 82 84 878 997 147009 122 202 308 495 721 863 901 16 29 34 148103 76 270 314 410 650 784 961 69 93 149090 102 217 301 454 532 659 83 96 705 883 942 50

150027 171 293 364 98 479 94 633 91 752 66 151039 46 89 137 306 92 406 41 51 527 852 67 933 49 89 152152 226 498 539 54 69 673 720 42 991 153000 37 108 47 83 292 403 11 47 584 87 648 810 154041 71 111 30 290 414 93 592 630 35 722 24 923 155355 71 92 408 95 501 650 97 700 66 813 90 963 156003 85 91 127 61 238 406 567 93 647 81 709 815 71 157073 81 130 95 205 334 429 164 83 654 807 15 938 158140 214 323 407 36 68 77 93 500 606 46 859 902 03 159711 946

160537 612 33 54 710 842 924 161017 80 191 269 70 316 469 511 606 93 732 810 162042 119 92 215 447 556 89 632 37 163158 261 306 15 37 545 53 616 29 128 164441 64 642 56 712 879 954.

165048 56 125 35 212 66 86 518 66 767 99 166184 284 514 617 74 716 19 826 52 951 167045 342 539 669 811 969 168388 709 23 76 80 835 169028 164 91 567 725 904 14.

170178 309 56 63 620 30 717 995 171058 107 86 204 1 3 541 683 730 73 89 849 80 934 91 172007 167 93 278 352 443 584 889 925 173017 122 66 91 354 442 622 25 92 707 858 82 174047 267 514 75 85 645 70 770 993 175083 93 283 686

(ווייטער זעה 9־טע זייט)

מענדעלע-פייערונג

אָרגאַניזירט דורך דער קולטור-ליגע

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, איז לויט דער איניציאַטיוו פון דער געזעלשאַפט „קולטור-ליגע" אין לאָדז, אָרגאַניזירט געוואָרען אַ מענדעלע-קאָמיטעט פון דער לאָדזער יודישער אַרבייטער-שאַפט, אין וועלכען ס׳נעמען אָנטייל פראָפ. פער-איינע, וועלכע זענען אָנגעשלאָסען אין פראָפ. ראַט, די קולטור-אינסטיטוציעס א. א. אַלס זיין ערשטער אויפגאַבע האָט דער יובליי-קאָמיטעט בעשלאָסען אַדורכצופיהרען אין לאָדז אַ גרויסע און פייערליכע מענדעלע-אַקאַדעמיע. די דאָזיגע אונטערנעמונג קומט שוין פאַר דעם היינטיגען שבת, דעם 25-טען יאַנואַר ד. י. 10 פריה אין פילהאַרמאָניע-זאַל, אין פּראָגראַם גערען אריין: רעפעראַט וועגען מענדעלען פון ש. מענדעלסאָן (וואַרשע), דער דיכטער משה בראָדערזאָן וועט לייענען זיינע ספּעציעלע שאַפונגען צום מענדעלע-יובליי, אַרויסטריט פון דער טעאַטער-סטודיע און צום סוף אַרויסטריט פון דעם בעליבטען פאָלקס-כאָר ביי דער געז. „קולטור-ליגע".

מענדעלע-אַקאַדעמיע איז הזמיר

דאָנערשטאָג קומט פאָר די פייערליכע מענדעלע אַקאַדעמיע אָרגאַניזירט דורך „תרבות" אין דער פייערליכער אַקאַדעמיע וועלען אָנטייל געהמען די פּראָמינענטסטע רעדנער פון אונזער שטאָט, מיט רעציטאַציעס און דעקלאַמאַציעס וועלען זיך בעטייליגען די ה״ה: דיכטער יצחק קאַצענעלסאָן און פראָפ. י. ראָזענצווייג, עס וועט אויך אויפטרעטען דער כאָר פון „הזמיר" אונטער דער דירעקציע פון פראָפ. י. זאַקס, ביי׳ם קלאַוויר פראָף. ש. פיעטרושקאַ.

פון „וויזאָ"

רעפעראַט פון דר. ווילהעלם פאַלעק

היינט, מיטוואָך 9 אין אָוועבד קומט פאָר אין לאָקאַל פון „וויזאָ" אַ טיי-אָוועבד פערבונדען מיט אַ רעפעראַט פון דר. ווילהעלם פאַלעק א. ד. ט. „דער 80-יעהריגער גרעסטער אויסלאַכער—בערנאַרד שאָו".

דער איינטריט איז פריי פאַר מיטגלידערינס און איינגעפיהרטע געסט

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט און פאָלג. טעג!
פילם פון דער נייעסטער סאָוויעטישער פּראָדוקציע א. נ.
גאָלדענער טייך
אויסערן פּראָגראַם:
קלאַנג-צוגאַבען פון Paramount
פון P.A.T.

גוט מאָרגען

דוד המלך דער 8-טער
אָדער:
יתרו דער 2-טער

אין בית-המדרש קאָכט זיך. בין מנחה למ... שטעהען עטליכע יודען און שמועסען וועגען ... פון ענגלישען קעניג.

זאָגט איינער:

— אַ שאָד דער ענגלישער קעניג.

— אַ גרויסער שאָד. אַ מלך הסד געווען. זאָגט אַ צווייטער.

— מ׳שמועסט, אַז דער ענגלישער מלך ... געווען ניקאָלאַי׳ס אַ געשוועסטערקינד.

— שיינער פערגלייך, כלעבען. אַ המבדיל ... מען זאָגען שבת צו־נאַכט.

— יאָ, צווייסט כאָטש, אַז דער נייער ענגלי... קעניג, דער יורש עצר, האָט 7 נעמען?

— 7 נעמען?

— יאָ, ער הייסט: עדוואַרד — אַלבערט כריסטיאַן — יעזשי — אַנדזשעי — פּאַטריק און ...

— דוד? — האָבען די יודען מיט ... אויסגעשריגען. דוד המלך?

דאָ שטעלט זיך אַוועק אַ יודעל, גיט אַ ק... אין בעלעמער, און זאָגט אַזוי:

— רבותי, דאָס איז נישט קיין פשוט׳ע ... דאָס האָט מען אין הימעל אַזוי געוואָלט, אַז ... הערשער איבער ארץ־ישראל זאָל זיין דוד ... און אויף דוד המלך קענט איהר זיך פערלאָזען ... וועט שוין לערנען בלק מיט די אַראַבער.

— אָבער איך, — מישט זיך אַריין אַ צווי... יוד — פערשטעה נישט איין זאַך: ווייבאַלד ער ... זיבען נעמען, טאָ פאַרוואָס האָט מען איהם ... נאָמען געגעבען „עדוואַרד דער 8-טער"? ווען ... זאָל מיך פרעגען, וואָלט איך געזאָגט אַזוי:

— האָט ער 7 נעמען, דאַרף ער הייסען: ... דער 2-טער". פאַרוואָס? ווייל יתרו איז געווען ... ערשטער מיט 7 נעמען, און ער איז דער 2-טער ... דאַרף ער הייסען „יתרו דער 2-טער".

הייסט ער ווידער דוד, דאַרף ער הייסען ... דער 8-טער". נישט „עדוואַרד דער 8-טער" ... קומט דאָ אַהער אַנ׳עדוואַרד?

נאָך לאַנגע ויכוחים, איז געבליבען בהסכם ... רופען דעם נייעם ענגלישען קעניג —

„דוד המלך דער 8-טער", און יתרו ... ווייטער בלייבען אין חומש...

אַב—נעק

ראַדאָשיצער רבי פערלאָזט פּאָזנאַנסקי׳ס שפּיטאָל

נאָך אַ לענגערער קוראַציע אין פּאָזנאַנסקי ... שפּיטאָל האָט דער ראַדאָשיצער רבי נעכטען ... לאָזען די היי־אַנשטאַלט און איז אָפּגעפאָר... לויט דער עצה פון דאָקטוירים אויף עטליכע ... כען קיין קאָלומנע.

אין אַ געשפרעך מיט׳ן רבין האָט ער ני... געהאַט קיין ווערטער פון צופרידענהיים. און אנ... קענונג פון די לייסטונגען פון פּאָזנאַנסקי׳ס שפּיטאָל בכלל און די בעהאַנדלונג פון די פּאַציענטען ... דער רבי האָט שטאַרק געלויבט דעם דאָקטוירי... און געהילף־פּערזאָנאַל און די אַלגעמיינע אָפּטיי... גען און אויך דער נייער פּריוואַט־אָפּטיילונג, וו... כע איז ערשט נישט לאַנג געעפענט געוואָרען ... שפּיטאָל.

דער ראַדאָשיצער רבי, וועלכער ליידט ... אַ האַרץ־קראַנקהייט האָט זיך אין שפּיטאָל ... ערהאָלט און פיהלט זיך איצט גוט.

זעלבסטמאָרדע!

(א) אויף קאַנאַלאָווע 25 האָט זיך געט... מיט עסיג־עסענץ די 25-יאָהריגע אַנניעשקאַ ... אַסטעק. פּאָגאָטאָוויע האָט זי אָפּגעפיהרט ... שפּיטאָל. די סיבה פון׳ם זעלבסטמאָרד איז משפּ... קריגערייען.

* * *

(א) אויפ׳ן באַלוטער מאַרק האָט זיך געט... מיט יאָדינע די אַרבייטסלאָזע און היימלאָזע יאַ... מאַטושעווסקאַ. אין אַ שווערען צושטאַנד האָט ... פּאָגאָטאָוויע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנ...
בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
נעמט אָן פון 8—11 ביז 4—9 אָוו...

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט־ געשלעכט... קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
פּיעטריקאַוער 10, טעל. 45-21
נעהמט אָן פון 8 פריה ביז 2 מיטאָג און פון 5 ביז 9
זונטאָג פון 10—1 בייטאָג. אַלע אַרט אַנאַליזען
פאַר אונבעמיטעלטע רעטשניצע־פּר...
אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

סטורמישער ערפאָלג פון פאַלעסטינאַ־פילם אין קינאָ „ריאַלטאָ״

[...]ער הערליכער פאַלעסטינאַ־פילם „פריהמאָרגען [...]אָן נאַכט אין ארץ־ישראל״, וואָס ווערט זייט [...] דעמאָנסטרירט אין קינאָ „ריאַלטאָ״ ציהט צו, אַ טאָג אַלץ אַ גרעסערן עולם. און עס [...]ט קיין וואונדער. דער דאָזיגער פילם ברענגט אַ לעבעדיגען גרוס פון אונזערע ברידער און [...]טער אין ארץ־ישראל. ער פערמאָגט פיל שיינע [...]פענדע בילדער, בעזונדערס אימפּאָזאַנט פאַר [...]וס די אויפנאַמען פון דער לעצטער מכבי׳אַדע [...] ארץ־ישראל. די פריילעכע ארץ־ישראל־נגונים [...]ישן דעם עולם און וואַרימען אָן די צושויער. [...]עס וויל פערגעסען אין דער מרה־שחורה דאַרף [...]דינגט בעזוכען דעם פאַלעסטינאַ־פילם אין קי־ [...]יאַלטאָ״. עס איז כדאי צו בעמערקען, אַז אַ חוץ [...] פאַלעסטינאַ־פילם ווערט אין קינאָ „ריאַלטאָ״ [...]נסטרירט נאָך איין פילם, נעמליך „שוואַרצע [...]ן״ מיט האַררי באוער אין דער הויפּטראָלע.

קאָאָפּ.־באַנק פאַר האַנדעל און אינדוסטריע אין אַ נייעם גרויסען לאָקאַל

[...] מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, איז די קאָאָפּ. [...]אַר האַנדעל און אינדוסטריע פריהער נאָ־ [...]סקאַ 4 איבערגעטראָגען געוואָרען אין אַ נייעם [...]ן פראָנט־לאָקאַל אויף פּעטריקאָווער 6. [...]גאַנצען 4 יאָהר, ווי דאָזיגע באַנק עקזיס־ [...]אָן שוין האָט זי זיך ערוואָרבען אַ נאָמען אַלס [...]לאַסיגע קרעדיט ־ אינסטיטוציע אין אונזער [...] נעניסענדיג פונם צוטרויען מצד די פערשי־ [...] שיכטען, פונם האַנדווערקער און קליינהענד־ [...]ן צום גרויסען ־ אינדוסטריעלער און אק־ [...]רנעמען.

[...]ליב דער ראַשיגער ענטוויקלונג און פערצווייג־ [...]טיגקייט, האָט זיך די באַנק־ליטונג געזעהן [...]נגען, צו טוישען דאָס לאָקאַל פון נאָוואָ־ [...]קאַ 4, וואו ס׳האָבען נישט איינמאָל געמוזט [...] צעהנדליגער קונדען, צוליבן גרויסען מענשען [...]נג, אויף דעם נייעם פּרעכטיגען לאָקאַל אויף [...]קאָווער 6.

[...]איז כדאי צו בעמערקען, דעם גרעסטען חלק [...] אויפבליה און ענטוויקלונג פון דער באַנק האָט [...] טיטיגער דירעקטאָר און פערזו. פּרעזעס ה׳ [...]נמעלזאָן, וואָס אַ חוץ זיינע געוואַלדיגע פער־ [...]טען אין באַנק און אין בערזען־ענינים, איז [...] בעקאַנט אַלס ערליכע און געוויסענהאַפטע [...]ליכקייט, אַזוי גוט ביי דער ברייטער קליענ־ [...] ווי אין דער לאָדזער באַנק און פינאַנץ־וועלט.

פון דער גליקליכסטער קאָלעקטור י. וואָלאַנאָוו

[...] נעכטען אין 14־טען ציהונגס־טאָג פון דער [...]־לאָטעריע איז דאָס גרויסע געווינס פון 30 [...]ט זל. אויף № 182808 געפאַלען אין דער [...]כער קאָלעקטור פון י. וואָלאַנאָוו, אין וועל־ [...]פאַלען תמיד די גרעסטע געווינסען.

[...]א פאַקט איז, אַז טויזענטער פאַמיליעס זענען [...] גליקט געוואָרען דורך דער דערמאָהנטער [...]יכער קאָלעקטור.

[...] ס׳איז טאַקע קיין וואונדער נישט, וואָס וואָ־ [...]ס לאָסען ווערען פשוט צוכאַפּט דורך די [...] צאָהל שפּילערס.

אַ פאַבריקס־סכסוך

[...] (אַ) אין דער פאַרבעריי פון מ. קראַקאָווסקי [...]טער 73) איז אויסגעבראָכען אַ סכסוך, מחמת [...] איבערטראָגען אַרבייטער אויף אַנדערע [...].

[...]אַ דאַנק דער אינטערווענץ פון אַרבייטס־אינ־ [...]קטאָראַט, איז דער סכסוך מיילווייז אויסגע־ [...]ן געוואָרען.

[...]ן דער לאָדזער בערזע

[...]פּאָלסקי — — — —	98.00
[...]. בודאָוולאַנץ	27,50
דאָלאָרובקאַ —	52.50
סטאַביליזאַציע (אַמ.)	63.00
וואַרשאָווער ש.־ב. 1934	54.38
לאָדזער	48.00
[...]ער פונט — — —	26.25
[...] אַפּיצ. — 5.30. נישט־אָפיציעל —	5.27
[...]דאָלאַר — — —	9.03
[...]רובל — — — —	4.77
[...]ער מאַרק — — —	1.32
[...] שווייצאַרישע — —	172.90

Dr. med.
Sadokiersk[...]
[...]ירורג פון צייהן און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-[...]

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקהייטען
[...]צעגלעניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעלעפאָן 141־32
[...]פאַנגס־שעה׳ן 8־10, 12־2 און 5־8 אָוונט

ראַדיאָ־פּראָגראַם

מיטוואָך, ד. 22־טען יאַנואַר

6.34 גימנאַסטיק, 6.50 פּליטען, 8 אודיציע פאַר שולען, 11.57 צייט־סיגנאַל, 12.03 ידיעות, 12.15 „קאַס־מעטיק און בעשעדיגטע הויט״. 12.30 קאָנצערט, 12.35 הויזווירטשאַפט, 1.30 מוזיק, 3.12 לאָדזער בערזע, 3.15 עקספּאָרט, 3.20 וואַרשאָווער בערזע, 3.30 לידער, 4 אוי־דיציע פאַר קינדער, 4.20 דועט, 5 רעפּעראַט, 5.20 סקי־צען פון אַלטע אָפּערעס, 5.50 אויסלענדישער הומאָר, 6 קאָנצערט, 6.30 פּעליעטאָן, 6.45 לידער, 7 פּעליעטאָן, 7.20 רעקלאַמע־קאָנצערט, 7.35 ספּאָרט, 7.50 אַקטועלער שמועס, 8 מוזיק, 8.45 אָוונט־ידיעות, 9 שאָפּין׳ס שאַ־פּונגען, 9.35 ליטעראַרישער סקיצע, 9.50 „לאָמיר אויס־טוישען די סחורה״ — שמועס פאַר סוחרים, 10 קאָנ־צערט, 10.40 טאַנץ־מוזיק, 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען.

הונדערטער טויזענדער זל.

האָבען מיר אויסגעצאָהלט אונזערע גליקליכע שפּילער אין דער 34־טער לאָטעריע!

נ. יאַטכאַ.

22 פּיעטריקאָווער
66 פּיעטריקאָווער
1. נאָוואָמיעסקאַ

די בעזיצער פון אַלערליי נאָך נישט אויסגעצאָהלטע געווינסען בעטען מיר זיך צו ווענדען צו אונז אָפּצונעהמען זייערע סומען!

איז קורצען די ציהונגען פון דער 35־טער לאָטעריע!

קויפט שוין לאָסען צו דער 1־טער קלאַס!

(ענדע פון דער 8־טער זייט)

105 373 459 617 42 789 997 132070 126 39 731
881 978 133048 199 371 504 657 736 863 73 954
134035 147 210 34 56 95 447 135123 451 515
860 917 136006 33 147 375 581 842 964 137023
56 293 426 572 671 731 88 809 69 975 138105
57 256 61 412 527 41 762 887 957 64 139053 147
67 224 656.

140102 65 84 411 26 589 687 717 141112 17
549 762 142315 16 64 475 593 701 40 45 97
143216 383 523 663 725 814 144013 106 27 72
264 379 438 692 887 145120 90 146084 184 87
644 748 936 147009 49 446 52 613 968 148012
60 62 92 262 393 643 76 790 149252 500 828
912.

150087 283 538 627 764 151063 140 83 226
703 93 865 75 911 77 152330 79 495 746 902 26
153032 62 99 221 364 472 730 154024 135 405
624 885 952 76 155188 290 338 508 99 610 754
857 978 156106 517 901 19 157146 933 158428
34 863 78 966 159005 59 319 877 935.

160279 399 404 682 726 161202 324 777 825
162056 132 66 265 345 529 48 163009 76 87 248
361 577 601 819 997 164623 802 951 165007 74 454
894 980 166142 563 79 624 793 167013 161 468
722 937 168236 79 638 49 765 169050 16 313 454
87 629

170178 243 501 615 842 972 171325 528 66
749 62 887 172106 32 421 82 95 712 173086 370
581 98 662 728 40 174109 509 157124 243 631 724
850 961 71 176465 520 639 60 752 892 177674 970
178273 434 529 692 179225 600 79 722 863

180082 90 758 828 967 181005 82 387 821 58
933 182051 110 34 52 716 70 85 904 183071 77
343 615 871 184192 202 445 568 762 80 185203
52 352 87 510 85 87 665 710 48 59 186164 565
78 613 31 777 858 82 187011 233 300 88 427 742
960 188157 881 189027 80 579 248 75 606 703

190296 578 850 191231 588 803 192257 62 402
39 523 655 822 29 75 907 193005 221 459 78 93
523 59 844 934 194224 763 946 55

WYGRANE DODATKOWE PO 2.500 ZŁ.

186 399 588 808 92 1128 453 638 2458 4421
5719 7907 9515

10476 612 11187 780 986 12628 13076 751
14420 98 539 627 15046 163 392 16162 17029
18101 438

20548 637 21735 84 900 22765 23819 24359 842
25070 378 700 26075 150 334 27015 75 526 28286
442 700 29241

32120 33195 508 34870 35978 36914 80 38702
39475 571 780 40731 41266 523 47 42327 608
43029 853 44093 438 885 45519 602 46613 91
47433 63 48627 49654

50346 469 535 762 51819 52063 248 578 671 794
53170 54085 55134 609 56720 57352 66 715 58489
703 801 963 59093 907

60057 791 851 61202 753 62582 942 63116 422
78 773 870 64178 781 65301 607 68071 133

70011 30 287 487 71595 72790 957 73151 74462
913 76717 78629 79050 923

80398 448 844 68 81166 82082 132 84209
352 85049 539 683 86140 309 708 87239 494
88018 360 583 89425 648

90374 91136 566 92629 93613 952 95037
232 600 773 878 965 82 96284 398 607 34 58
97079 415 774 840 98105 349 99255 408 725

100992 101230 102138 319 456 644 103684
104338 105216 107081 675 108689 851 109017
134 620 110128 111120 818 112258 952 113701
70 956 114556 718 115387 859 902 116239
117090 554 68 832 118009 166 515 631 119509
611

120569 121499 122211 123755 124568 847
125110 598 126326 980 127445 128598.

130352 635 132144 450 809 995 133867
134338 868 934 95 135530 44 617 841 136376
746 137017 317 505 75 829 138480 794 892
139400 569 740

140221 521 141819 142148 451 143474 144139
50 276 936 145012 124 372 497 146014 147503
148159 605 94 851 61

150127 461 151111 623 30 92 726 39 918 152038
153008 235 532 828 154097 173 500 616 155014
199 440 156027 63 98 890 157332 527 88 158301
932 159485 594 635.

160313 56 519 37 753 161503 763 925 162097
163129 49 381 675 787 164421 512 642 855 996
165219 166669 167688 168195 664 838 969 169105
613

170570 171192 310 91 468 705 172252 660
174397 175688 176640 177076 832 900 178248 756
803 179110 42

180567 183186 520 79 935 184059 186188 301
63 688 704 187183 460 745 188048 433 189352

190190 228 846 981 191273 192156 218 378
421 672 194869

37 722 856 43 909 176129 278 339 477 516 57
616 89 736 800 941 4 177053 65 215 301 787
178071 120 293 367 428 706 20 861 87 179026 111
20 260 357 497 617 77 81 973 91

180123 30 43 216 46 300 48 616 778 181073
177 245 362 585 793 884 925 85 182131 241 347
56 715 865 183023 43 287 392 5 653 797 982
184003 70 228 360 449 55 63 6 513 666 73 837
78 950 185094 113 16 74 228 348 54 82 495 54
82 495 668 77 779 914 186111 27 31 58 315 424
520 897 938.

187018 80 170 464 546 81 679 751 891 906 92
188171 87 90 251 67 486 520 625 48 189072 213
418 527 602 32 868 925.

190232 371 427 662 721 832 904 191048 91
358 496 629 94 8 740 906 192098 307 410 562 87
98 689 738 826 956 60 193131 44 202 36 392 403
606 714 40 828 77 194120 66 513 47 96 624 64
891 902.

WYGRANE DODATKOWE PO 500 ZŁ.

83 107 23 406 829 1390 598 724 805 47 2802
33 905 10 3101 79 452 529 55 802 06 961 4089
162 201 32 65 345 86 667 717 20 824 5079 334 415
708 14 81 6394 465 7097 188 510 654 79 926 8040
147 93 320 769 941 9164 335 479 680

10073 95 407 787 844 47 11018 33 182 350 57
799 12023 450 786 92 967 13272 373 467 513 27
47 58 702 16 811 931 14031 67 80 315 446 574
15047 38 200 27 330 74 511 65 83 676 90 16083
614 743 936 71 17538 716 893 95 18332 408 92
535 662 747 19320 951

20081 105 599 602 741 814 916 21025 35 71
249 98 351 85 498 565 675 704 827 974 22014 21
78 161 282 336 43 53 435 687 890 950 23095 251
63 499 502 05 07 669 842 45 49 903 24179 237
56 430 676 922 25052 26018 807 927 27099 481
619 880 28134 60 339 629 29001 62 409 91 529 632

30254 751 948 75 31452 68 547 971 32562 87
647 89 33300 437 866 940 34139 511 24 93 654
764 68 816 97 974 91 35342 59 900 36181 303 437
597 688 37261 83 346 80 91 451 77 550 652 775
900 38329 434 39123 217 458 609 29 703 809 14

40661 821 41323 402 07 13 48 725 80 42103
280 714 63 898 952 62 43481 595 773 817 57 44229
538 647 869 985 45091 127 80 320 60 466 77 82
649 720 976 46173 509 12 679 47135 59 317 449
573 98 850 949 48094 142 383 484 621 49249 901

50513 615 27 866 51217 416 28 39 71 52232 445
56 80 663 88 719 825 53071 107 29 223 344 539
40 695 831 913 69 54320 574 809 13 96 55334 40
671 880 56068 89 105 291 329 636 59 961 57028
202 328 486 545 742 903 58023 69 211 96 361
686 835 59143 52 252 724

60639 62 721 73 61071 214 57 91 329 30 75
499 598 807 905 80 62032 173 372 406 30 84 628
707 21 35 73 874 63229 64074 402 21 80 508 636
61 768 960 65108 44 531 675 66063 189 512 82
792 844 91 67035 301 64 72 472 883 909 68033 41
60 70 308 502 731 72 805 986 69177 467 525 609
777 870 977

70292 310 414 75 872 82 932 71312 76 701 03
805 34 72146 725 76 850 918 68 73042 118 28 246
47 59 551 74065 107 17 407 709 22 881 961 89
75034 173 412 70 622 74 770 929 82 76065 146
470 93 774 77017 77 100 07 315 418 47 538 716
30 55 821 914 87 78023 24 484 504 716 807
79006 285 510 684 876 957.

80489 626 34 809 979 81062 428 30 514 94
636 880 82162 565 815 83104 603 40 719 61
84012 283 378 453 75 98 521 76 672 970 85087
247 592 652 730 86041 72 482 701 864 954 58
87022 387 742 88241 315 428 516 29 52 89 871
89096 151 282.

90145 297 653 850 91525 665 743 92009 98
213 93 337 91 646 834 970 93129 568 802 94192
213 34 354 426 653 887 993 95255 352 487 508
21 716 820 44 901 96317 32 721 826 97014 69
160 216 332 469 745 46 98154 94 355 403 99114
58 487 943.

100088 207 09 29 338 764 101140 493 875
993 102195 246 400 861 103526 626 104327
80 452 832 908 105070 396 512 683 767 958
106096 178 875 107088 163 461 521 50 777 922
43 108013 163 398 579 732 933 67 72 109465
581 644 922 94 110221 307 34 73 642 706 884
111218 66 446 521 64 777 878 945 112195 223
27 68 337 459 95 966 79 113312 474 643 718
943 114003 22 83 165 83 348 417 772 79 115040
65 231 32 464 84 507 07 26 38 40 47 116034 763
834 117044 341 439 68 689 991 118158 358 772
907 119017 334 91 511 15 35 42 93 781.

120050 63 265 541 618 57 69 121761 806 93
910 122136 237 507 971 123259 62 99 432 851
77 124231 69 415 22 585 704 814 48 901 125069
275 762 868 923 126073 207 510 26 30 759 866
76 127208 369 526 732 44 128306 129050 196
329 433 696.

130173 280 425 66 613 772 835 940 131013

פון דער פּראָווינץ

(פון אונזערע קאָרעספּאָנדענטען)

סקאַרזשיסקאַ.

אויך זיי היטען אָפּ די יודען־ריינקייט.

אויף יענער זייט שטאָט האָבען זיך געפונען גרויסע שטחים פערלעגענער באָדען, וועלכער איז געוואָרען פּאַרצעלירט און צוטיילט צווישען די באַהן־אָנגעשטעלטע אויף דער היגער פערצווייגטער סטאַ־ציע. מיט דער הילף פון עפענטליכע קרעדיטען האָ־בען זיי זיך אויפגעבויט. וואוינהייזלעך. אַזוי אַרום איז ענטשטאַנען אַ נייער געדיכט בעוואוינטער שטאָט קוואַרטאַל.

פערשידענע האַנדווערקער און קרעמער האָבען זיך אין דערמאָנטען קוואַרטאַל בעזעצט און גאָר נישט שלעכט זיך דאָרט איינגעאָרדענט. אויך יודישע בעלי מלאכות און קרעמער האָבען געפּרובט דאָרט אויפצושטעלען זייערע געצעלטען, זיי זענען אָבער פון אַלע זייטען אַזוי מורא׳דיג טעראָריזירט געוואָ־רען, אַז זיי האָבען באַלד געמוזט פון דאָרט אַנטלויפען, און ביז׳ן היינטיגען טאָג טאָר אַ יודישער פוס אויפ׳ן באָדען פון דערמאָנטען קוואַרטאַל נישט אי־בערטרעטען.

אַ סקאַרזשיסקער

אָפּאָטשנאָ.

די ענדעקישע נייע טאַקטיק.

די ענדעקישע יודענפערסערישע אַקטיוויטעט איז לעצטענס אַריינגעטרעטען אין אַ נייע פאַזע. די פּאָגראָמישע אַרויסטריטען האָבען אויפגעהערט. דערפאַר האָבען די ענדעקישע רעדלפיהרער זיך גע־נומען מיט דער גאַנצער נזלנישער קאַלטקייט דורכ־צופיהרען דעם באָיקאָט געגען יודען.

יעדען טאָרג־טאָג מאָביליזירען זיי זייערע חילות און אַרום יעדען פויער, וואָס קומט אין שטעטעל עפּעס קויפען, דרעהען זיך עטליכע פּאַרשוינען און מיט העצעריען און דראָהונגען לאָזען זיי נישט אַ יוד געבען צו ליזען. די יודישע בעלי מלאכות און קרע־מער געהען אַוועק פון אַ טאָרג ממש אָהן אַ פּאַ־טשאָנטעק.

די לאַגע פון דער יודישער בעפעלקערונג איז אַ פערצווייפעלטע.

א. בירענצווייג

באַדעמבין.

ווי אין די צייטען פון אונזערע עלטער זיידעס...

באַלד, ווי ס׳איז נאָר אַריין אין קראַפט די גזרה אַז נאָר איין צענטראַלע אויטאָבוסען ־ קאָמוניקאַ־ציע־ליניע ווערט קאָנצעסיאָנירט, זענען די אויטאָ־בוסען ־ אונטערנעהמונגען, וועלכע האָבען בעדינט בלויז געוויסע אָפּשניטען, געצוואונגען געווען זיך צו ליקווידירען.

האָבען טייל געוועזענע אויטאָבוסען ־ אייגענ־טימער, אַגב אַמאָליגע בעלי עגלות, אַרויסגעשלעפּט פון דער שאָפּע די פערזשאַווערטע ריסאַרקעס און איינגעשפּאַנט אין זיי אַ פּאָר איינגעהאָגערלטע קלאַט־שעס און אָנגעהויבען צו רייטען פּערשוינען קיין לאָדז.

זעהט מען טאַקע, ווי איבערן שאָסע, איבער וועלכען ס׳זענען ערשט נישט לאַנג געפלויגען אויי־טאָבוסען, ציהען זיך וועגען, געפּאַקט מיט מענשען, וועלכע פערטראָגען גערן אַלע פערגעניגענס פון אַזאַ גיהנום־רייזע, אַבי ס׳קאָסט אַ העלפט, ווי מיט׳ן צענטראַלען אויטאָבוס.

גאָלדבערג

טעאַטער, מוזיק און פערוויילונג (קאָמוניקאַטען)

לעצטע צוויי מאָל „תל־אביב״ צו בילינע פּרייזען

היינט און מאָרגען ווערט אין „ראָזמאַיטאָשטשי״ געגעבען צו בילינע פּרייזען די לעצטע 2 מאָל „תל־אביב״.

פּריימאַג — פּרעמיערע „סערטיפיקאַטען״.

היינט קאָנצערט פון יצחק קאַרנעלי

היינט אין אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון זש.ט.ק. אַ גרויסער קאָנצערט פון בעקאַנטען אָפּערען און פאָלקס־לידער זינגער יצחק קאַרנעלי, וועלכער איז בעקאַנט פון זיינע קאָנצערטען אין פּוילישען ראַדיאָ.

דער קאָנצערט פון קאַרנעלי האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע פּראָיעקטערעסירונג פון די קרייזען, צווישען וועל־כע קאַרנעלי איז בעקאַנט אַלס ערשטקלאַסיגער אָפּערען און פאָלקס־לידער זינגער.

לעצטער קאָנצערט פון טאָוו. פידעל־שפּילער דוד אויסטראַך אין לאָדז

דאָנערשטאַג, דעם 23־טען ד. ח. 8.30 אָוונד קומט פאָר אין זאַל פילהאַרמאָניע דער צווייטער און צוגלייך דער לעצטער קאָנצערט פאַר זיין אָפּפאָהרען פון פּוילען פון בעקאַנטען פידעל־ווירטואָז דוד אויסטראַך, לאָורעאַט אויפ׳ן אינטערנאַציאָנאַלען פידעל־קאָנקורס א. נ. פון ח. וויעניאַווסקי אין וואַרשאַ, ווי אויך אויף די אַלסאָוויע־טישע קאָנקורסען.

ס׳איז זיכער, אַז דער דאָזיגער קאָנצערט פון דעם גרויסען קינסטלער וועט אַראָפּ מיט דעם פערדינטען ער־פאָלג.

פון פּוילישען טעאַטער

אין שטאָטישען פּוילישען ־טעאַטער ווערט היינט 8.30 אָוו. געשפּילט די קאָמעדיע „בצע וולאַשניע טשעפּיע״

אין קאַמף מיטן צאַריזם

דאָס איז אַ פּרעכטיגער סאָוויעטישער פילם, וועלכער האָט בעקומען דעם 1־טען פּריז אויף דעם מאָסקווער פעס־טיוואַל. די געז. „קולטור־ליגע״ האָט געמאַכט אַלע בע־מיהונגען, אַז די ברייטע מאַסען פון אונזער שטאָט זאָ־לען קאָנען זעהן דעם בעריהמטען פילם און צו דעם צוועק אָרדענט זי איין שבת דעם 25־טען יאַנואַר 3 גרוי־סע פריהמאָרגען ־ טעאַנסען צו שפּאָט־בילינע פּרייזען. בילעטען שוין צו בעקומען אין סעקרעטאַריאַט פון „קול־טור־ליגע״ זאַכאָדניע 68. אַלע דאַרפען אויסנוצען די זעלטענע געלעגענהייט בפרט נאָך, ווען דער פילם ווערט שוין זונטאָג דעם 26־טען אַראָפּגענומען פון עקראַן.

Dr. R. Zalcwasser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 19, טעל. 17־125
נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4—6.30.

אויפן דערנער=וועג

שפאנענדער סענסאציאנעל-ראמאנטישער ראמאן

16)

ער האט זיך מורא אומצוקוקען. עס דוכט זיך איהם ,אז מ׳געהט איהם נאך. אבער וואס קאן מען איהם איצט טון? איצט איז ער נאך נישט אין קיין שום געפאהר. קיין בעפעהל צו ארעסטירען איהם איז נאך נישט געווארען ארויסגעגעבען. אמת, אזא בעפעהל קאן שוין ארויסגעגעבען ווערען אין עטליכע שעה ארום, אבער דערווייל, איצט, געהענדיג אויף דער גאס, איז ער דאך נישט אין קיין שום געפאהר.

טא וואס־זשע קלאפט איהם אזוי גיוואלדיג דאס הארץ, אז ער קאן אזש דעם אטעם נישט אפכאפען? וואס דוכט זיך איהם נאר, אז מ׳געהט איהם נאך?

די קני בויגען זיך אונטער איהם. ער קאן נישט געהען. ער רופט צו א דראשקע:

— אויף אקאדעמיצקא גאס!

זיצענדיג אין דער דראשקע בעטראכט ער דעם פלאן ,ווי אזוי וואס שנעלער צו אנטלויפען פון עסטרייך אדער כאטש זיך ערגעץ אויסבעהאלטען... מ׳וועט דאך איהם זיכער ארעסטירען, נישט היינט איז מארגען. אבער צי וועט זיין געליבטע וועלען מיט איהם אנטלויפען? צי וועט זי וועלען טיילען מיט איהם זיין איצטיגען שווערען גורל?

זי געהערט צו דעם טיפ פרויען, וואס ווילען געניסען און נישט ליידען... פון ליידען וועט זי אנטלויפען, ווי פון פעסט. עס קאן זיין, אז אין דעם מאמענט, ווען ער וועט איהר דערצעהלען וועגען זיין שווערער לאגע, וועט זי זיך אויפהויבען און איהם פערלאזען.

דאס וואלט פאר איהם געווען שרעקליך! ווי אזוי וועט ער קאנען לעבען אהן דער דאזיגער פרוי?

ס׳איז איהם שווער אפילו צו טראכטען וועגן דעם. און אפשר זאל ער איהר גארנישט דערצעהלען. זי ווייסט דאך סיי־ווי נישט, אז ער האט פאר איהר געבראכט אזעלכע שווערע קרבנות: פערבאפט רעגירונגס־געלדער, אריינגעפאלען אין א זומפ פון שפיאנען. ער וועט איהר בלויז פארלעגען אז זי זאל מיט איהם ארויספאהרען קיין אויסלאנד, לאמיר זאגען, קיין איטאליען. זי וועט זיכער איינגעהן דערויף. איטאליען איז דאך אזא שעהן לאנד...

די דראשקע שטעלט זיך אפ. העקאילא בעצאהלט. ער געהט ארויף אויף די שטעגע, מארמארנע טרעפ, וואס פיהרען צו זיין וואוינונג. ער קלינגט אן. מ׳עפענט נישט באלד. זיין הארץ קלאפט ווי מיט האמערס: אפשר איז שוין דא אין שטוב ביי איהם פאליציי? אפשר איז מען שוין געקומען איהם ארעסטירען? צום טייוועל, פאר־וואס עפענט מען נישט?! ער נעהמט האסטיג קלינגען.

— 22 —

ענדליך האבען זיך דערהערט די שווערע טריט... פענדיגע טריט פון דעם אלטען לאקאי, וואס האט געדינט ביי העקאילא׳ן זינט ער האט זיך אריינגעצויגען אין דער זיבען־צימערדיגער וואוינונג פון זיין געליבטער.

— ווער איז עס? — האט געפרעגט דער אלטער מיט א פערשלאפענער שטים.

— עפען צו אלדי רוחות! — האט העקאילא א געשריי געטון אנ׳אויפגערעגטער.

דער לאקאי, דערהערענדיג די שטים פון זיין באלעבאס, האט האסטיג אנ׳עפען געטון די טיר און האט געזאגט מיט א שטאמלענדיגען טאן:

— איך... איך בין... אביסעל אנדרימעלט

געווארען... ענטשולדיגט מיר זעהר....

— וואו איז די מאדאם יאנעסקו? — האט העקאילא האסטיג א פרעג געטון, — איז זי דא אין שטוב?

— יא, אין איהר... קכע־קכע־קכע... אין שלאפצימער...

— זי שלאפט?

— יא... — האט דער אלטער שטיל געענטפערט, אבער מיט אזא מאדנעם טאן, אז העקאילא׳ן איז עפעס געווארען פערדעכטיג.

— זי שלאפט שוין לאנג? — האט העקאילא געפרעגט, אריינקוקענדיג דעם לאקאי אין די אויגען און זיך געלאזט געהן ווייטער.

דער לאקאי האט געמאכט אזא בעוועגונג, ווי ער וואלט זיין באלעבאס געוואלט פערשטעלען דעם וועג.

— המ... קכע... קכע... קכע... — האט דער אלטער זיך ווידער צוהוסט, — זאל מיר דער הער ענטשולדיגען,,, די מאדאם יאנעסקו... די מאדאם... הם... קכע... קכע... קכע...

— וואס די מאדאם?! — האט העקאילא א געשריי געטון מיט אזא ווילדער שטים, אז דער לאקאי איז אזש אפגעשפרונגען, — וואס פראוועסטו דא פאר א שטיק, הא?

— ענטשולדיגט, די מאדאם האט געבעטען קיינעם נישט אריינצולאזען אין איהר צימער...

— צו וואס דערצעהלסטו עס אבער מיר? — האט העקאילא א פרעג געטון און שארף אנגעקוקט דעם לאקאי, פיהלענדיג, אז דא קומט עפעס פאר.

— די מאדאם האט געזאגט ווער עס זאל נישט קומען — נישט אריינלאזען. נו, טו איך אזוי ווי זי האט געהייסען...

העקאילא האט פערגעסען אין וואס פאר א לאגע ער געפינט זיך איצט. ער האט פערגעסען, אז זיין גורל וויגט זיך איצט אויף א וואגשאל, אז באלד קאן קומען פאליציי און איהם ארעסטירען, אז די אונטערזוכער האבען שוין אודאי אנגעקלונגען אין דער פראקוראטור וועגען אריינזעצען איהם אין תפיסה — ער האט פערגעסען אין דער דאזיגער

געפאהר און בלויז געטראכט איצט וועגען דער זאך: וואס דערצעהלט איהם עפעס דער לאקאי פאר א מעשה, אז מען קאן נישט אריינגעהן אין שלאפצימער פון מאדאם יאנעסקו?

וואס זאל עס בעדייטען? ער, העקאילא, האט נישט קיין רעכט אריינצוגעהן אין דעם שלאפצימער פון זיין געליבטער? א, ווען נישט דער דאזיגע שלאפצימער, וואלט ער דאך נישט געווען צו דער לאגע, אין וועלכער ער געפינט זיך איצט... ער וואלט רוהיג געארבייט, פערדינט און נישט געווען קיין שווינדלער און שפיאן.

ער, ער טאר נישט אריינגעהן אין שלאפצימער פון דער שעהנער יאנעסקו? כא־כא־כא! — צולאכט זיך ער אין הארצען.

— יאהאן, — זאגט ער פלוצלינג צום לאקאי — ווער געפינט זיך ביי דער מאדאם אין שלאפצימער?

— פונוואנען זאל איך וויסען? — ענטפערט דער לאקאי מיט א המ׳עוואטער שטים, — וואו אזעלכע זאכען ווייס איך נישט.

— דו עפענסט דאך די טיר — ווייסטו נישט צי עמיצער איז געקומען צו דער מאדאם?

— איך האב פאר קיינעם די טיר נישט געעפענט...

— די מאדאם איז נאך פון אינדערפריה נישט ארויס אין גאס?

— ניין...

— וואס האט זי דיר אנגעזאגט?

— איך האב דאך שוין געזאגט: ווער עס זאל קומען — נישט אריינלאזען צו איהר אין שלאפצימער. אזוי האט זי בעפוילען.

— מיין נאמען האט זי אויך דערמאהנט?

— זי האט געזאגט: ווער עס זאל נישט קומען, אפילו דער הער מאיאר...

— אזוי האט זי געזאגט — „אפילו דער הער מאיאר"?...

— נו, יא..

— זי שלאפט איצט?

— פונוואנען זאל איך עס וויסען?

(פארזעצונג קומט)

„בינעזישע ים׳ז"

Jean Harlow, Clark Gable, Walace Beery אין די הויפט-ראלען:

היינט פרעזענטירט מיר!

דעם אויסערגעוועהנליכען ליבעס-פילם

רעזשיסירט דורך — Tay Garnett

אויסערן פראגראם: קלאנג-פילם-צוגאבע און אקטואליטעטען פון „פאט".

אנהייב פון די סעאנסען 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 12.30 ביי...

קלאנג-קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

פריוואטע רעטונגס-פאגאטאווע

פלאץ וואלבאשטשי 10

טעל. 2222=6

איז טעטיג אהן איבעררייס ביי טאג און ביי נאכט, ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען.

לעטשניצע

פון דאקטוירים־ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137-63

עס נעהמען אן פאלגענדע דאקטוירים:

דר. קויפמאן, דר. לאנדקאפ,
דר. דינעזאן, דר. רויטער,
דר. שפירא, דר. שמערלאווסקי,
דר. י. איציקזאן, דר. סטופאי.
דר. שמירגעלד (נערווען קראנקה.)
און דענטיסטין סטאראפאלסקא

וויזיטען אין שטאט

אלע ארט מעדיצינישע הילף.
קאבינעט פאר פיזיקאלישער טעראפיע

א וויזיט 3 זל.

Dr. I. SILBERSTROM

Kilińskiego 127

ספעציאל-ארצט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

קווארץ=לאמפ, — ראדיקאלע בעזייטיגונג פון איבריגע האר.

נעהמט אן פון 4—8 אווענד.

Dr. med.

G. GERSZTAJN

ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען

Traugutta 12, tel. 175=10

נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו. אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פבויזען.

לעטשניצע

פאר וועגערישע=קראנקע

מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

פיעטריקאווער 45

טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי־דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.

א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע

אבדזשעליא 5, טעל. 159-40

פראנט, 1טער שטאק

נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג. ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

Dr. med. M. TAUBENHAUS

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען־ קראנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.

נעהמט אן פון 4—8 אווענד.

פערלאג ח. בזשאזא – ווארשא

נאר וואס דערשינען

י. י. זינגער

די ברידער אשכנזי

I-טער טייל (געבוירט)	פרייז 3.50
II " " (קומענס אין הימל)	3.50
III " " (שפינוועב׳ס)	3.50

אלע 3 בענדער צוזאמען 10.50 גילדן

הויפט-פערקויף:

Kult-Buch" Warszawa.

אין לאדז צו בעקומען ביים פערטרעטער פון „קולט-בוך" ה. זילבערבערג אין „קולטור-ליגע", זאכאדניע 68, טעל. 191-15 יעדען טאג: פון 8 ביז 9 אווענט.

וועגעראלאגישעס אמבולאטאריום

מענער-שוועכע

לעטשניצע זגערזשער 17

פון 12—2.

ענגליש,

פראנצויזיש, דייטש און העברעאיש

לעקציעס, איבערזעצונגען און האנדעלס-קארעספאנדענץ.

אדרעס: **Cegielniana 24, I p.**

tel. 261-36.

שפרעכשטונדען פון 2—4 נאכמ.

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעהמט אן פון 8-11 און פון 4-8 אין אווענד
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

וויכטיג פאר פאבריקאנטן און האנדווערקער!

שווייסונגען,

מאשינען-טיילען

און רעפעראטורען

פיהרט אוים ביליג

די מעכאנישע

שלאסערײ

י. רעדער

לאדז, 11. ליסטאפאדא 11/13

(רוג זאכאדניא)

DR. MED. **H.**

Różaner

ספעציאליסט פאר

הויט, וועגערישע און סעקסועלע קראנק.

NARUTOWICZA 9,

tel. 128-98.

נעמט אן פון 9–1 פערמ. און פון 5–9.

Dr. med.

Leon Familier

אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען

6. שטרפעלד 37 (בענעדיקטא)

נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

ערשטע, גרויסע, וויסנשאפטלעכע ענציקלאפעדיע אין יידיש

דיבנאוו-פאנד. פאריז

שויז דערשינען דער ערשטער באנד פון דער

אלגעמיינער ענציקלאפעדיע אין יידיש

אין 12 בענדער

א קוואל פון וויסן. אלע צווייגן פון וויסנשאפט: די אנגעזעענסטע יידישע וויסנשאפטלער און שריפטשטעלער זענען פארטראטן אין דער ענציקלאפעדיע.

צוואנציק בענדער גרויסן פארמאט.

פינף מיליאנס טעקסט-שטעלן־שטאלטיקע זייטן. פינף מיליאן אותיות.

טויזנטער צייכנונגען, דיאגראמעס, אילוסטראציעס, געאגראפישע קארטעס, קינסטלערישע בילדער.

פערציק טויזנט זוכווערטער. איינגעטיילט אין זיבעצן אפטיילן לויט פארשידענע געביטן פון וויסן.

דאס יידישע לעבן און שאפן פון אמאל און היינט פארנעמט א דריטל פון דער ענציקלאפעדיע.

פרייז פאר יעדן באנד

אין פראכט-באנד — 24 זל.

אין האלב-לעדער — 27.50 זל

פארטא 1.20 גר.

זיך ווענדן:

אין „קולטור-ליגע", זאכאדניא 68, טעל. 191-15

ה. זילבערבערג יעדן טאג פון 8 ביז 9 אוו.

לאדזער יוד. לאקאטארען און סובלאקאטארן=פאריין

געפינט זיך

אויף פיעטריקאווער 31, וו. 22,

טעלעפאן 38=264.

דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אווגט. ס׳ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות. אויסגעגלייכט סכסוכים און געפיהרט כל׳ערליי דירות- און עקסמיסיע-פראצעסען.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

גלייך איבערצוגעבען א שטוב א קוך מיט בעקוועמליכקייטען. צו ווענדען זיך ביי דאבריש, קילינסקיעגא 43.

אכטונג! דער ניי-רעמאנטירטער ענגלישער זאל (וואולטשאנסקא...) מיט א שעהנעם מענער-זאל מיט א גרויסער היגיענישער כשר׳ער קוך, מיט די נייסטע געשירען און טיש-בעשטעק ווערט אפגעגעבען אויף חתונות. נאר פאר 10 אלע 1-טער מאי 2. קומט און איר וועט זייבט אייך!

בוכהאלטעריע, האנדעלס - קארעספאנדענץ און ארימעטיק, אויך מאשין-שרייבען... ערלערנט גרינדליך, צוגענגליכע פרייזען... פארמאציעס און בימשריפטען-בוירא... נא 9

Zaginione zostały 2 weksle: 1) ...el na zł. 50.— wystawca J. Minc, ... 31/3 1936 r. żyro Maliniak. 2) ...el na zł. 44.— wystawca A. Zylber, ... 1936 r. żyro Maliniak. Zwrócić ...Śródmiejską 31, do Plewińskiego. ... zostają unieważnione.

Zagubiona kartka bezterminowa ... 150.— z wystawienia B Klajn... unieważniam. T. Kutasówna

---

נאכט - לעגער! ערשטקלאסיג מאדערן איינגעריכטעט פאר א 1.25 איינצעלנע צימער נאר 1.50 זל. ביי ... לאדז, קילינסקיעגא 41, וו. 39.

BUCHALTER, rutynowany bilan... na stanowisku ma jeszcze kilka ... godzin. Za uznanie ksiąg gwa... kaucją. Opłata przystępna. — ...KRELL, Piotrk. 79, m. 40 tel. 145-64

שרייבען שעהן און שנעל לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף ... בערמאן אין 15 טעג. אויך ווערט ... געלערנט דעם בעסטען יודישען ... 15 טעג, אפילו דעם, וואס קען גארנישט. די עלטער שפילט דערביי קיין ... נישט. די פרייזען זענען צוגענגליך. ... שענקיעוויטשא 9, וואהנ. 35, ... איינגאנג. 3. שטאק.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.